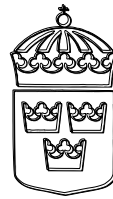

Regeringens proposition

2013/14:83

Genomförande av det ändrade direktivet om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning

---

Prop.
2013/14:83

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 30 januari 2014

Fredrik Reinfeldt

Tobias Billström
(Justitiedepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen lämnas förslag till genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/51/EU av den 11 maj 2011 om ändring av rådets direktiv 2003/109/EG om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning i syfte att utöka dess räckvidd till att omfatta även personer som beviljats internationellt skydd.

I propositionen föreslås att flyktingar och alternativt skyddsbehövande ska kunna beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige. Det föreslås att tiden mellan den dag då ansökan om asyl eller ansökan om ny prövning gjordes och den dag då asyl beviljades ska beaktas vid beräkningen av den vistelsetid som krävs för att ställning som varaktigt bosatt ska beviljas. Vidare föreslås att det ska införas en bestämmelse om att en person som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och som åtnjuter internationellt skydd i en annan EU-stat får utvisas endast till den staten. Det föreslås också att det ska införas en bestämmelse om att Sverige ska återta personer som har flyktingstatusförklaring eller alternativt skyddsstatusförklaring i Sverige och som utvisas från en annan EU-stat där de har ställning som varaktigt bosatt. Återtagandesyldigheten ska även gälla deras familjemedlemmar. Det föreslås också att definitionen av tredjelandsmedborgare i utlänningslagen ska tas bort.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 maj 2014.

Propositionen bygger på en överenskommelse mellan regeringen och Miljöpartiet de gröna.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	4
2	Lagtext	5
2.1	Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)	5
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll	17
2.3	Förslag till lag om ändring i studiestödslagen (1999:1395)	20
3	Ärendet och dess beredning	21
4	Direktivet om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning	22
4.1	Direktivet om varaktigt bosatta	22
4.2	Genomförandet i svensk rätt	23
5	Internationellt skydd	26
5.1	Genèvekonventionen och Europeiska överenskommelsen om överförande av ansvar för flyktingar	26
5.2	Skyddsgrundsdirektivet	27
5.3	Skyddsbehövande i svensk rätt	30
6	Direktivet om varaktigt bosatta efter ändringarna	31
6.1	Syftet med ändringsdirektivet	31
6.2	Förändringarna i direktivet om varaktigt bosatta	32
6.2.1	Personkretsen m.m.	32
6.2.2	Anmärkningar om internationellt skydd i EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta	33
6.2.3	Skydd mot utvisning och återtagandeskyldighet	34
6.2.4	Nationell kontaktpunkt	34
7	Svensk rätt anpassas till det ändrade direktivet om varaktigt bosatta	35
7.1	Ställning som varaktigt bosatt i Sverige	35
7.1.1	Personkretsen	35
7.1.2	Beräkning av vistelsetid	37
7.1.3	Nekande och upphävande av ställning som varaktigt bosatt i fall då internationellt skydd har återkallats, upphävts eller inte förnyats	38
7.2	Anmärkning om internationellt skydd i EU- uppehållstillstånd för varaktigt bosatta	40
7.3	Skydd mot utvisning och återtagandeskyldighet	41
7.3.1	Anmodan om information	41
7.3.2	Till vilket land utvisning får ske	41
7.3.3	Återtagandeskyldighet	43

7.4	Förtydliganden av undantagen från krav på visering och uppehållstillstånd	48
7.5	Nationell kontaktpunkt	49
7.6	Säkerhetsärenden	49
8	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	51
9	Kostnader och andra konsekvenser	52
10	Författningskommentar	53
10.1	Förslaget till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)	53
10.2	Förslaget om lag till ändring i lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll	63
10.3	Förslaget till lag om ändring i studiestödslagen (1999:1395)	65
Bilaga 1	Rådets direktiv 2003/109/EG	67
Bilaga 2	Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/51/EU	77
Bilaga 3	Sammanfattning av departementspromemorian Genomförande av det ändrade direktivet om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning (Ds 2013:32)	81
Bilaga 4	Promemorians lagförslag (Ds 2013:32)	82
Bilaga 5	Förteckning över remissinstanserna (Ds 2013:32)	98
Bilaga 6	Transumt ur lagförslaget i departementspromemorian EU:s Gränskodex (Ds 2011:28)	99
Bilaga 7	Förteckning över remissinstanserna (Ds 2011:28)	100
Bilaga 8	Lagrådsremissens lagförslag	101
Bilaga 9	Lagrådets yttrande	117
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 30 januari 2014...	118
	Rättsdatablad	119

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i utlänningslagen (2005:716),
2. lag om ändring i lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll,
3. lag om ändring i studiestödslagen (1999:1395).

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om utlänningslagen (2005:716)²

dels att 1 kap. 3 c § ska upphöra att gälla,

dels att rubrikerna närmast före 1 kap. 3 c § och 5 kap. 2 a och 16 c § ska utgå,

dels att nuvarande 5 kap. 2 a § ska betecknas 5 kap. 2 b §, nuvarande 5 kap. 16 c § ska betecknas 5 kap. 2 c § och nuvarande 5 a kap. 7 § ska betecknas 5 a kap. 8 §,

dels att den nya 5 kap. 2 c § ska ha följande lydelse,

dels att 1 kap. 1, 7 och 14 §§, 2 kap. 3 och 4 §§, 5 kap. 17, 18 och 23 §§, 5 a kap. 1, 1 a och 4 §§, 7 kap. 9 §, 13 kap. 9 och 10 §§, 14 kap. 3 och 11 §§ samt 17 kap. 1 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken till 5 a kap. ska lyda ”Ställning som varaktigt bosatt i Sverige”,

dels att rubriken närmast före nuvarande 5 a kap. 7 § ska sättas närmast före 5 a kap. 8 §,

dels att det i lagen ska införas fem nya paragrafer, 4 kap. 5 d §, 5 kap. 2 a och 2 d §§, 5 a kap. 7 § och 8 kap. 7 b § samt närmast före 4 kap. 5 d §, 5 kap. 2 a och 2 d §§, 5 a kap. 7 § och 8 kap. 7 b § nya rubriker av följande lydelse,

dels att det närmast före 5 kap. 2 b § ska införas en ny rubrik som ska lyda ”Uppehållstillstånd för utlänningar som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige”.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §³

I denna lag finns föreskrifter om

- lagens innehåll, vissa definitioner och allmänna bestämmelser (1 kap.),
- villkor för att en utlänning ska få resa in i samt vistas och arbeta i Sverige (2 kap.),
- visering (3 kap.),

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/51/EU av den 11 maj 2011 om ändring av rådets direktiv 2003/109/EG i syfte att utöka dess räckvidd till att omfatta även personer som beviljats internationellt skydd (EUT L 132, 19.5.2011, s. 1, Celex 32011L0051).

² Senaste lydelse av

1 kap. 3 c § 2006:219

rubriken till 1 kap. 3 c § 2006:219

rubriken till 5 kap. 2 a § 2009:1542

rubriken till 5 kap. 16 c § 2012:322.

³ Senaste lydelse 2013:606.

- uppehållsrätt (3 a kap.),
- flyktingar och andra skyddsbehövande (4 kap.),
- uppehållstillstånd (5 kap.),
  - *tredjelandsmedborgares* – ställning som varaktigt *bosatt* i ställning som varaktigt *bosatta* i Sverige (5 a kap.),
- Sverige (5 a kap.),
  - arbetstillstånd (6 kap.),
  - EU-blåkort (6 a kap.),
  - återkallelse av tillstånd (7 kap.),
  - avvisning och utvisning (8 kap.),
  - kontroll- och tvångsåtgärder (9 kap.),
  - förvar och uppsikt avseende utlänningar (10 kap.),
  - hur en utlänning som hålls i förvar ska behandlas (11 kap.),
  - verkställighet av beslut om avvisning och utvisning (12 kap.),
  - handläggningen av ärenden hos förvaltningsmyndigheterna m.m. (13 kap.),
  - överklagande av förvaltningsmyndighets beslut (14 kap.),
  - nöjdförklaring (15 kap.),
  - migrationsdomstolar och Migrationsöverdomstolen (16 kap.),
  - skyldighet att lämna uppgifter (17 kap.),
  - offentligt biträde (18 kap.),
  - kostnadsansvar (19 kap.),
  - bestämmelser om straff m.m. (20 kap.),
  - tillfälligt skydd (21 kap.),
  - tribunalvittnen (22 kap.), och
  - särskilda bemyndiganden (23 kap.).

7 §⁴

Säkerhetsärenden enligt denna lag är ärenden där Säkerhetspolisen av skäl som rör rikets säkerhet eller som annars har betydelse för allmän säkerhet förordar

- att en utlänning ska avvisas eller utvisas,
- att en utlännings ansökan om uppehållstillstånd eller arbetstillstånd ska avslås eller att en utlännings uppehållstillstånd eller arbetstillstånd ska återkallas,
  - att en utlänning inte ska beviljas statusförklaring eller att en utlännings statusförklaring ska återkallas, *eller*
  - att en utlänning inte ska beviljas resedokument.
- att en utlänning inte ska beviljas statusförklaring eller att en utlännings statusförklaring ska återkallas,
- att en utlänning inte ska beviljas resedokument, *eller*
  - att en utlännings ansökan om ställning som varaktigt *bosatt* ska avslås eller att en utlännings ställning som varaktigt *bosatt* ska återkallas.

⁴ Senaste lydelse 2013:606.

Ett ärende hos Migrationsverket om huruvida ny prövning ska beviljas enligt 12 kap. 19 eller 19 a § är ett säkerhetsärende om beslutet om avvisning eller utvisning har fattats i ett säkerhetsärende. Prop. 2013/14:83

14 §⁵

Om en utlänning har ansökt om uppehållstillstånd, statusförklaring *eller* resedokument och Säkerhetspolisen har ansökt om att utlänningen ska utvisas enligt lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll ska ansökningarna handläggas tillsammans enligt lagen om särskild utlänningskontroll.

En ansökan om uppehållstillstånd, statusförklaring *eller* resedokument av en utlänning som är utvisad enligt lagen om särskild utlänningskontroll eller har meddelats motsvarande beslut enligt äldre lag och befinner sig i Sverige, ska handläggas enligt den lagen.

Om en utlänning har ansökt om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument *eller ställning som varaktigt bosatt* och Säkerhetspolisen har ansökt om att utlänningen ska utvisas enligt lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll, ska ansökningarna handläggas tillsammans enligt lagen om särskild utlänningskontroll.

En ansökan om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument *eller ställning som varaktigt bosatt* av en utlänning som är utvisad enligt lagen om särskild utlänningskontroll eller har meddelats motsvarande beslut enligt äldre lag och befinner sig i Sverige, ska handläggas enligt den lagen.

2 kap.

3 §⁶

En utlänning som reser in i eller vistas i Sverige ska ha Schengenvisering eller nationell visering, om han eller hon inte har uppehållstillstånd, har ställning som varaktigt bosatt eller återtas enligt 6 a kap. 14 §.

En utlänning som reser in i eller vistas i Sverige ska ha Schengenvisering eller nationell visering, om han eller hon inte har uppehållstillstånd, har ställning som varaktigt bosatt *i Sverige* eller återtas enligt 6 a kap. 14 §.

En utlänning som återtas enligt 4 kap. 5 d § eller 5 a kap. 7 § får resa in i Sverige även om förutsättningarna i första stycket inte är uppfyllda.

⁵ Senaste lydelse 2009:1542.

⁶ Senaste lydelse 2013:606.

Uppehållstillstånd är ett tillstånd att vistas i Sverige under viss tid (tidsbegränsat uppehållstillstånd) eller utan tidsbegränsning (permanent uppehållstillstånd). Den som har uppehållstillstånd eller *har* ställning som varaktigt bosatt får, om villkoret i 1 § är uppfyllt, resa in i Sverige.

Uppehållstillstånd är ett tillstånd att vistas i Sverige under viss tid (tidsbegränsat uppehållstillstånd) eller utan tidsbegränsning (permanent uppehållstillstånd). Den som har uppehållstillstånd eller ställning som varaktigt bosatt *i Sverige* får, om villkoret i 1 § är uppfyllt, resa in i Sverige.

4 kap.

Återtagande av skyddsbehövande som har ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och deras familjemedlemmar

5 d §

Om en annan EU-stat har ålagt en utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i den staten och som har flyktstatusförklaring eller alternativ skyddsstatusförklaring i Sverige att lämna den staten, ska han eller hon återtas till Sverige. Detsamma gäller hans eller hennes familjemedlemmar, om de har ålagts att lämna den andra EU-staten genom ett beslut som har fattats i samband med beslutet avseende utlänningen.

5 kap.

Uppehållstillstånd för familjemedlemmar till skyddsbehövande som återtagits enligt 4 kap. 5 d §

2 a §

Om en flykting eller en alternativt skyddsbehövande som har återtagits enligt 4 kap. 5 d § har getts uppehållstillstånd, ska uppehållstillstånd för samma tid ges också till hans eller hennes

⁷ Senaste lydelse 2006:219.

familjemedlemmar som har återtagits enligt samma bestämmelse.

Uppehållstillstånd får dock vägras en familjemedlem som utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

16 c §

En *tredjelandsmedborgare* som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och som på grund av vistelse utanför Sverige förlorat sitt uppehållstillstånd *skall* ges ett nytt uppehållstillstånd om han eller hon återvänder till Sverige för att bosätta sig här.

2 c §⁸

En *utlänning* som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och som på grund av vistelse utanför Sverige förlorat sitt uppehållstillstånd *ska, efter anmälan,* ges ett nytt uppehållstillstånd om han eller hon återvänder till Sverige för att bosätta sig här.

Uppehållstillstånd för familjemedlemmar till utlänningar som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och som återtagits enligt 5 a kap. 7 §

2 d §

Om en utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och som har återtagits enligt 5 a kap. 7 § har getts uppehållstillstånd, ska uppehållstillstånd för samma tid ges också till hans eller hennes familjemedlemmar som har återtagits enligt samma bestämmelse.

Uppehållstillstånd får dock vägras en familjemedlem som utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

17 §⁹

Vid prövningen av en ansökan om uppehållstillstånd enligt detta kapitel *skall* det, utom i fall som avses i 1, 2, 3 eller 4 §, särskilt beaktas om den sökande gjort sig

Vid prövningen av en ansökan om uppehållstillstånd enligt detta kapitel *ska* det, utom i fall som avses i 1, 2, 2 a, 2 d, 3 eller 4 §, särskilt beaktas om den sökande

⁸ Senaste lydelse av tidigare 16 c § 2012:322.

⁹ Senaste lydelse 2006:220.

skyldig till brottslighet eller brottslighet i förening med annan misskötsamhet. Vid prövning av uppehållstillstånd enligt 3 a § första stycket 1 och andra stycket *skall* det särskilt beaktas om utlännen eller utlännings barn kan antas bli utsatt för våld eller för annan allvarlig kränkning av sin frihet eller frid, om uppehållstillstånd skulle beviljas.

gjort sig skyldig till brottslighet eller brottslighet i förening med annan misskötsamhet. Vid prövning av uppehållstillstånd enligt 3 a § första stycket 1 och andra stycket *ska* det särskilt beaktas om utlännen eller utlännings barn kan antas bli utsatt för våld eller för annan allvarlig kränkning av sin frihet eller frid om uppehållstillstånd skulle beviljas.

Upphållstillstånd enligt 3 § första stycket 2 eller 3 och 3 a § andra stycket får beviljas endast efter medgivande också av den förälder till vilken anknytning inte åberopas, om den föräldern har del i vårdnaden av barnet.

Upphållstillstånd *skall* inte beviljas en person *med* ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat, eller hans eller hennes anhöriga, om personen utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

Upphållstillstånd *ska* inte beviljas en person *som har* ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat, eller hans eller hennes anhöriga, om personen utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

18 §¹⁰

En utlännings som vill ha uppehållstillstånd i Sverige ska ha ansökt om och beviljats ett sådant tillstånd före inresan i landet. En ansökan om uppehållstillstånd får inte bifallas efter inresan.

Det som föreskrivs i första stycket gäller dock inte om

1. utlännen har rätt till uppehållstillstånd här som flykting eller annan skyddsbehövande enligt 1 § eller kan beviljas uppehållstillstånd här med stöd av 21 kap. 2, 3 eller 4 §,

2. utlännen med stöd av 6 § bör beviljas uppehållstillstånd här,

3. en ansökan om uppehållstillstånd avser förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som beviljats en utlännings med familjeanknytning med stöd av 3 § första stycket 1 eller 2 b eller 3 a § första stycket 1 eller andra stycket,

4. utlännen kan beviljas eller har tidsbegränsat uppehållstillstånd här med stöd av 15 §,

5. utlännen enligt 3 § första stycket 1–4, 3 a § första stycket 1–3 eller andra stycket har stark anknytning till en person som är bosatt i Sverige och det inte skäligen kan krävas att utlännen reser till ett annat land för att ge in ansökan där,

6. en ansökan om uppehållstillstånd avser förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som med stöd av 10 § har beviljats en utlännings i fall som avses i 6 kap. 2 § första stycket,

7. utlännen kan beviljas uppehållstillstånd enligt 15 a eller 15 d §,

¹⁰ Senaste lydelse 2013:648.

8. utlännigen med stöd av 10 § har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för studier och antingen slutfört studier som motsvarar 30 högskolepoäng eller fullföljt en termin vid forskarutbildning, *eller*

8. utlännigen med stöd av 10 § har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för studier och antingen slutfört studier som motsvarar 30 högskolepoäng eller fullföljt en termin vid forskarutbildning,

9. *utlännigen har rätt till uppehållstillstånd enligt 2 a eller 2 d §, eller*

9. det annars finns synnerliga skäl.

10. det annars finns synnerliga skäl.

Det som föreskrivs i första stycket gäller inte heller om utlännigen har beviljats en visering för att besöka en arbetsgivare i Sverige eller är undantagen från kravet på visering om han eller hon ansöker om ett uppehållstillstånd för arbete inom ett slag av arbete där det råder stor efterfrågan på arbetskraft. En ytterligare förutsättning är att arbetsgivaren skulle förorsakas olägenheter om utlännigen måste resa till ett annat land för att ge in ansökan där eller att det annars finns särskilda skäl.

Vid skälighetsbedömningen enligt andra stycket 5 ska konsekvenserna för ett barn av att skiljas från sin förälder särskilt beaktas, om det står klart att uppehållstillstånd skulle ha beviljats om prövningen gjorts före inresan i Sverige.

I fråga om uppehållstillstånd för en utlänning som ska avvisas eller utvisas enligt ett beslut som har vunnit laga kraft gäller föreskrifterna i 15 a och 20 §§ samt 12 kap. 16 b, 16 c och 18–20 §§.

23 §¹¹

Regeringen får meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för studier eller besök.

Regeringen får meddela föreskrifter om att en ansökan om uppehållstillstånd får bifallas om det följer av en överenskommelse med främmande stat.

Regeringen får meddela föreskrifter om när uppehållstillstånd får ges till en *tredjelandsmedborgare med* ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och till anhöriga till en sådan utlänning.

Regeringen får meddela föreskrifter om när uppehållstillstånd får ges till en *utlänning som har* ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och till anhöriga till en sådan utlänning.

Regeringen får meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för forskning *till en tredjelandsmedborgare* och till medföljande familjemedlemmar till en *sådan* utlänning.

Regeringen får meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för forskning och *för* medföljande familjemedlemmar till en *utlänning som har beviljats uppehållstillstånd för forskning.*

Regeringen får meddela före-

Regeringen får meddela före-

¹¹ Senaste lydelse 2008:884.

skriften om uppehållstillstånd för familjemedlemmar till en *tredjelandsmedborgare* som har beviljats uppehållstillstånd för arbete.

skriften om uppehållstillstånd för familjemedlemmar till en *utlänning* som har beviljats uppehållstillstånd för arbete.

5 a kap.

1 §¹²

En ansökan från en *tredjelandsmedborgare* om ställning som varaktigt bosatt i Sverige *skall* beviljas om sökanden har vistats i Sverige utan avbrott under minst fem år och under denna tid har haft, och vid tiden för ansökan har,

1. permanent uppehållstillstånd,
2. ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och uppehållstillstånd i Sverige, eller
3. uppehållstillstånd i Sverige som anhörig till en person med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat.

Vid beräkningen av vistelsetiden *skall* tid *under vilken* sökanden haft uppehållstillstånd syftande till bosättning beaktas.

Vid beräkningen av vistelsetiden *skall* vistelse i Sverige av tillfälliga skäl eller för studier inte beaktas.

Vistelse utanför Sverige under kortare tid än sex månader i följd och inte mer än tio månader sammanlagt under femårsperioden *skall* inte anses vara avbrott i vistelsen.

En ansökan från en *utlänning* om ställning som varaktigt bosatt i Sverige *ska* beviljas om sökanden har vistats i Sverige utan avbrott under minst fem år och under denna tid har haft, och vid tiden för ansökan har,

Vid beräkningen av vistelsetiden *ska* tid *då* sökanden haft uppehållstillstånd syftande till bosättning beaktas. *Vid beräkningen av vistelsetiden för en sökande som har flyktingstatusförklaring enligt 4 kap. 3 § eller alternativ skyddsstatusförklaring enligt 4 kap. 3 a § första stycket, beaktas även tiden mellan den dag då ansökan om asyl eller ansökan om ny prövning gavs in och den dag då asyl beviljades.*

Vid beräkningen av vistelsetiden *ska* vistelse i Sverige av tillfälliga skäl eller för studier inte beaktas.

Vistelse utanför Sverige under kortare tid än sex månader i följd och inte mer än tio månader sammanlagt under femårsperioden *ska* inte anses vara avbrott i vistelsen.

¹² Senaste lydelse 2006:219.

1 a §¹³

En ansökan från en *tredje-landsmedborgare* om ställning som varaktigt bosatt i Sverige ska bifallas om sökanden har vistats inom Europeiska unionens medlemsstaters territorier utan avbrott under minst fem år och under denna tid haft EU-blåkort i en eller flera medlemsstater. Av den angivna tiden ska sökanden de senaste två åren räknat från tiden för ansökan ha haft EU-blåkort enligt 6 a kap. 1 §.

En ansökan från en *utlänning* om ställning som varaktigt bosatt i Sverige ska bifallas om sökanden har vistats inom Europeiska unionens medlemsstaters territorier utan avbrott under minst fem år och under denna tid haft EU-blåkort i en eller flera medlemsstater. Av den angivna tiden ska sökanden de senaste två åren räknat från tiden för ansökan ha haft EU-blåkort enligt 6 a kap. 1 §.

Vid beräkning av vistelsetiden enligt första stycket första meningen ska vistelse i en annan medlemsstat som understiger arton månader inte beaktas.

Vistelse utanför Europeiska unionens medlemsstaters territorier under kortare tid än tolv månader i följd och inte mer än arton månader sammanlagt ska vid beräkning av vistelsetiden enligt första stycket första meningen inte anses vara avbrott i vistelsen.

4 §¹⁴

Flyktingar enligt 4 kap. 1 § och andra skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 eller 2 a §§ ska inte beviljas ställning som varaktigt bosatta i Sverige.

Ställning som varaktigt *bosatt* i Sverige ska inte beviljas

1. *medborgare i en EU-stat, eller*
2. *övriga skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 a §.*

Återtagande av utlänningar som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och deras familjemedlemmar

7 §

Om en annan EU-stat har ålagt en utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige att lämna den staten, ska han eller hon återtas till Sverige. Detsamma gäller hans eller hennes familjemedlemmar, om de har ålagts att lämna den andra EU-staten genom ett beslut som har fattats i

¹³ Senaste lydelse 2013:606.

¹⁴ Senaste lydelse 2009:1542.

7 kap.**9 §¹⁵**

Regeringen får meddela föreskrifter om att uppehållstillstånd får återkallas i andra fall än som anges i detta kapitel för de utlänningar som omfattas av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer.

Regeringen får meddela föreskrifter om att uppehållstillstånd får återkallas i andra fall än som anges i detta kapitel för *tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatta* i en annan EU-stat.

Regeringen får meddela föreskrifter om att uppehållstillstånd får återkallas i andra fall än som anges i detta kapitel för *utlänningar som har ställning som varaktigt bosatt* i en annan EU-stat.

8 kap.***Utvisning av en utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige*****7 b §**

En utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och som har internationellt skydd i en annan EU-stat får utvisas endast till den staten.

13 kap.**9 §¹⁶**

I ärenden om visering, tidsbegränsat uppehållstillstånd, arbetstillstånd och återkallelse av permanent uppehållstillstånd eller *tredjelandsmedborgares* ställning som varaktigt bosatt i Sverige tillämpas bestämmelserna i 17 § förvaltningslagen (1986:223) om rätt för en part att få del av uppgifter endast när utlänningen är bosatt eller annars vistas i Sverige.

I ärenden om visering, tidsbegränsat uppehållstillstånd, arbetstillstånd och återkallelse av permanent uppehållstillstånd eller ställning som varaktigt bosatt i Sverige tillämpas bestämmelserna i 17 § förvaltningslagen (1986:223) om rätt för en part att få del av uppgifter endast när utlänningen är bosatt eller annars vistas i Sverige.

¹⁵ Senaste lydelse 2006:219.

¹⁶ Senaste lydelse 2006:219.

Ett beslut ska vara skriftligt och innehålla de skäl som ligger till grund för beslutet om det avser

- resedokument,
- uppehållstillstånd,
- arbetstillstånd,
- statusförklaring,
- *tredjelandsmedborgares* – ställning som varaktigt bosatt i ställning som varaktigt bosatt i Sverige,

Sverige,

- avvisning eller utvisning,
- återreseförbud,
- upphävande av allmän domstols beslut om utvisning på grund av brott,

- förlängning eller upphävande av tidsfrist för frivillig avresa,

- förvar eller uppsikt, eller

- kroppsvisitation.

Vid beslut i fråga om nationell visering får skälen som ligger till grund för beslutet utelämnas. En utlänning har dock alltid rätt till motivering av ett beslut i fråga om nationell visering, om beslutet går utlänningen emot och utlänningen omfattas av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller av avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer, utan att vara medborgare i en EES-stat eller i Schweiz.

14 kap.

3 §¹⁸

Migrationsverkets beslut får överklagas till en migrationsdomstol, om beslutet innebär

- avvisning eller utvisning,
- avslag på en ansökan om upphävande av allmän domstols beslut om utvisning på grund av brott,

- avslag på en ansökan om uppehållstillstånd, arbetstillstånd eller *tredjelandsmedborgares* ställning som varaktigt bosatt i Sverige, eller
- avslag på en ansökan om uppehållstillstånd, arbetstillstånd eller ställning som varaktigt bosatt i Sverige, eller

- återkallelse av ett uppehållstillstånd, arbetstillstånd eller *tredjelandsmedborgares* ställning som varaktigt bosatt i Sverige.
- återkallelse av ett uppehållstillstånd, arbetstillstånd eller ställning som varaktigt bosatt i Sverige.

¹⁷ Senaste lydelse 2013:648.

¹⁸ Senaste lydelse 2013:648.

Migrationsverkets beslut i fråga om avvisning, utvisning, uppehållstillstånd, arbetstillstånd, statusförklaring, resedokument och förvar i ett säkerhetsärende får överklagas av Säkerhetspolisen.

Migrationsverkets beslut i fråga om avvisning, utvisning, uppehållstillstånd, arbetstillstånd, statusförklaring, resedokument, *ställning som varaktigt bosatt* och förvar i ett säkerhetsärende får överklagas av Säkerhetspolisen.

17 kap.

1 §²⁰

Socialnämnden ska lämna ut uppgifter om en utlännings personliga förhållanden, om en polismyndighet, Säkerhetspolisen, Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen begär det och uppgifterna behövs för att avgöra ett ärende om uppehållstillstånd eller ett ärende om *tredjelandsmedborgares* ställning som varaktigt bosatt i Sverige eller för att verkställa ett beslut om avvisning eller utvisning. Detsamma gäller när fråga har uppkommit om utlännings har uppehållsrätt.

Socialnämnden ska lämna ut uppgifter om en utlännings personliga förhållanden, om en polismyndighet, Säkerhetspolisen, Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen begär det och uppgifterna behövs för att avgöra ett ärende om uppehållstillstånd eller ett ärende om ställning som varaktigt bosatt i Sverige eller för att verkställa ett beslut om avvisning eller utvisning. Detsamma gäller när fråga har uppkommit om utlännings har uppehållsrätt.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2014.

¹⁹ Senaste lydelse 2009:1542.

²⁰ Senaste lydelse 2013:648.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll

Prop. 2013/14:83

Häri genom föreskrivs i fråga om lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll att 2–2 b, 3 a, 3 b och 5 §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Beslut om utvisning enligt denna lag meddelas av Migrationsverket. Frågan om utvisning tas upp på ansökan av Säkerhetspolisen.

Om en polismyndighet, en länsstyrelse eller Migrationsverket finner anledning att anta att ett beslut om utvisning enligt 1 § bör meddelas, ska myndigheten anmäla detta till Säkerhetspolisen.

Om Säkerhetspolisen har ansökt om utvisning enligt 1 § och utlänningsen har ansökt om uppehållstillstånd, statusförklaring eller resedokument, ska ansökningarna handläggas tillsammans enligt denna lag. Detsamma gäller om utlänningsen ansöker om uppehållstillstånd, statusförklaring eller resedokument under handläggningen av ärendet om utvisning.

Om Säkerhetspolisen har ansökt om utvisning enligt 1 § och utlänningsen har ansökt om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument eller ställning som varaktigt bosatt, ska ansökningarna handläggas tillsammans enligt denna lag. Detsamma gäller om utlänningsen ansöker om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument eller ställning som varaktigt bosatt under handläggningen av ärendet om utvisning.

Även en ansökan om uppehållstillstånd, statusförklaring eller resedokument som görs av en utlänningsen som är utvisad enligt 1 § eller har meddelats motsvarande beslut enligt äldre lag ska handläggas enligt denna lag om utlänningsen befinner sig i Sverige.

Även en ansökan om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument eller ställning som varaktigt bosatt som görs av en utlänningsen som är utvisad enligt 1 § eller har meddelats motsvarande beslut enligt äldre lag ska handläggas enligt denna lag om utlänningsen befinner sig i Sverige.

2 a §²

Migrationsverkets beslut enligt denna lag i fråga om utvisning, uppehållstillstånd, statusförklaring eller resedokument får överklagas till regeringen. I övrigt får beslut som meddelas av en förvaltningsmyndighet enligt denna lag

Migrationsverkets beslut enligt denna lag i fråga om utvisning, uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument eller ställning som varaktigt bosatt får överklagas till regeringen. I övrigt får beslut som meddelas av en

¹ Senaste lydelse 2009:1545.

² Senaste lydelse 2009:1545.

överklagas endast i de fall som anges i denna lag.

förvaltningsmyndighet enligt denna lag överklagas endast i de fall som anges i denna lag.

Säkerhetspolisen får överklaga Migrationsverkets beslut enligt denna lag, om det kan överklagas och går Säkerhetspolisen emot.

2 b §³

Har Migrationsverket beslutat att en utlänning som har ansökt om uppehållstillstånd, statusförklaring *eller* resedokument inte ska utvisas enligt denna lag, ska ett överklagande från utlänningen handläggas enligt utlänningslagen (2005:716), om inte Säkerhetspolisen överklagar Migrationsverkets beslut.

Har Migrationsverket beslutat att en utlänning som har ansökt om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument *eller ställning som varaktigt bosatt* inte ska utvisas enligt denna lag, ska ett överklagande från utlänningen handläggas enligt utlänningslagen (2005:716), om inte Säkerhetspolisen överklagar Migrationsverkets beslut.

3 a §⁴

Om regeringen handlägger ett ärende om utvisning och utlänningen ansöker om uppehållstillstånd, statusförklaring *eller* resedokument ska regeringen upphäva det överklagade beslutet och överlämna ärendet till Migrationsverket för handläggning.

Om regeringen handlägger ett ärende om utvisning och utlänningen ansöker om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument *eller ställning som varaktigt bosatt* ska regeringen upphäva det överklagade beslutet och överlämna ärendet till Migrationsverket för handläggning.

3 b §⁵

Beslutar regeringen att en utlänning inte ska utvisas enligt denna lag och har utlänningen ansökt om uppehållstillstånd, statusförklaring *eller* resedokument, får regeringen överlämna ärendet i dessa delar till Migrationsverket för prövning enligt utlänningslagen (2005:716).

Beslutar regeringen att en utlänning inte ska utvisas enligt denna lag och har utlänningen ansökt om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument *eller ställning som varaktigt bosatt*, får regeringen överlämna ärendet i dessa delar till Migrationsverket för prövning enligt utlänningslagen (2005:716).

³ Senaste lydelse 2009:1545.

⁴ Senaste lydelse 2009:1545.

⁵ Senaste lydelse 2009:1545.

I ärenden enligt denna lag gäller följande föreskrifter i utlänningslagen (2005:716) i tillämpliga delar:

1 kap. 3 b § om EES-medborgare,
1 kap. 13 § om skyndsam handläggning,
3 a kap. 2 § om familjemedlemmar till EES-medborgare,
4 kap. 1–4 §§ om flyktingar och andra skyddsbehövande,
5 kap. 1–1 c, 3–10, 12–16 och 5 kap. 1–1 c, 2 a–d, 3–10,
17–19 §§ om uppehållstillstånd, 12–16 och 17–19 §§ om uppehållstillstånd,
5 a kap. 1–4 och 6 §§ om ställning som varaktigt bosatt,

6 a kap. 1–11 §§ om EU-blåkort,

8 kap. 7 a § om utvisning av utlänningar med permanent uppehållsrätt, EES-medborgare som har vistats i Sverige under de tio närmast föregående åren och EES-medborgare som är barn,

8 kap. 11 § första stycket om sådana hänsyn som ska tas till anknytningen till det svenska samhället, om fråga uppkommit om utvisning av en utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige,

8 kap. 17 a § om sådana hänsyn som ska tas till anknytningen till Sverige, om fråga uppkommit om utvisning av en EES-medborgare eller en sådan medborgares familjemedlem,

9 kap. 8 § om fotografi och fingeravtryck,

10 kap. 1, 2, 4–11 och 17 §§ om förvar och uppsikt,

12 kap. 1–5, 13 a och 21–23 §§ om verkställighet av beslut om utvisning,

13 kap. 1–7 §§ om muntlig handläggning hos förvaltningsmyndighet,

13 kap. 10 § om motivering av beslut,

13 kap. 11 § om tolkersättning,

13 kap. 12 § om rättelse av beslut på grund av oriktig uppgift,

13 kap. 15 och 16 §§ om DNA-analys,

16 kap. 1 § andra stycket om Migrationsöverdomstolen,

17 kap. 1 och 2 §§ om skyldighet att lämna uppgifter,

18 kap. 1 § andra stycket om offentligt biträde för barn, och

19 kap. 1–4 §§ om kostnadsansvar.

Skyldigheten enligt 17 kap. 1 § utlänningslagen att lämna uppgifter gäller vid tillämpningen av denna lag även i förhållande till regeringen.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2014.

⁶ Senaste lydelse 2013:651.

2.3 Förslag till lag om ändring i studiestödslagen (1999:1395)

Härigenom föreskrivs i fråga om studiestödslagen (1999:1395) att 1 kap. 6 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

6 §¹

Utländska medborgare som kan härleda rättigheter i fråga om sociala förmåner från EU-rätten ska, när det gäller rätt till studiestöd enligt denna lag, jämföras med svenska medborgare vid studier i Sverige, om de har

1. ställning som varaktigt *bosatta* i Sverige, 1. ställning som varaktigt *bosatt* i Sverige,

2. ställning som varaktigt *bosatta* i en annan EU-stat men har uppehållstillstånd i Sverige, 2. ställning som varaktigt *bosatt* i en annan EU-stat men har uppehållstillstånd i Sverige, eller

3. ett EU-blåkort enligt 6 a kap. 1 § utlänningslagen (2005:716).

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2014.

¹ Senaste lydelse 2013:608.

Europaparlamentet och rådet antog den 11 maj 2011 direktivet 2011/51/EU om ändring av rådets direktiv 2003/109/EG i syfte att utöka dess räckvidd till att omfatta även personer som beviljats internationellt skydd (ändringsdirektivet)¹. Direktivet, som trädde i kraft den 20 maj 2011, skulle vara genomfört i medlemsstaterna senast den 20 maj 2013. Det ursprungliga direktivet, rådets direktiv 2003/109/EG av den 25 november 2003 om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning (direktivet om varaktigt bosatta)², bifogas som *bilaga 1*. Ändringsdirektivet bifogas som *bilaga 2*.

Inom Justitiedepartementet har departementspromemorian Genomförande av det ändrade direktivet om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning (Ds 2013:32) utarbetats. En sammanfattning av promemorian och promemorians lagförslag finns i *bilagorna 3* och *4*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 5*. En sammanställning av remissvaren finns tillgänglig i Justitiedepartementet (dnr Ju2013/3906/L7).

Inom Justitiedepartementet har också departementspromemorian EU:s gränskodex (Ds 2011:28) utarbetats (gränskodexpromemorian). Ett transumt ur promemorians lagförslag finns i *bilaga 6*. Gränskodexpromemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 7*. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i Justitiedepartementet (dnr Ju2011/5696/L7).

Propositionen innehåller regeringens överväganden och förslag med anledning av ändringsdirektivet och övriga lagförslag i promemorian Genomförande av det ändrade direktivet om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning. Därtill innehåller promemorian regeringens överväganden och förslag med anledning av några av lagförslagen i gränskodexpromemorian.

Vid remissbehandlingen av departementspromemorian har Centrala studiestödsnämnden (CSN) framfört en synpunkt på utformningen av studiestödslagen (1999:1395) som inte har direkt koppling till genomförandet av det ändrade direktivet om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning eller till de övriga förslagen i promemorian. Denna synpunkt beaktas inte inom ramen för detta lagstiftningsärende.

Propositionen bygger på en överenskommelse mellan regeringen och Miljöpartiet de gröna.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 12 december 2013 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 8*.

Lagrådet, vars yttrande finns i *bilaga 9*, har lämnat förslaget utan erinran. I förhållande till lagrådsremissen har vissa redaktionella och språkliga ändringar gjorts i lagtexten.

¹ EUT L 132, 19.5.2011, s. 1 (Celex 32011L0051).

² EUT L 16, 23.1.2004, s.44 (Celex 32003L0109).

4 Direktivet om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning

4.1 Direktivet om varaktigt bosatta

Europeiska unionens råd antog den 25 november 2003 direktivet om varaktigt bosatta. Enligt direktivet ska en tredjelandsmedborgare (person som inte är unionsmedborgare enligt artikel 20.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt), som stadigvarande bott i en av EU:s medlemsstater i fem år, efter ansökan kunna erhålla en särskild status – ställning som varaktigt bosatt – i det landet. Den som beviljats denna ställning ska tillerkännas vissa särskilda rättigheter som liknar dem som tillkommer unionsmedborgare. I direktivet fastställs villkoren för en medlemsstats beviljande och återkallande av ställning som varaktigt bosatt samt de rättigheter som är förbundna med denna ställning. Medlemsstaterna ska till en varaktigt bosatt utfärda ett EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta som ska gälla i minst fem år. Personer med ställning som varaktigt bosatt i en medlemsstat ska under vissa villkor ha rätt att bosätta sig i en annan medlemsstat och få uppehållstillstånd där. Om varaktigt bosatta utövar sådan rätt till bosättning ska deras anhöriga som ingår i kärnfamiljen också ha rätt att bosätta sig i den andra medlemsstaten, under förutsättning att familjen redan var bildad i den första medlemsstaten. Efter ansökan ska den andra medlemsstaten bevilja ställning som varaktigt bosatt i den staten om förutsättningarna för att bevilja en sådan ställning är uppfyllda. Om den andra medlemsstaten beviljar ställning som varaktigt bosatt i den staten ska ställningen som varaktigt bosatt i den första staten återkallas.

Direktivet om varaktigt bosatta ska tillämpas på tredjelandsmedborgare som är lagligen bosatta på en medlemsstats territorium. Det ska dock inte tillämpas på vissa grupper av tredjelandsmedborgare, bl.a. sådana som är flyktingar eller har ansökt om flyktingstatus men ännu inte fått slutligt besked, sådana som har rätt till bosättning i en medlemsstat på grundval av alternativa skyddsformer i enlighet med internationella åtaganden, nationell lagstiftning eller praxis i medlemsstaterna eller som har ansökt om rätt till bosättning på den grunden och väntar på ett beslut om sin ställning.

I artikel 12 i direktivet finns bestämmelser om skydd mot utvisning av varaktigt bosatta tredjelandsmedborgare. Medlemsstaterna får fatta beslut om utvisning av en varaktigt bosatt tredjelandsmedborgare endast om han eller hon utgör ett reellt och tillräckligt allvarligt hot mot allmän ordning eller säkerhet. Ett sådant beslut får inte grundas på ekonomiska överväganden. Innan beslut om utvisning av en varaktigt bosatt fattas ska medlemsstaterna beakta hur länge bosättningen i medlemsstaten har varat, den berörda personens ålder, följderna för vederbörande och dennes familjemedlemmar samt banden med bosättningslandet eller avsaknaden av band med ursprungslandet.

En medlemsstat får enligt artikel 22 i direktivet vägra förnya eller återkalla uppehållstillståndet för en tredjelandsmedborgare som har ställning som varaktigt bosatt i en annan medlemsstat samt, i enlighet

med förfarandena i den nationella lagstiftningen inklusive förfaranden för utvisning, ålägga personer med ställning som varaktigt bosatt i en annan medlemsstat och deras familjemedlemmar att lämna dess territorium i vissa angivna fall. Om en medlemsstat vidtar någon av dessa åtgärder ska den medlemsstat som beviljat ställning som varaktigt bosatt omedelbart och utan formaliteter återta den varaktigt bosatte och dennes familjemedlemmar. I punkten 3 i artikeln finns en fakultativ bestämmelse om att en medlemsstat, oavsett skyldigheten till återtagande, får fatta beslut om att från unionens territorium utvisa en tredjelandsmedborgare som har ställning som varaktigt bosatt i en annan medlemsstat. Detta får ske i enlighet med artikel 12 och garantierna i den artikeln, på grund av allvarligt hot mot allmän ordning eller säkerhet.

Enligt artikel 25 ska medlemsstaterna upprätta kontaktpunkter med ansvar för att ta emot och överföra den information som anges i artiklarna 19.2, 22.2 och 23.1.

4.2 Genomförandet i svensk rätt

Inledning

Genomförandet av direktivet om varaktigt bosatta innebar att en ny rättsfigur, varaktigt bosatt tredjelandsmedborgare, introducerades i svensk rätt. Enligt definitionen i 1 kap. 3 c § utlänningslagen (2005:716), UtL, avses med tredjelandsmedborgare i lagen en utlänning som inte är medborgare i en EU-stat, i en annan EES-stat eller i Schweiz. I utlänningslagen infördes ett nytt kapitel, kap. 5 a, som bl.a. reglerar villkoren för erhållande av ställning som varaktigt bosatt i Sverige. Vidare infördes bestämmelser i utlänningsförordningen (2006:97), UtIF, rörande bl.a. beviljande av uppehållstillstånd i Sverige för tredjelandsmedborgare som har ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och anhöriga till sådana personer. I 8 kap. 10 a och 10 b §§ UtIF infördes bestämmelser om handläggning av ärenden som rör varaktigt bosatta. Migrationsverket ska enligt 8 kap. 14 § UtIF vara nationell kontaktpunkt i ärenden som rör varaktigt bosatta.

Vid genomförandet av rådets direktiv 2009/50/EG av den 25 maj 2009 om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för högkvalificerad anställning (det s.k. blåkortsdirektivet)³ infördes ytterligare bestämmelser om varaktigt bosatta i utlänningslagen.

Ställning som varaktigt bosatt i Sverige

En tredjelandsmedborgare ska enligt 5 a kap. 1 § första stycket UtL beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige om han eller hon har vistats i Sverige utan avbrott under minst fem år och under denna tid har haft och vid tiden för ansökan har 1. permanent uppehållstillstånd, 2. ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och uppehållstillstånd i Sverige, eller 3. uppehållstillstånd i Sverige som anhörig till en person med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat. Vid beräkningen

³ EUT L 155, 18.6.2009, s. 17 (Celex 32009L0050).

av vistelsetiden ska enligt 5 a kap. 1 § andra och tredje styckena UtL tid under vilken sökanden haft uppehållstillstånd syftande till bosättning beaktas, däremot inte vistelse i Sverige av tillfälliga skäl eller för studier. Vistelse utanför Sverige under kortare tid än sex månader i följd och inte mer än tio månader sammanlagt under femårsperioden ska enligt 5 a kap. 1 § fjärde stycket UtL inte anses vara avbrott i vistelsen.

Enligt 5 a kap. 1 a § första stycket UtL ska ställning som varaktigt bosatt i Sverige beviljas en tredjelandsmedborgare som har vistats inom EU:s medlemsstaters territorier utan avbrott under minst fem år och under denna tid haft EU-blåkort (ett uppehålls- och arbetstillstånd för högkvalificerad anställning) i en eller flera medlemsstater. Av den angivna tiden ska sökanden de senaste två åren räknat från tiden för ansökan ha haft EU-blåkort enligt 6 a kap. 1 §. Vid beräkning av vistelsetiden ska enligt 5 a kap. 1 a § andra stycket UtL vistelse i en annan medlemsstat som understiger arton månader inte beaktas. Enligt 5 a kap. 1 a § tredje stycket UtL ska vistelse utanför EU:s medlemsstaters territorier under kortare tid än tolv månader i följd och inte mer än arton månader sammanlagt inte anses vara avbrott i vistelsen vid beräkning av vistelsetiden.

För att beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige ska sökanden enligt 5 a kap. 2 § första stycket UtL fullt ut kunna försörja sig och sin familj med egna medel så att grundläggande behov av uppehälle och bostad är tillgodosedda. Ställning som varaktigt bosatt får enligt 5 a kap. 3 § UtL inte beviljas en person som utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet. Enligt 5 a kap. 4 § UtL ska flyktingar enligt 4 kap. 1 § och andra skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 eller 2 a § inte beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige.

För den som beviljats ställning som varaktigt bosatt i Sverige ska ett EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta utfärdas enligt 4 kap. 19 a § UtL. Giltighetstiden för EU-uppehållstillståndet ska vara minst fem år.

Ställning som varaktigt bosatt och permanent uppehållstillstånd är två olika tillstånd som existerar parallellt (jfr prop. 2005/06:77, s. 158). En tredjelandsmedborgare som beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige ska utöver ett EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta även ha ett permanent uppehållstillstånd. De tredjelandsmedborgare som beviljas ställning som varaktigt bosatt enligt 5 a kap. 1 § första stycket 1 UtL har redan permanent uppehållstillstånd i Sverige. Tredjelandsmedborgare som har ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och anhöriga till sådana personer har under sin vistelse i Sverige tidsbegränsade uppehållstillstånd. När de uppfyller förutsättningarna i 5 a kap. 1 § första stycket 2 respektive 3 UtL och efter ansökan beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige ska de ges permanent uppehållstillstånd med stöd av 5 kap. 2 a § UtL. Även innehavare av EU-blåkort som beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige enligt 5 a kap. 1 a § UtL ska ges permanent uppehållstillstånd med stöd av 5 kap. 2 a § UtL. Enligt 5 kap. 16 c § UtL ska en tredjelandsmedborgare som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och som på grund av vistelse utanför Sverige förlorat sitt uppehållstillstånd, ges ett nytt uppehållstillstånd om han eller hon återvänder till Sverige för att bosätta sig här.

I 5 a kap. 5 § UtL anges förutsättningarna för att återkalla ställning som varaktigt bosatt. Återkallelse ska ske om den som beviljats sådan

ställning medvetet har lämnat oriktiga uppgifter eller förtigt omständigheter som varit av betydelse för att få ställningen, utvisas, utgör ett hot mot allmän ordning, har vistats utanför EU:s medlemsstaters territorier under tolv månader i följd (tjugofyra månader om ställning som varaktigt bosatt har beviljats med stöd av 5 a kap.1 a §), har vistats utanför Sveriges territorium under sex år i följd eller får ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat.

Enligt 5 a kap. 6 § UtIL ska den som förlorat sin ställning som varaktigt bosatt i Sverige på grund av vistelse utanför Sveriges respektive EU:s medlemsstaters territorier återfå denna efter ansökan, oavsett kraven på vistelsetid enligt 5 a kap. 1 eller 1 a § UtIL, om han eller hon har beviljats ett permanent uppehållstillstånd eller ett uppehållstillstånd syftande till bosättning enligt 5 kap., försörjningskravet i 5 a kap. 2 § UtIL är uppfyllt, och det inte föreligger hinder enligt 5 a kap. 3 § UtIL.

En tredjelandsmedborgare som har ställning som varaktigt bosatt är enligt 2 kap. 3 § UtIL undantagen från kravet att ha Schengenvisering eller nationell visering för att resa in i eller vistas i Sverige. Enligt 2 kap. 4 § UtIL får den som har ställning som varaktigt bosatt, under förutsättning att han eller hon har pass, resa in i Sverige.

Tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och deras anhöriga

I 4 kap. UtIF finns bestämmelser om uppehållstillstånd för tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat. Enligt 4 kap. 9 § UtIF ska uppehållstillstånd beviljas en utlänning som visar upp ett giltigt pass eller identitetskort och som är tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och inte enligt 2 kap. 5 § och 2 kap. 8 § första stycket UtIL är undantagen från kravet på uppehållstillstånd. En ytterligare förutsättning är att han eller hon uppfyller något av de villkor som anges i paragrafens första stycke, t.ex. att han eller hon är arbetstagare med ett anställningsbevis eller egen företagare som kan visa detta genom en handling. I 4 kap. 10 § UtIF anges för hur lång tid sådana uppehållstillstånd ska beviljas. Familjemedlemmar till en tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat ska enligt 4 kap. 16 a § UtIF beviljas uppehållstillstånd under förutsättning att den varaktigt bosatte som utlänningen har anknytning till uppfyller något av villkoren i 4 kap. 9 § första stycket UtIF. Med familjemedlemmar avses 1. make eller sambo till tredjelandsmedborgaren med ställning som varaktigt bosatt, 2. släkting i rakt nedstigande led till tredjelandsmedborgaren med ställning som varaktigt bosatt eller till hans eller hennes make eller sambo, om släktingen är beroende av någon av dem för sin försörjning eller är under 21 år, och 3. släkting i rakt uppstigande led till tredjelandsmedborgaren med ställning som varaktigt bosatt eller till hans eller hennes make eller sambo, om släktingen är beroende av någon av dem för sin försörjning (4 kap. 16 a § UtIF och 3 a kap. 2 § UtIL). Uppehållstillstånd för familjemedlemmar ska beviljas i samma omfattning som för den varaktigt bosatte.

Enligt 5 kap. 17 § tredje stycket UtIL ska uppehållstillstånd inte beviljas en person med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat,

eller hans eller hennes anhöriga, om personen utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

Utöver bestämmelserna om återkallelse av uppehållstillstånd i 7 kap. 1–6 §§ UtL får enligt 4 kap. 18 § första stycket UtL ett sådant uppehållstillstånd som meddelats en tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat återkallas om utlänningen inte försörjer sig eller annars saknar egna medel för sitt uppehälle här. Vidare får enligt andra stycket i samma paragraf ett uppehållstillstånd som beviljats en familjemedlem till en tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat återkallas, om anknytningen till den varaktigt bosatte bryts och familjemedlemmen inte har rätt att stanna i Sverige på någon annan grund.

En utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat är enligt 5 kap. 1 § första stycket UtL undantagen från kravet på arbetstillstånd. Undantag från kravet på arbetstillstånd gäller även, oavsett medborgarskap, make eller sambo till en sådan utlänning samt deras barn som är under 21 år eller beroende av dem för sin försörjning.

5 Internationellt skydd

5.1 Genèvekonventionen och Europeiska överenskommelsen om överförande av ansvar för flyktingar

De grundläggande internationella bestämmelserna om flyktingskap finns i 1951 års konvention angående flyktingars rättsliga ställning (Genèvekonventionen). I konventionen anges bl.a. kriterier för när en person ska betraktas som flykting. Tillämpningsområdet för Genèvekonventionen utvidgades genom protokollet angående flyktingars rättsliga ställning från den 31 januari 1967 (New York-protokollet) på så sätt att de begränsningar som konventionen gav möjlighet att göra, både en geografisk begränsning och en tidsmässig sådan, togs bort. Sverige har tillträtt såväl Genèvekonventionen som New York-protokollet.

Med flykting avses i artikel 1 A 2 i Genèvekonventionen den som "...i anledning av välgrundad fruktan för förföljelse på grund av sin ras, religion, nationalitet, tillhörighet till viss samhällsgrupp eller politiska åskådning befinner sig utanför det land, vari han är medborgare, samt är ur stånd att eller på grund av sådan fruktan, som nyss sagts, icke önskar att begagna sig av sagda lands skydd, eller den som, utan att vara medborgare i något land, till följd av händelser som förut sagts befinner sig utanför det land, vari han tidigare haft sin vanliga vistelseort, samt är ur stånd att eller på grund av sådan fruktan, som nyss sagts, icke önskar att återvända dit."

Artikel 1 A 2 ska läsas tillsammans med artiklarna 1 C–F som anger i vilka fall en person är utesluten från flyktingskap (1 D–F) och när flyktingskap enligt konventionen upphör (1 C).

Genèvekonventionen innehåller ingen uttrycklig bestämmelse om att konventionsstaterna är skyldiga att ta emot flyktingar, men däremot innehåller artikel 33 en bestämmelse om förbud mot avvisning eller utvisning av en flykting till gränsen mot ett område där han eller hon riskerar politisk förföljelse (principen om *non-refoulement*). Enligt artikel 33.2 kan dock förbudet inte återopas av ”flykting, vilken det föreligger skälig anledning att betrakta som en fara för det lands säkerhet i vilket han uppehåller sig eller vilken, med hänsyn till att han genom lagakraftgående dom har dömts för synnerligen grovt brott, utgör en samhällsfara i sagda land”.

Enligt artikel 28 i konventionen ska den stat där en flykting lovligen vistas utfärda resedokument för denne såvida inte tungt vägande skäl hänförliga till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen talar emot det. Resedokumentet gäller som pass och innebär också en skyldighet för den utfärdande staten att tillåta innehavaren att resa tillbaka in i landet. I bilagan till konventionen anges i paragraf 6 att förnyelse eller förlängning av ett resedokument ankommer på den stat som utfärdat det, så länge som innehavaren lagligen vistas på dess territorium och inte har lagligen bosatt sig på annat territorium. När en flykting lagligen har bosatt sig på en annan konventionsstats territorium är det enligt paragraf 11 i bilagan till konventionen denna stats myndigheter som bär ansvaret för att utfärda ett nytt resedokument enligt konventionens artikel 28.

Sverige har tillträtt Europeiska överenskommelsen om överförande av ansvar för flyktingar av den 16 oktober 1980 (SÖ 1980:47). Överenskommelsen reglerar övergången till bosättningslandet av ansvaret för förnyande eller förlängning av resedokument enligt artikel 28 i Genèvekonventionen. Ansvaret övergår när flyktingen får ett tidsobegränsat uppehållstillstånd eller har fått bo i landet i minst två år.

5.2 Skyddsgrundsdirektivet

Europeiska unionens råd antog den 29 april 2004 direktiv 2004/83/EG om miniminormer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska betraktas som flyktingar eller som personer som av andra skäl behöver internationellt skydd samt om dessa personers rättsliga ställning och om innehållet i det beviljade skyddet (skyddsgrundsdirektivet)⁴, vilket trädde i kraft den 20 oktober 2004. Syftet med direktivet är att införa miniminormer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska betraktas som flyktingar eller som personer som av andra

⁴ EUT L 304, 30.9.2004, s. 12 (Celex 32004L0083), efter ompublicering EUT L 204, 5.8.2005, s. 24, rättad Celex 32004L0083R(02). Den 13 december 2011 antog Europaparlamentet och rådet direktivet 2011/95/EU om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet (omarbetning), EUT L 337, 20.12.2011, s. 9 (Celex 32011L0095). Det omarbetade skyddsgrundsdirektivet ska vara genomfört i medlemsstaterna senast den 21 december 2013.

skäl behöver internationellt skydd och innehållet i det beviljade skyddet. I artikel 2 finns definitioner av olika begrepp i direktivet.

Med *internationellt skydd* avses flyktingstatus och status som alternativt skyddsbehövande.

Med *flykting* avses en tredjelandsmedborgare som med anledning av välgrundad fruktan för förföljelse på grund av ras, religion, nationalitet, politisk åskådning eller tillhörighet till viss samhällsgrupp befinner sig utanför det land där han eller hon är medborgare och som inte kan eller på grund av sin fruktan inte vill begagna sig av det landets skydd, eller en statslös person som av samma skäl befinner sig utanför det land där han eller hon tidigare hade sin vanliga vistelseort och som inte kan eller på grund av sin fruktan inte vill återvända dit och som inte omfattas av undantagsbestämmelserna i artikel 12 i direktivet. Enligt artikel 12.1 kan en tredjelandsmedborgare eller en statslös person inte anses som flykting om

a) han eller hon omfattas av artikel 1 D i Genèvekonventionen om skydd eller bistånd från andra organ eller kontor inom Förenta nationerna än FN:s flyktingkommissariat; om sådant skydd eller bistånd av något skäl har upphört, utan att de berörda personernas ställning har fastställts slutgiltigt i enlighet med de relevanta resolutioner som antagits av FN:s generalförsamling, ska dessa personer automatiskt komma i åtnjutande av förmånerna i direktivet, eller

b) han eller hon av de behöriga myndigheterna i bosättningslandet tillerkänns samma rättigheter och skyldigheter som följer med medborgarskap i det landet eller rättigheter och skyldigheter som motsvarar dessa.

En tredjelandsmedborgare eller en statslös person kan enligt artikel 12.2 inte heller anses som flykting om det finns synnerliga skäl för att anta att

a) han eller hon har förövat ett brott mot freden, en krigsförbrytelse eller ett brott mot mänskligheten, såsom dessa definieras i de internationella instrument som har upprättats för att beivra sådana brott,

b) han eller hon har förövat ett grovt icke-politiskt brott utanför tillflyktslandet, innan vederbörande fick tillträde till det landet som flykting, vilket innebär den tidpunkt då uppehållstillstånd utfärdades på grundval av beviljad flyktingstatus; särskilt grymma handlingar, även om de begåtts i förment politiskt syfte, får betecknas som allvarliga icke-politiska brott, eller

c) han eller hon har gjort sig skyldig till gärningar som strider mot Förenta nationernas syften och grundsatser enligt inledningen och artiklarna 1 och 2 i Förenta nationernas stadga.

Vad som sägs i artikel 12.2 gäller även personer som anstiftar eller på annat sätt deltar i förövandets av de brott eller gärningar som nämns.

Med *flyktingstatus* avses en medlemsstats erkännande av en tredjelandsmedborgare eller en statslös person som flykting.

Med *person som uppfyller kraven för att betecknas som alternativt skyddsbehövande* avses en tredjelandsmedborgare eller statslös person som inte uppfyller kraven för att betecknas som flykting, men där det finns grundad anledning att förmoda att den berörda personen, om han eller hon återsänds till sitt ursprungsland, eller, i fråga om en statslös person, till det land där han eller hon tidigare hade sin vanliga vistelseort,

skulle utsättas för en verklig risk att lida allvarlig skada enligt artikel 15 (med vilket avses a) dödsstraff eller avrättning, b) tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning av en sökande i ursprungslandet, eller c) allvarligt och personligt hot mot en civilpersons liv eller lem på grund av urskillningslöst våld i situationer av internationell eller intern väpnad konflikt) och som inte omfattas av undantagen i artikel 17.1 och 17.2 och som inte kan, eller på grund av en sådan risk inte vill begagna sig av det landets skydd. Enligt artikel 17.1 och 17.2 gäller att en tredjelandsmedborgare eller en statslös person inte uppfyller kraven för att betecknas som alternativt skyddsbehövande om det finns synnerliga skäl för att anse att

a) han eller hon har förövat ett brott mot freden, krigsförbrytelse eller brott mot mänskligheten, såsom dessa definieras i de internationella instrument som har upprättats för att beivra sådana brott,

b) han eller hon har förövat ett allvarligt brott,

c) han eller hon har gjort sig skyldig till gärningar som strider mot Förenta nationernas syften och grundsatser enligt inledningen och artiklarna 1 och 2 i Förenta nationernas stadga, eller

d) han eller hon utgör en fara för samhället eller säkerheten i den medlemsstat där han eller hon befinner sig.

Detta gäller även personer som anstiftar eller på annat sätt deltar i förövat av de brott eller gärningar som nämns.

Med *status som alternativt skyddsbehövande* avses en medlemsstats erkännande av en tredjelandsmedborgare eller en statslös person som en person som uppfyller kraven för att betecknas som alternativt skyddsbehövande.

Internationellt skydd innebär bl.a. ett skydd mot avvisning. Enligt artikel 21.1 i skyddsgrundsdirektivet ska medlemsstaterna i enlighet med sina internationella förpliktelser respektera principen om *non-refoulement*. Om det inte är förbjudet enligt dessa internationella förpliktelser får medlemsstaterna enligt artikel 21.2 avvisa en flykting, vare sig denne formellt erkänts eller inte, om det finns skälig anledning att anta att vederbörande utgör en fara för säkerheten i den medlemsstat där han eller hon befinner sig, eller vederbörande utgör en samhällsfara i medlemsstaten i fråga med hänsyn till att han eller hon genom en lagakraftvunnen dom har dömts för ett synnerligen allvarligt brott. Internationellt skydd innebär vidare en rätt till uppehållstillstånd. Så snart det är möjligt efter det att flyktingstatus har beviljats ska medlemsstaterna enligt artikel 24.1 i direktivet, till de personer som innehar sådan status utfärda ett uppehållstillstånd som ska gälla i minst tre år och vara förnybart om inte tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver något annat. Enligt artikel 24.2 ska medlemsstaterna, så snart det är möjligt efter det att status som alternativt skyddsbehövande har beviljats, till de personer som innehar sådan status utfärda ett uppehållstillstånd som ska gälla i minst ett år och vara förnybart om inte tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver något annat.

Flyktingskap ska upphöra under förutsättningar som anges i artikel 11 och i artikel 16 anges när en person ska anses upphöra att uppfylla kraven för att betecknas som alternativt skyddsbehövande. I artikel 14 respektive artikel 19 anges när flyktingstatus och status som alternativt

skyddsbehövande ska återkallas, upphävas eller inte förnyas. Enligt artikel 14.3 ska medlemsstaterna återkalla, upphäva eller vägra att förnya en tredjelandsmedborgares eller statslös persons flyktingstatus om de berörda medlemsstaterna efter beviljandet av flyktingstatus fastställer att vederbörande a) inte skulle ha getts eller inte kan ges flyktingstatus i enlighet med artikel 12, b) har förvrängt eller utelämnat fakta, inklusive användning av falska handlingar, och detta varit avgörande för beviljandet av flyktingstatus. Enligt artikel 19.3 ska medlemsstaterna återkalla, upphäva eller vägra att förnya en tredjelandsmedborgares eller statslös persons status som alternativt skyddsbehövande om a) han eller hon efter beviljandet av status som alternativt skyddsbehövande inte borde ha erhållit eller inte längre uppfyller kraven för att betecknas som alternativt skyddsbehövande i enlighet med artikel 17.1 och 17.2, b) han eller hon har förvrängt eller utelämnat fakta, inklusive användning av falska handlingar, och detta varit avgörande för beviljandet av status som alternativt skyddsbehövande.

Enligt artikel 25 ska medlemsstaterna till personer som innehar flyktingstatus utfärda resedokument, i den form som anges i bilagan till Genèvekonventionen, för resor utanför deras territorier, om inte tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver något annat.

5.3 Skyddsbehövande i svensk rätt

De centrala bestämmelserna om flyktingar och andra skyddsbehövande finns i 4 kap. UtL.

I 4 kap. 1 § UtL definieras begreppet *flykting*. Definitionen motsvarar i princip den som återfinns i artikel 1 A 2 i Genèvekonventionen, reviderad genom New York-protokollet, och i skyddsgrundsdirektivet.

I 4 kap. 2 § UtL anges förutsättningarna för att en utlänning ska anses som *alternativt skyddsbehövande*. Bestämmelserna motsvarar definitionen i skyddsgrundsdirektivet.

Med *asyl* avses i utlänningslagen ett uppehållstillstånd som beviljas en utlänning därför att han eller hon är flykting eller alternativt skyddsbehövande (1 kap. 3 § UtL).

Skyddsgrundsdirektivet tillåter att en medlemsstat har förmånligare bestämmelser än direktivets och Sverige har valt att vid sidan av direktivets två kategorier av skyddsbehövande ha ytterligare en kategori, *övriga skyddsbehövande*. I 4 kap. 2 a § UtL anges vad som avses med övrig skyddsbehövande. Definitionen infördes i samband med genomförandet i svensk rätt av skyddsgrundsdirektivet men har sitt ursprung i äldre bestämmelser. Enligt definitionen avses med övrig skyddsbehövande en utlänning som i andra fall än som avses i 4 kap. 1 och 2 §§ befinner sig utanför det land som utläningen är medborgare i, därför att han eller hon 1. behöver skydd på grund av en yttre eller inre väpnad konflikt eller på grund av andra svåra motsättningar i hemlandet känner välgrundad fruktan att utsättas för allvarliga övergrepp, eller 2. inte kan återvända till sitt hemland på grund av en miljökatastrof. Första punkten gäller oberoende av om det är landets myndigheter som är

ansvariga för att utlänningen löper sådan risk eller om dessa inte kan antas erbjuda trygghet mot att utlänningen utsätts för sådan risk genom handlingar från enskilda. Definitionen av övrig skyddsbehövande gäller även en statslös utlänning som befinner sig utanför det land där han eller hon tidigare har haft sin vanliga vistelseort.

I 4 kap. 2 b och 2 c §§ UtIL anges att en utlänning under vissa förutsättningar är utesluten från att anses som flykting eller annan skyddsbehövande. Förutsättningarna för att en utlänning ska upphöra att vara flykting eller annan skyddsbehövande anges i 4 kap. 5 och 5 a §§ UtIL.

Flyktingar, alternativt skyddsbehövande och övriga skyddsbehövande som befinner sig i Sverige har enligt 5 kap. 1 § UtIL som huvudregel rätt till uppehållstillstånd och beviljas i regel ett permanent sådant.

Av 4 kap. 4 § UtIL framgår att det för en flykting eller statslös får utfärdas en särskild passhandling för resor utanför Sverige (resedokument). I 2 kap. 7 § UtIF anges att ett resedokument ska utfärdas bl.a. i de fall som anges i Genèvekonventionen. Ett resedokument ska enligt 2 kap. 8 § UtIF utfärdas för viss tid och Migrationsverket får besluta om förlängning av giltighetstiden. Resedokument utfärdas normalt för en tid av två år och med en utfästelse att under samma tid på begäran av annan stat återta utlänningen. I överensstämmelse med paragraf 6 i bilagan till Genèvekonventionen har Migrationsverket i praxis ansetts ha kvar skyldigheten att förlänga eller förnya ett resedokument så länge flyktingen inte har bosatt sig i ett annat land. Vidare gäller i praxis att den flyktingskapsbedömning som en annan stat har gjort, exempelvis genom att utfärda ett resedokument enligt konventionen, normalt godtas av Sverige vid prövningen av en ansökan om ett nytt resedokument sedan utlänningen har bosatt sig här. En sådan ordning rekommenderas också i Förenta nationernas flyktingkommissariats (UNHCR:s) exekutivkommittés konklusion nr 12 från år 1978.

6 Direktivet om varaktigt bosatta efter ändringarna

6.1 Syftet med ändringsdirektivet

Ändringsdirektivet antogs den 11 maj 2011 av Europaparlamentet och rådet. Det trädde i kraft den 20 maj 2011 och skulle vara genomfört i medlemsstaterna senast den 20 maj 2013.

I skälen till direktivet anges att personer som har beviljats internationellt skydd bör ha möjlighet att förvärva ställning som varaktigt bosatt i den medlemsstat som beviljat dem internationellt skydd på samma villkor som andra tredjelandsmedborgare. Möjligheten att erhålla ställning som varaktigt bosatt i en medlemsstat efter en viss tid anges vara en viktig förutsättning för att personer som beviljats internationellt skydd ska kunna integrera sig till fullo i den medlemsstat där de är

bosatta. Vidare anges att ställning som varaktigt bosatt är en viktig faktor för personer som beviljats internationellt skydd när det gäller att främja ekonomisk och social sammanhållning, vilket är ett grundläggande mål för EU.

För att säkerställa att principen om *non-refoulement* upprätthålls när en varaktigt bosatt som har beviljats internationellt skydd bosätter sig i en annan medlemsstat måste andra medlemsstater än den som beviljat internationellt skydd få vetskap om att den varaktigt bosatte har beviljats internationellt skydd. Bestämmelser om detta finns i ändringsdirektivet. Frågan om överförande av ansvaret för att skydda personer som beviljats internationellt skydd faller dock utanför ändringsdirektivets tillämpningsområde.

6.2 Förändringarna i direktivet om varaktigt bosatta

6.2.1 Personkretsen m.m.

Efter ikraftträdandet av ändringsdirektivet är direktivet om varaktigt bosatta tillämpligt även på personer som har beviljats internationellt skydd. Med internationellt skydd avses enligt den nya lydelsen av artikel 2 f internationellt skydd enligt definitionen i artikel 2 a i skyddsgrundsdirektivet. Från tillämpningen av direktivet undantas fortfarande tredjelandsmedborgare som har beviljats rätt till bosättning i en medlemsstat på grundval av någon annan form av skydd än internationellt skydd eller som har ansökt om rätt till bosättning på den grunden och väntar på ett beslut om sin ställning samt sådana tredjelandsmedborgare som har ansökt om internationellt skydd men ännu inte fått slutligt besked (artikel 3.2 c och d).

Medlemsstaterna ska inte bevilja ställning som varaktigt bosatt på grundval av internationellt skydd om skyddet har återkallats, upphävts eller inte förnyats i enlighet med artiklarna 14.3 och 19.3 i skyddsgrundsdirektivet (artikel 4.1a), se ovan under 5.2. Vidare får medlemsstaterna upphäva ställning som varaktigt bosatt som erhållits på grundval av internationellt skydd, om det internationella skyddet har återkallats, upphävts eller inte förnyats i enlighet med artiklarna 14.3 och 19.3 i skyddsgrundsdirektivet (artikel 9.3a).

För att beviljas ställning som varaktigt bosatt i en medlemsstat ska tredjelandsmedborgaren ha varit lagligen och oavbrutet bosatt inom det landets territorium i fem år omedelbart före inlämnandet av ansökan. Vid beräkningen av vistelsetiden ska, när det gäller personer som beviljats internationellt skydd, beaktas minst halva tidsperioden mellan den dag då ansökan om internationellt skydd gavs in och den dag då uppehållstillstånd beviljades med anledning av denna ansökan eller hela denna period om den överstiger 18 månader (artikel 4.2).

6.2.2 Anmärkningar om internationellt skydd i EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta

Prop. 2013/14:83

Enligt artikel 8.3 i direktivet för varaktigt bosatta ska EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta utfärdas i enlighet med reglerna och standardmodellen i rådets förordning (EG) nr 1030/2002 av den 13 juni 2002 om en enhetlig utformning av uppehållstillstånd för medborgare i tredjeland⁵. Av bilagan till förordningen framgår att handlingen ska omfatta bl.a. en rubrik ”Anmärkningar”, under vilken medlemsstaterna får lägga till sådana detaljuppgifter och anmärkningar för användning inom landet som är nödvändiga med hänsyn till de nationella bestämmelserna om medborgare i tredje land, i synnerhet upplysningar om arbetstillstånd.

Genom ändringsdirektivet införs i direktivet om varaktigt bosatta bestämmelser om anmärkningar om internationellt skydd i EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta.

En medlemsstat som utfärdar ett EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta för en tredjelandsmedborgare som den beviljat internationellt skydd ska föra in anmärkningen ”Internationellt skydd beviljat av [namnet på medlemsstaten] den [datum]” under rubriken ”Anmärkningar” i EU-uppehållstillståndet (artikel 8.4).

Om en andra medlemsstat utfärdar ett EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta för en tredjelandsmedborgare som redan har ett sådant tillstånd, och tillståndet innehåller en anmärkning om att internationellt skydd beviljats, ska den andra medlemsstaten föra in samma anmärkning i det EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta som den staten utfärdar (artikel 8.5). Innan den andra medlemsstaten för in denna anmärkning ska den göra en framställning till den medlemsstat som nämns i anmärkningen för att få uppgift om huruvida den varaktigt bosatte fortfarande åtnjuter internationellt skydd. Den medlemsstat som nämns i anmärkningen ska svara senast en månad efter mottagandet av framställningen. Om det internationella skyddet har återkallats genom ett slutligt beslut ska den andra medlemsstaten inte föra in anmärkningen i det EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta som den staten utfärdar.

Om ansvaret för den varaktigt bosattes internationella skydd överförs till den andra medlemsstaten i enlighet med relevanta internationella instrument eller nationell lagstiftning, efter att denna stat utfärdat ett EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta, ska denna medlemsstat senast tre månader efter överförandet av ansvaret ändra anmärkningen om internationellt skydd i EU-uppehållstillståndet i enlighet med detta (artikel 8.6).

Om ansvaret för en varaktigt bosatts internationella skydd i enlighet med relevanta internationella instrument eller nationell lagstiftning överförs till en andra medlemsstat innan den medlemsstaten utfärdat ett EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta, ska den andra medlemsstaten be den medlemsstat som har utfärdat EU-uppehållstillståndet att ändra

⁵ EGT L 157, 15.6.2002, s. 1 (Celex 32002R1030) (ändrad genom Rådets förordning (EG) nr 380/2008 av den 18 april 2008 om ändring av förordning (EG) nr 1030/2002 om en enhetlig utformning av uppehållstillstånd för medborgare i tredjeland, EUT L 115, 29.4.2008, s. 1, Celex 32008R0380).

anmärkningen i EU-uppehållstillståndet enlighet med detta (artikel 19a.1).

Om en varaktigt bosatt beviljas internationellt skydd i en andra medlemsstat innan den medlemsstaten utfärdat ett sådant EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta som avses i artikel 8.5, ska den medlemsstaten be den medlemsstat som har utfärdat EU-uppehållstillståndet att ändra detta genom att föra in en sådan anmärkning som avses i artikel 8.4 (artikel 19a.2).

Vid framställningar enligt artikel 19a.1 och 19a.2 ska den medlemsstat som har utfärdat EU-uppehållstillståndet för varaktigt bosatta utfärda det ändrade EU-uppehållstillståndet senast tre månader efter mottagandet av framställningen från den andra medlemsstaten (artikel 19a.3).

6.2.3 Skydd mot utvisning och återtagandeskyldighet

En medlemsstat som beslutar att utvisa en varaktigt bosatt vars EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta innehåller en anmärkning om att internationellt skydd beviljats, ska göra en framställning till den medlemsstat som nämns i anmärkningen för att kontrollera om personen i fråga fortfarande åtnjuter internationellt skydd i den medlemsstaten. Den medlemsstat som nämns i anmärkningen ska svara senast en månad efter det att den har mottagit framställningen (artikel 12.3a).

Om den varaktigt bosatte fortfarande åtnjuter internationellt skydd i den medlemsstat som nämns i anmärkningen, ska den personen utvisas till den staten, som då har en skyldighet att omedelbart och utan formaliteter återta den personen samt dennes familjemedlemmar (artikel 12.3b). Den medlemsstat som beslutat att utvisa en varaktigt bosatt behåller dock rätten att, i överensstämmelse med sina internationella förpliktelser, utvisa den varaktigt bosatte till ett annat land än den medlemsstat som beviljat internationellt skydd, om den berörda personen uppfyller villkoren i artikel 21.2 i skyddsgrundsdirektivet (artikel 12.3c), se ovan under 5.2.

Bestämmelsen i artikel 22 att en medlemsstat får fatta beslut om att utvisa en tredjelandsmedborgare som har ställning som varaktigt bosatt i en annan medlemsstat från unionens territorium ska inte tillämpas på tredjelandsmedborgare vars EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta innehåller en anmärkning om internationellt skydd, såvida inte det internationella skyddet har återkallats eller personen i fråga tillhör någon av de kategorier som beskrivs i artikel 21.2 i skyddsgrundsdirektivet (artikel 22.3a).

6.2.4 Nationell kontaktpunkt

Medlemsstaterna ska enligt artikel 25 upprätta kontaktpunkter med ansvar för att ta emot och överföra den information och dokumentation som avses i artiklarna 8, 12, 19, 19a, 22 och 23.

7 Svensk rätt anpassas till det ändrade direktivet om varaktigt bosatta

Prop. 2013/14:83

7.1 Ställning som varaktigt bosatt i Sverige

7.1.1 Personkretsen

Regeringens förslag: Definitionen av tredjelandsmedborgare i utlänningslagen ska tas bort.

Det ska i lagen förtydligas att en medborgare i en EU-stat inte ska beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige.

Flyktingar och alternativt skyddsbehövande ska kunna beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige. Övriga skyddsbehövande ska inte beviljas sådan ställning.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen av remissinstanserna har något att invända mot förslaget. *Centrala studiestödsnämnden (CSN)* påpekar att den EU-rättsliga definitionen av tredjelandsmedborgare torde innebära att medborgare i EES-länderna och Schweiz ska ses som tredjelandsmedborgare och därmed även prövas i förhållande till direktiv 2005/71/EG (gästforskardirektivet) respektive direktiv 2009/50/EG (blåkortsdirektivet). CSN önskar att frågan behandlas i den fortsatta beredningen inom Regeringskansliet.

Skälen för regeringens förslag

Tredjelandsmedborgare

Direktivet om varaktigt bosatta ska enligt artikel 3 tillämpas på tredjelandsmedborgare som är lagligen bosatta på en medlemsstats territorium. I artikel 2 i direktivet definieras en tredjelandsmedborgare som en person som inte är unionsmedborgare enligt artikel 17.1 i EG-fördraget (numera artikel 20.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt). Direktivet har inte blivit en del av EES-avtalet eller av avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer. Medborgare i Schweiz och EES-medborgare som inte är EU-medborgare omfattas därmed av bestämmelserna i direktivet om varaktigt bosatta och ska således kunna beviljas ställning som varaktigt bosatt i ett EU-land.

Direktivets definition av tredjelandsmedborgare skiljer sig från definitionen i 1 kap. 3 c § UtIL. Med tredjelandsmedborgare avses där en utlänning som inte är medborgare i en EU-stat, i en annan EES-stat eller i Schweiz. Definitionen i utlänningslagen innebär att t.ex. en schweizisk medborgare inte kan beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige. Termen tredjelandsmedborgare förekommer också i utlänningsförordningens bestämmelser om uppehållstillstånd för personer som har ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och deras familjemedlemmar, vilket kan orsaka komplikationer för det fall t.ex. en schweizisk medborgare har beviljats ställning som varaktigt bosatt i en

annan EU-stat och därefter på grund av denna ställning vill bosätta sig i Sverige.

Den personkrets som omfattas av de svenska bestämmelserna om varaktigt bosatta bör vara densamma som den personkrets som omfattas av direktivet om varaktigt bosatta. Termen tredjelandsmedborgare används i utlänningslagen och utlänningsförordningen endast i begränsad omfattning utöver bestämmelserna om varaktigt bosatta. Det framstår därför författningstekniskt som den bästa lösningen att låta den nuvarande definitionen av tredjelandsmedborgare utgå ur utlänningslagen och anpassa de paragrafer i utlänningslagen och utlänningsförordningen där termen förekommer därefter. En person som är medborgare i en EU-stat omfattas inte av direktivet om varaktigt bosatta och som en följd av att definitionen av tredjelandsmedborgare utgår ur utlänningslagen behöver det införas en bestämmelse om att EU-medborgare inte ska beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige. *Centrala studiestödsnämnden (CSN)* anför att den EU-rättsliga definitionen av tredjelandsmedborgare torde innebära att medborgare i EES-länderna och Schweiz ska ses som tredjelandsmedborgare och därmed även prövas i förhållande till gästforskardirektivet och blåkortsdirektivet. Regeringen konstaterar med anledning av vad CSN anför att vilka som kan ansöka om EU-blåkort regleras i 6 a kap. UtL utan att termen tredjelandsmedborgare används. I lagen (2008:290) om godkännande för forskningshuvudmän att ta emot gästforskare finns en för den lagen specifik definition av termen tredjelandsmedborgare. Regeringen finner inte att det för närvarande finns skäl att göra några nya överväganden avseende den lagen. Utmönstringen av termen tredjelandsmedborgare ur utlänningslagen har inte några verkningar på annan lagstiftning.

Flyktingar och andra skyddsbehövande

Av den nya lydelsen av artikel 3 i direktivet om varaktigt bosatta följer att en person som har beviljats internationellt skydd ska kunna få ställning som varaktigt bosatt. Den som har beviljats rätt till bosättning i en medlemsstat på grundval av någon annan form av skydd än internationellt skydd ska även fortsättningsvis undantas från möjligheten att beviljas sådan ställning.

I nu gällande utlänningslag finns inte begreppet internationellt skydd. Med internationellt skydd avses enligt den nya lydelsen av artikel 2 f i direktivet om varaktigt bosatta, som hänvisar till artikel 2 a i skyddsgrundsdirektivet, flyktingstatus och status som alternativt skyddsbehövande. Enligt 5 a kap. 4 § UtL ska flyktingar och andra skyddsbehövande (med vilket avses både alternativt skyddsbehövande och övriga skyddsbehövande) inte beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige. För att genomföra direktivet i dess nya lydelse måste bestämmelsen ändras på ett sådant sätt att flyktingar och alternativt skyddsbehövande inte längre undantas från möjligheten att beviljas sådan ställning. Övriga skyddsbehövande ska dock inte heller i fortsättningen kunna beviljas ställning som varaktigt bosatt.

Regeringens förslag: Vid beräkningen av den vistelsetid som krävs för att en utlänning ska beviljas ställning som varaktigt bosatt beaktas, för personer som har flyktingstatusförklaring eller alternativt skyddsstatusförklaring, även tiden mellan den dag då ansökan om asyl eller ansökan om ny prövning gavs in och den dag då asyl beviljades.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. I promemorians förslag anges dock inte uttryckligen att även tiden från en ansökan om ny prövning ska beaktas.

Remissinstanserna: Merparten av remissinstanserna har inte något att invända mot förslaget. *Förvaltningsrätten i Malmö* och *Migrationsverket* framför att det, med anledning av att asyl även kan beviljas i ett extraordinärt prövningsförfarande, bör förtydligas vilken vistelsetid som åsyftas. *Migrationsverket* påpekar vidare att bestämmelsen i 5 a kap. 1 § första stycket UtLL, som innehåller förutsättningarna för att en utlänning ska beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige, bör förtydligas så det framgår att innehav av permanent uppehållstillstånd under hela vistelsetiden inte är ett krav. Migrationsverket förordar också ett förtydligande av begreppet ”uppehållstillstånd syftande till bosättning” i 5 a kap. 1 § andra stycket UtLL.

Skälen för regeringens förslag: En tredjelandsmedborgare ska för att beviljas ställning som varaktigt bosatt ha vistats i den aktuella medlemsstaten lagligen och oavbrutet i minst fem år. Enligt den nya lydelsen av artikel 4.2 i direktivet om varaktigt bosatta ska, för personer som beviljats internationellt skydd, minst halva tidsperioden mellan den dag då ansökan om internationellt skydd gavs in och den dag då uppehållstillstånd med anledning av ansökan beviljades beaktas vid beräkningen av vistelsetiden. Om denna period överstiger 18 månader ska den beaktas i sin helhet.

Nuvarande svensk ordning medger endast att tid under vilken sökanden har haft uppehållstillstånd syftande till bosättning beaktas vid beräkning av den vistelsetid som krävs för beviljande av ställning som varaktigt bosatt (5 a kap. 1 § UtLL) om inte sökanden har EU-blåkort (5 a kap. 1 a § UtLL). En kompletterande bestämmelse om beräkningen av vistelsetiden för flyktingar och alternativt skyddsbehövande måste därför införas.

Medlemsstaterna kan i viss utsträckning välja hur stor del av ansökningstiden som ska beaktas vid beräkningen av vistelsetiden för flyktingar och alternativt skyddsbehövande. Minst halva tiden måste beaktas och om ansökningstiden överstiger 18 månader ska hela tiden beaktas. En beräkning av vistelsetiden som inte är enhetlig skulle onödigt komplicera lagstiftningen och dess praktiska tillämpning. Även rättviseskäl talar för en enhetlig beräkning. Det är svårt att motivera varför en person som väntat över 18 månader på besked på sin ansökan skulle få tillgodoräkna sig hela ansökningstiden, medan den som väntat 17 månader endast skulle få tillgodoräkna sig en del av denna tid. Vid beräkningen av vistelsetiden för flyktingar och alternativt skyddsbehövande bör därför hela tidsperioden mellan den dag då ansökan om uppehållstillstånd gavs in och den dag då uppehållstillstånd

beviljades med anledning av denna ansökan beaktas. För att precisera det uppehållstillstånd som avses i bestämmelsen bör ordet asyl användas, med vilket enligt 1 kap. 3 § UtL avses uppehållstillstånd som beviljas en utlänning därför att han eller hon är flykting eller alternativt skyddsbehövande.

Förvaltningsrätten i Malmö anser att det behöver förtydligas om den nya bestämmelsen endast tar sikte på sådan sammanhängande tid där asyl beviljas i grundärendet. *Migrationsverket* anser att det behöver förtydligas om också den tid som en person som får sina asylskäl prövade på nytt i ett extraordinärt förfarande kan ha vistats i Sverige illegalt ska beaktas.

Direktivet anger att den tid som ska beaktas är tiden mellan den dag då ansökan om internationellt skydd ingavs, vilken ligger till grund för att detta skydd beviljades, och den dag då uppehållstillstånd som flykting eller alternativt skyddsbehövande beviljades. Detta innebär att den tid som avses är tiden från att ansökan ges in till att beslut fattas inom ett och samma förfarande. Den tid som sökanden vistats i Sverige mellan två prövningsförfaranden kan därför inte beaktas vid beräkningen av den vistelsetid som krävs för att en flykting eller alternativt skyddsbehövande ska beviljas ställning som varaktigt bosatt. Inte heller kan vistelsetid hänförlig till ett tidigare prövningsförfarande än det som ledde fram till beslutet om asyl beaktas. I svensk rätt kan förutom en ansökan om asyl i ett så kallat grundärende också en ansökan om ny prövning enligt 12 kap. 19 § UtL leda fram till ett beslut om att asyl ska beviljas. Även tiden från att en ansökan om ny prövning ges in fram till att asyl beviljas med anledning av denna ansökan bör enligt regeringen beaktas vid beräkningen av den vistelsetid som krävs för att bevilja ställning som varaktigt bosatt. I bestämmelsen om beräkning av vistelsetid bör därför anges att tiden fram till beslutet om asyl beräknas från den tidpunkt då antingen en ansökan om asyl eller en ansökan om ny prövning ges in.

Migrationsverket påpekar att 5 a kap. 1 § UtL, som innehåller förutsättningarna för att en utlänning ska beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige, behöver förtydligas. Enligt verket bör det tydligt framgå att det inte är ett krav att ha haft permanent uppehållstillstånd under hela vistelsetiden för att beviljas ställning som varaktigt bosatt och det bör klargöras om uppehållstillstånd för arbete numera kan utgöra ett ”uppehållstillstånd syftande till bosättning”. Migrationsverkets synpunkter i dessa avseenden är inte hänförliga till genomförandet av ändringsdirektivet och bör därför inte i nuläget föranleda några lagstiftningsåtgärder.

7.1.3 **Nekande och upphävande av ställning som varaktigt bosatt i fall då internationellt skydd har återkallats, upphävts eller inte förnyats**

Regeringens bedömning: Direktivets bestämmelse om skyldighet att neka ställning som varaktigt bosatt vid återkallelse, upphävande eller beslut att inte förnya internationellt skydd tillgodoses genom gällande rätt.

Direktivets bestämmelse om möjlighet att i vissa situationer upphäva ställning som varaktigt bosatt bör inte utnyttjas.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen av remissinstanserna har något att invända mot bedömningen. *Förvaltningsrätten i Göteborg* finner att bedömningen i promemorian är rimlig, men påpekar att det finns en problematik i att direktivbestämmelsen om nekande av ställning som varaktigt bosatt i fall då internationellt skydd har återkallats, upphävts eller inte förnyats är tvingande för medlemsstaterna.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt den nya punkten 1a i artikel 4 i direktivet om varaktigt bosatta ska medlemsstaterna inte bevilja ställning som varaktigt bosatt på grundval av internationellt skydd i fall då skyddet återkallats, upphävts eller inte förnyats enligt artiklarna 14.3 och 19.3 i skyddsgrundsdirektivet (se ovan under 5.2).

En person ska enligt 4 kap. 5 b och 5 c §§ UtlL förlora sin status som flykting respektive alternativt skyddsbehövande om det kommer fram att personen i fråga inte kan anses vara flykting eller alternativt skyddsbehövande. Så är t.ex. fallet om det finns synnerlig anledning att anta att han eller hon har gjort sig skyldig till brott mot freden, krigsförbrytelse eller brott mot mänskligheten. Att en persons flyktingstatusförklaring eller alternativa skyddsstatusförklaring återkallas innebär dock inte i sig att hans eller hennes uppehållstillstånd ska återkallas. För att ett uppehållstillstånd ska kunna återkallas måste någon av förutsättningarna i 7 kap. UtlL vara uppfyllda.

En förutsättning för att en utlänning ska kunna beviljas ställning som varaktigt bosatt är att han eller hon har uppehållstillstånd. För det fall ett uppehållstillstånd återkallas saknas alltså redan enligt nuvarande ordning förutsättningar för att bevilja ställning som varaktigt bosatt i Sverige. Det är däremot inte en förutsättning för att bevilja en utlänning ställning som varaktigt bosatt att denne har flyktingstatusförklaring eller alternativt skyddsstatusförklaring. I de situationer där status som flykting eller alternativt skyddsbehövande återkallas, men uppehållstillståndet kvarstår, bör därför ställning som varaktigt bosatt likväl kunna beviljas om villkoren för detta i övrigt är uppfyllda. En ansökan om ställning som varaktigt bosatt från en person vars status som flykting eller alternativt skyddsbehövande har återkallats ska således behandlas som en ansökan från en person som aldrig har haft skyddsstatus. Regeringen, som noterar *Förvaltningsrätten i Göteborgs* påpekande att direktivbestämmelsen är tvingande, finner inte att bestämmelserna i direktivet hindrar detta. Någon ändring av svensk lagstiftning behövs därmed inte för att direktivets krav ska uppfyllas i detta avseende.

Enligt den nya punkten 3a i artikel 9 i direktivet om varaktigt bosatta får medlemsstaterna upphäva ställning som varaktigt bosatt i fall då internationellt skydd har återkallats, upphävts eller inte förnyats enligt artiklarna 14.3 och 19.3 i skyddsgrundsdirektivet (se ovan under 5.2), om ställningen som varaktigt bosatt erhållits på grundval av internationellt skydd. Bestämmelsen är fakultativ och Sverige kan således välja om den ska genomföras i svensk rätt eller inte.

En varaktigt bosatt som har haft flyktingstatus eller status som alternativt skyddsbehövande kan ha fått tillgodoräkna sig tiden som asylsökande vid beräkningen av vistelsetiden vid beviljandet av ställning som varaktigt bosatt. I normalfallet torde det emellertid endast vara fråga om en relativt kort tidsperiod. Den berörda personen skulle då tämligen

snart efter att ha förlorat sin flyktingstatus eller status som alternativt skyddsbehövande ändå uppfylla kriterierna för att beviljas ställning som varaktigt bosatt. En återkallelse av ställningen som varaktigt bosatt på grund av att skyddsstatusen återkallats skulle då i princip inte fylla någon funktion, utan skulle istället orsaka onödig administration. Det finns därför inte anledning att utnyttja möjligheten i direktivet att upphäva ställning som varaktigt bosatt i fall då internationellt skydd har återkallats, upphävts eller inte förnyats.

7.2 Anmärkning om internationellt skydd i EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta

Regeringens bedömning: Direktivets bestämmelser om förfrågningar om huruvida en varaktigt bosatt har internationellt skydd, liksom om att föra in respektive ändra anmärkningar om internationellt skydd i EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta kräver inte några lagändringar.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen av remissinstanserna har något att invända mot bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning: I den nya lydelsen av artikel 8 och i den nya artikel 19a i direktivet om varaktigt bosatta finns bestämmelser om anmärkningar om internationellt skydd i EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta. En medlemsstat som utfärdar ett EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta för en tredjelandsmedborgare som den beviljat internationellt skydd ska föra in en anmärkning om internationellt skydd i EU-uppehållstillståndet. Det finns därutöver bestämmelser om hur en anmärkning om internationellt skydd ska föras in i EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta som utfärdas av en andra medlemsstat, hur anmärkningen ska ändras om det internationella skyddet av tredjelandsmedborgaren överförs till den andra medlemsstaten före eller efter att denna utfärdar ett EU-uppehållstillstånd, samt hur en anmärkning om internationellt skydd ska föras in i EU-uppehållstillståndet om den andra medlemsstaten beviljar internationellt skydd innan den har utfärdat ett EU-uppehållstillstånd. Vidare finns bestämmelser som föreskriver att den stat som ska föra in en anmärkning om internationellt skydd som beviljats av en annan stat ska göra en framställning till den staten för att kontrollera att tredjelandsmedborgaren fortfarande åtnjuter internationellt skydd. Den andra staten ska då svara inom en viss angiven tidsfrist. Det anges också tidsfrister inom vilka en anmärkning om internationellt skydd ska föras in eller ändras (se närmare avsnitt 4.2.2).

Några bestämmelser om anmärkningar om internationellt skydd i EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta finns inte i svensk rätt. Det är fråga om bestämmelser som kan föras in på förordningsnivå. Genomförandet av direktivet i dessa delar föranleder därför inte några lagändringar.

7.3.1 Anmodan om information

Regeringens bedömning: Direktivets bestämmelser om anmodan om information inför ett beslut om utvisning av en utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i en medlemsstat och som enligt anmärkning i sitt EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta har beviljats internationellt skydd i en annan medlemsstat kräver inte några lagändringar.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen av remissinstanserna har något att invända mot bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning: Om en medlemsstat beslutar att utvisa en person som har ställning som varaktigt bosatt i den medlemsstaten och vars EU-uppehållstillstånd innehåller en anmärkning om att personen i fråga har beviljats internationellt skydd, ska den staten enligt den nya punkten 3a i artikel 12 i direktivet om varaktigt bosatta anmoda den medlemsstat som nämns i anmärkningen att bekräfta huruvida personen i fråga fortfarande åtnjuter internationellt skydd i den medlemsstaten. Den medlemsstat som nämns i anmärkningen ska svara senast inom en månad efter det att den har mottagit begäran om information. Om den varaktigt bosatte tredjelandsmedborgaren fortfarande åtnjuter internationellt skydd inträder enligt den nya punkten 3b i artikel 12 i direktivet om varaktigt bosatta en återtagandeskyldighet för den medlemsstat som har beviljat internationellt skydd.

Några bestämmelser om inhämtande av information om huruvida en person med ställning som varaktigt bosatt åtnjuter internationellt skydd finns inte i svensk rätt. Det är fråga om en typ av bestämmelser som kan regleras på förordningsnivå. Direktivet kräver alltså inte några lagändringar i denna del.

7.3.2 Till vilket land utvisning får ske

Regeringens förslag: En utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och som har internationellt skydd i en annan EU-stat ska kunna utvisas endast till den staten.

Regeringens bedömning: Direktivets bestämmelse om möjligheten att i vissa fall utvisa en tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt till en annan stat än den som beviljat internationellt skydd bör inte utnyttjas.

Direktivets bestämmelse om begränsning av möjligheten att utvisa en tredjelandsmedborgare som har internationellt skydd och som har ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat till en stat utanför unionens territorium kräver inte några lagändringar.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen av remissinstanserna har något att invända mot förslaget eller bedömningen.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Om en medlemsstat beslutar att utvisa en tredjelandsmedborgare som har ställning som varaktigt bosatt i den medlemsstaten och vars EU-uppehållstillstånd innehåller en anmärkning om internationellt skydd, ska enligt den nya punkten 3b i artikel 12 i direktivet om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgaren utvisas till den medlemsstat som anges i anmärkningen i EU-uppehållstillståndet om han eller hon fortfarande åtnjuter internationellt skydd i den staten.

Enligt den nya punkten 3c i artikel 12 i direktivet får dock den medlemsstat som beslutar att utvisa en varaktigt bosatt, i överensstämmelse med sina internationella förpliktelser, utvisa personen i fråga till ett annat land än den medlemsstat som beviljade internationellt skydd, om personen uppfyller villkoren i artikel 21.2 i skyddsgrundsdirektivet, dvs. om det finns skälig anledning att anta att vederbörande utgör en fara för säkerheten i den medlemsstat där han eller hon befinner sig eller att vederbörande utgör en samhällsfara i medlemsstaten i fråga med hänsyn till att han eller hon genom en lagakraftvunnen dom har dömts för ett synnerligen allvarligt brott.

För att direktivets krav ska uppfyllas behöver det föras in en bestämmelse i utlänningslagen som föreskriver att en utlänning som har beviljats ställning som varaktigt bosatt i Sverige och som har internationellt skydd i en annan medlemsstat får utvisas endast till den staten.

Som redovisats medger direktivet en reglering som innebär att utvisning i vissa fall får ske till ett annat land än den medlemsstat som beviljat internationellt skydd. En sådan situation skulle kräva att det görs nödvändiga avvägningar mellan skyddsbehov och säkerhetsaspekter. Ur ett asylrättsligt perspektiv får det anses mindre lämpligt att Sverige utvisar en person som av en annan medlemsstat har bedömts ha ett skyddsbehov till en tredje stat. Sverige har dessutom vid genomförandet av direktivet om varaktigt bosatta valt att inte införa den fakultativa möjligheten att utvisa personer som har ställning som varaktigt bosatt i en annan medlemsstat och som har uppehållstillstånd i Sverige från unionens territorium (jfr prop. 2005/06:77, s. 157). Sverige bör därför inte införa något undantag från den ovan angivna bestämmelsen att utvisning endast får ske till den stat som beviljat internationellt skydd.

Enligt punkten 3 i artikel 22 i direktivet om varaktigt bosatta får en medlemsstat under vissa förutsättningar utvisa en tredjelandsmedborgare som har ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat till en stat utanför unionens territorium. Enligt den nya punkten 3a ska punkten 3 inte tillämpas på varaktigt bosatta vars EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta innehåller en anmärkning om internationellt skydd, annat än i vissa fall. Sverige valde vid genomförandet av direktivet att inte införa punkten 3 i artikel 22 i svensk rätt. Det saknas anledning att nu göra några ändringar i detta avseende. Den nya punkten 3a föranleder därför inte några författningsändringar.

Regeringens förslag: Om en annan EU-stat har ålagt en utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i den staten och som har flyktingstatusförklaring eller alternativt skyddsstatusförklaring i Sverige att lämna den staten, ska han eller hon återtas till Sverige. Detsamma ska gälla hans eller hennes familjemedlemmar, om de har ålagts att lämna den andra EU-staten genom ett beslut som fattats i samband med beslutet avseende utlänningen.

Om en annan EU-stat har ålagt en utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige att lämna den staten, ska han eller hon återtas till Sverige. Detsamma ska gälla hans eller hennes familjemedlemmar, om de har ålagts att lämna den andra EU-staten genom ett beslut som fattats i samband med beslutet avseende utlänningen.

Familjemedlemmar till en flykting eller en alternativt skyddsbehövande som återtagits till Sverige och som beviljats uppehållstillstånd här ska beviljas uppehållstillstånd för samma tid som den skyddsbehövande, under förutsättning att de inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet. Detsamma ska gälla för familjemedlemmar till en utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och som har återtagits till Sverige.

Personer som har återtagits ska ha rätt att resa in i Sverige. Vidare ska dessa personer kunna beviljas uppehållstillstånd trots att ansökan gjorts efter inresan i Sverige.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Merparten av remissinstanserna har inte något att invända mot förslaget. *Förvaltningsrätten i Göteborg* påpekar att det inte tydligt framgår vilka familjemedlemmar som omfattas av återtagandeskyldigheten och hur olika familjemedlemmar ska behandlas, vilket riskerar att orsaka tillämpningsproblem. Möjligheten att hänvisa till den krets av familjemedlemmar som avses bör övervägas. *Rikspolisstyrelsen* anför att det i de föreslagna författningsändringarna inte anges huruvida undantagen från kraven på visering eller tillstånd vid inresa för familjemedlemmarna gäller enbart om dessa reser tillsammans med utlänningen som har ställning som varaktigt bosatt eller vilka bevis för sin rätt att resa in utan visering eller tillstånd som de kan förväntas visa upp i en gränskontroll, för det fall de anländer till Sverige via en yttre gräns och inte tidigare har haft uppehållstillstånd här. *Förvaltningsrätten i Malmö* anser att den föreslagna 5 kap. 2 c § UtL – enligt vilken en utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och som på grund av vistelse utanför Sverige har förlorat sitt uppehållstillstånd har rätt att få ett nytt sådant efter anmälan om han eller hon återvänder till Sverige för att bosätta sig här – utgör ett undantag från bestämmelsen i 5 kap. 18 § UtL om att uppehållstillstånd ska sökas före inresa. Förvaltningsrätten förordar därför att det i 5 kap. 18 § första stycket UtL förs in ett tillägg som förtydligar detta.

Skälen för regeringens förslag*Direktivets bestämmelser om återtagande av varaktigt bosatta som åtnjuter internationellt skydd och deras familjemedlemmar*

Om en varaktigt bosatt vars EU-uppehållstillstånd innehåller en anmärkning om internationellt skydd ska utvisas från den stat där han eller hon har ställning som varaktigt bosatt och han eller hon fortfarande åtnjuter internationellt skydd i den medlemsstat som nämns i anmärkningen i EU-uppehållstillståndet, ska enligt den nya punkten 3b i artikel 12 i direktivet om varaktigt bosatta personen i fråga utvisas till den medlemsstaten, som omedelbart och utan formaliteter, utan att det påverkar tillämplig unionslagstiftning eller nationell lagstiftning och principen om familjens enhet, återta personen i fråga samt dennes familjemedlemmar. Med familjemedlemmar avses enligt definitionen i artikel 2 e i direktivet de tredjelandsmedborgare som vistas i den berörda medlemsstaten i enlighet med rådets direktiv 2003/86/EG av den 22 september 2003 om rätt till familjeåterförening (familjeåterföreningsdirektivet)⁶.

Återtagande av skyddsbehövande med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och deras familjemedlemmar

Det behöver införas en bestämmelse i utlänningslagen enligt vilken en person som utvisas från en annan EU-stat där han eller hon har ställning som varaktigt bosatt ska återtas till Sverige om han eller hon har flyktingstatusförklaring eller alternativt skyddsstatusförklaring här. Bestämmelsen bör också omfatta den berörda personens familjemedlemmar. Frågan är vilka familjemedlemmar som ska omfattas av bestämmelsen. Enligt direktivet om varaktigt bosatta avses med familjemedlemmar sådana familjemedlemmar som vistas i den berörda staten i enlighet med familjeåterföreningsdirektivet. Familjeåterföreningsdirektivet innehåller dock både obligatoriska och fakultativa bestämmelser. Vilka familjemedlemmar som vistas i en viss stat enligt det direktivet beror således på hur den staten har valt att genomföra det direktivet. Vilka familjemedlemmar som omfattas av återtagandeskyldigheten i direktivet om varaktigt bosatta beror alltså på hur vistelselandet har genomfört familjeåterföreningsdirektivet. Dessutom innehåller direktivet om varaktigt bosatta både obligatoriska och fakultativa bestämmelser om vilka familjemedlemmar som får följa med eller förena sig med en varaktigt bosatt som utövar sin rätt till bosättning i en annan medlemsstat. Mot denna bakgrund låter det sig inte göras att, såsom *Förvaltningsrätten i Göteborg* förordar, i lag ange vilka familjemedlemmar som avses. Återtagandebestämmelsen i utlänningslagen måste utformas så att den enkelt går att tillämpa oavsett från vilket land återtagande ska ske och samtidigt säkerställer att alla familjemedlemmar som kunnat följa med den varaktigt bosatte från Sverige med stöd av direktivet om varaktigt bosatta, eller som kunnat ansluta sig till den varaktigt bosatte i den andra EU-staten med stöd av familjeåterföreningsdirektivet, omfattas av återtagandeskyldigheten. I bestämmelsen

⁶ EUT L 251, 3.10.2003, s. 12 (Celex nr 32003L0086).

bör det därför inte göras någon uppräknig av vilka familjemedlemmar som omfattas. Bestämmelsen bör i stället utformas i nära överensstämmelse med motsvarande artikel i direktivet om varaktigt bosatta. Återtagandeskyldigheten bör därför utformas så, att om en annan EU-stat har ålagt en utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i den staten och som har flyktingstatusförklaring eller alternativ skyddsstatusförklaring i Sverige att lämna den staten, ska han eller hon återtas till Sverige och detsamma ska gälla hans eller hennes familjemedlemmar om de har ålagts att lämna den andra EU-staten genom ett beslut som har fattats i samband med beslutet avseende utlänningen.

Rätt till uppehållstillstånd för skyddsbehövande med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och deras familjemedlemmar vid återtagande

Vad skyldigheten att återta en varaktigt bosatt tredjelandsmedborgare som beviljats internationellt skydd innebär framgår inte av direktivet. Bestämmelser om återtagandeskyldighet finns också i blåkortsdirektivet. Om en EU-stat har avslagit en ansökan om EU-blåkort från en utlänning som har ett EU-blåkort utfärdat av en annan EU-stat, och ålagt utlänningen och medföljande familjemedlemmar att lämna den staten ska de återtas till den stat som utfärdat EU-blåkortet, och det även om giltighetstiden för EU-blåkortet har löpt ut eller återkallats under prövningen av ansökan. Inte heller av blåkortsdirektivet framgår närmare vad återtagandeskyldigheten innebär. Där anges dock att den utlänning och hans eller hennes familjemedlemmar som har återtagits får vistas i den återtagande staten i tre månader även om EU-blåkortet inte längre gäller eller har återkallats. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i direktivet om varaktigt bosatta. Återtagandeskyldigheten enligt direktivet om varaktigt bosatta måste i vart fall innebära en rätt för de personer som återtas att resa in i landet. Därtill måste återtagandeskyldigheten innebära att den person som har flyktingstatusförklaring eller alternativ skyddsstatusförklaring i Sverige och som återtas ska kunna få stanna kvar i Sverige om förutsättningarna härför är uppfyllda.

En flykting eller en alternativt skyddsbehövande beviljas normalt permanent uppehållstillstånd i Sverige (5 kap. 1 § UtL). Enligt 7 kap. 7 § första stycket UtL ska dock ett permanent uppehållstillstånd återkallas för en utlänning som inte längre är bosatt här. En person som beviljats asyl i Sverige och som sedan bosatt sig i ett annat EU-land kan alltså ha fått sitt permanenta uppehållstillstånd återkallat. Den situationen kan då uppstå att en flykting eller alternativt skyddsbehövande, som efter att ha fått ställning som varaktigt bosatt i en annan medlemsstat ska utvisas därifrån, inte längre har uppehållstillstånd i Sverige. Han eller hon kan dock efter att ha återvänt till Sverige ansöka om uppehållstillstånd och beviljas detta enligt 5 kap. 1 § UtL.

Familjemedlemmar till en skyddsbehövande som ska återtas till Sverige behöver inte ha haft uppehållstillstånd i Sverige tidigare. Om den som återtagits som flykting eller som alternativt skyddsbehövande beviljas uppehållstillstånd i Sverige bör hans eller hennes familjemedlemmar som har återtagits kunna beviljas uppehållstillstånd för samma tid som den skyddsbehövande, om de ansöker om detta. En

bestämmelse med den innebörden bör föras in i utlänningslagen. Uppehållstillstånd bör dock kunna nekas en familjemedlem som utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet. Detta bör framgå av bestämmelsen. Om familjemedlemmen har ett eget skyddsbehov kan det också bli aktuellt att bevilja uppehållstillstånd enligt 5 kap. 1 § UtL.

Beviljande av uppehållstillstånd efter inresan

Enligt huvudregeln i 5 kap. 18 § UtL ska en utlänning som vill ha uppehållstillstånd i Sverige ha ansökt om och beviljats ett sådant tillstånd före inresan i landet. Direktivet om varaktigt bosatta ställer krav på att ett återtagande sker omedelbart och utan formaliteter. Det är därför en rimlig ordning att de personer som omfattas av återtagandeskyldigheten ska kunna resa in i Sverige utan att först ha beviljats uppehållstillstånd. Eftersom det inte kan uteslutas att de återtagna personerna inte vill stanna i Sverige bör uppehållstillstånd inte beviljas utan ansökan. En ansökan om uppehållstillstånd får inte bifallas efter inresan om inte något av undantagen i 5 kap. 18 § UtL är tillämpligt. En person som har rätt till uppehållstillstånd som flykting eller annan skyddsbehövande enligt 5 kap. 1 § UtL omfattas av undantagsbestämmelserna och kan därför beviljas uppehållstillstånd efter inresan. De familjemedlemmar som Sverige har återtagit omfattas dock inte med nödvändighet av något av undantagen i 5 kap. 18 § UtL. I denna paragraf bör därför ytterligare en undantagsbestämmelse införas, enligt vilken dessa personer ska kunna beviljas uppehållstillstånd trots att ansökan har gjorts efter inresan i Sverige.

Förvaltningsrätten i Malmö anför att bestämmelsen i den föreslagna paragrafen 5 kap. 2 c § UtL – som innebär att den person som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och som på grund av vistelse utanför Sverige har förlorat sitt uppehållstillstånd ska ges ett nytt sådant efter anmälan om han eller hon återvänder till Sverige för att bosätta sig här – också utgör ett undantag från huvudregeln i 5 kap. 18 § UtL att uppehållstillstånd inte får beviljas efter inresa. Förvaltningsrätten anser därför att det bör föras in ett tillägg i 5 kap. 18 § UtL som förtydligar detta. Regeringen konstaterar att bestämmelsen i 5 kap. 18 § UtL reglerar när en ansökan om uppehållstillstånd ska vara gjord. I den föreslagna paragrafen 5 kap. 2 c § UtL, som i huvudsak motsvarar nu gällande 5 kap. 16 c § UtL, stadgas en rätt till uppehållstillstånd efter anmälan. Ett beviljande av uppehållstillstånd med stöd av paragrafen föregås alltså inte av någon ansökan. Regeringen finner därför inte skäl att ange bestämmelsen i 5 kap. 2 c § som ett undantag från huvudregeln i 5 kap. 18 §.

Rätt att resa in i Sverige

För att Sverige ska kunna fullgöra sin återtagandeskyldighet enligt direktivet krävs, som angetts ovan, att de återtagna personerna kan resa in i Sverige. En utlänning som reser in i Sverige ska enligt huvudregeln i 2 kap. 1 § UtL ha pass. Pass krävs enligt samma paragraf även för vistelse i Sverige. En utlänning som reser in i eller vistas i Sverige ska dessutom enligt huvudregeln ha visering, om han eller hon inte har uppehållstillstånd eller ställning som varaktigt bosatt. Detta framgår av

2 kap. 3 § UtL. Av 3 kap. 1 § 4 UtIF framgår att innehavare av resedokument, som utfärdats i enlighet med Genèvekonventionen eller konventionen den 23 november 1957 angående flyktingar som är sjömän och som har utfärdats av en svensk myndighet eller av en myndighet i en stat som tillträtt och i förhållande till Sverige tillämpar den europeiska överenskommelsen den 20 april 1959 om avskaffande av viseringstvång för flyktingar, är undantagna från kravet på visering.

För den som är flykting ska enligt 2 kap. 7 § UtIF ett resedokument utfärdas bl.a. i de fall som anges i Genèvekonventionen. Ett resedokument utfärdas för en begränsad tid och kan således ha upphört att gälla under den berörda personens vistelse i en annan EU-stat. Ett nytt resedokument kan då utfärdas inom ramen för nu gällande reglering. Det innebär att de personer som omfattas av Sveriges återtagandeskyldighet och som är flyktingar kan ges rätt till inresa. En person som är alternativt skyddsbehövande och viseringspliktig har inte rätt att resa in i Sverige utan visering. Detsamma gäller de familjemedlemmar som återtas till Sverige och som omfattas av viseringsskyldighet. För att Sverige ska kunna fullgöra sin återtagandeskyldighet enligt direktivet om varaktigt bosatta bör därför bestämmelserna i 2 kap. 3 § UtL kompletteras på så sätt att utlänningar som har återtagits enligt den nya bestämmelsen om återtagande inte behöver ha visering för att få resa in i landet. *Rikspolisstyrelsen* påpekar att det inte framgår av förslaget om undantaget för familjemedlemmar gäller enbart om de reser tillsammans med utlänningen som har ställning som varaktigt bosatt, eller vilka bevis för sin rätt till inresa utan visering eller tillstånd som de kan förväntas visa i en gränskontroll om de anländer till Sverige via en yttre gräns och inte tidigare har haft uppehållstillstånd här. Regeringen konstaterar att den föreslagna bestämmelsen inte innehåller något krav på att familjemedlemmarna och den varaktigt bosatte anländer till Sverige vid exakt samma tidpunkt. Regeringen anser att det inte bör regleras i lag vilka dokument som familjemedlemmarna ska visa i en gränskontroll.

När det gäller kravet på innehav av pass uppfylls detta för flyktingar genom att ett resedokument gäller även som pass. För en alternativt skyddsbehövande kan ett främlingspass utfärdas enligt 2 kap. 12 § UtIF, för det fall han eller hon saknar giltigt pass. Om de familjemedlemmar som omfattas av återtagandeskyldigheten saknar pass bör det rimligen kunna krävas av dem att de själva ordnar ett sådant inför resan till Sverige. Någon författningsändring i den delen behövs därför inte.

Återtagande av varaktigt bosatta i Sverige och deras familjemedlemmar

Det finns i direktivet om varaktigt bosatta även en skyldighet för den medlemsstat som har beviljat en tredjelandsmedborgare ställning som varaktigt bosatt att omedelbart och utan formaliteter återta denna person samt hans eller hennes familjemedlemmar i en situation där den varaktigt bosatte har bosatt sig i en annan medlemsstat som sedan beslutat ålägga honom eller henne att lämna den medlemsstatens territorium (artikel 22.2).

Vid genomförandet av direktivet om varaktigt bosatta infördes inte någon uttrycklig bestämmelse om återtagande av personer med ställning som varaktigt bosatt i Sverige i svensk rätt. För tydlighets skull bör det

införas en bestämmelse i utlänningslagen enligt vilken en person ska återtas till Sverige om han eller hon har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och åläggs att lämna en annan medlemsstat. Det bör även framgå att denna återtagandeskyldighet också omfattar den berörda personens familjemedlemmar. När det gäller frågan om vilka familjemedlemmar som ska återtas gör sig samma resonemang gällande som ovan beträffande återtagande av familjemedlemmar till flyktingar och alternativt skyddsbehövande med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat. Bestämmelsen om återtagandeskyldighet bör utformas i nära överensstämmelse med motsvarande artikel i direktivet om varaktigt bosatta. Återtagandeskyldigheten bör därför utformas så att om en annan EU-stat har ålagt en utlännings som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige att lämna den staten, ska han eller hon återtas till Sverige och detsamma ska gälla hans eller hennes familjemedlemmar om de har ålagts att lämna den andra EU-staten genom ett beslut som har fattats i samband med beslutet avseende utlänningsen.

Rätt att resa in i Sverige och uppehållstillstånd för familjemedlemmar till varaktigt bosatta i Sverige vid återtagande

Enligt 2 kap. 3 § UtlL behöver den som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige inte ha visering för att resa in i eller vistas i Sverige. Bestämmelserna i 2 kap. 3 § UtlL bör dock kompletteras på så sätt att inte heller familjemedlemmarna till en person som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och som återtagits till Sverige behöver ha visering för att få resa in i landet.

Den varaktigt bosatte beviljas uppehållstillstånd när han eller hon återvänder till Sverige för att bosätta sig här (5 kap. 16 c § UtlL). Även för hans eller hennes familjemedlemmar bör det för tydlighets skull införas en bestämmelse som föreskriver en rätt för dem att beviljas uppehållstillstånd för samma tid som den varaktigt bosatte, under förutsättning att de inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet. För att familjemedlemmarna ska kunna beviljas uppehållstillstånd på denna grund även om ansökan görs efter inresan i Sverige bör det i 5 kap. 18 § UtlL införas ytterligare en undantagsbestämmelse som ger dem den rätten.

7.4 Förtydliganden av undantagen från krav på visering och uppehållstillstånd

Regeringens förslag: Bestämmelserna om undantag från krav på visering och uppehållstillstånd förtydligas så att det klart framgår att undantagen avseende varaktigt bosatta avser personer som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige.

Gränskodexpromemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen av remissinstanserna har något att invända mot förslaget i detta avseende.

Skälen för regeringens förslag: Bestämmelserna i 2 kap. 3 och 4 §§ UtlL ändrades vid genomförandet av direktivet om varaktigt bosatta. När

2 kap. 3 och 4 §§ UtL anpassades till bestämmelserna i direktivet var avsikten att en person med ställning som varaktigt bosatt i Sverige skulle kunna resa in i och vistas i Sverige utan visering eller uppehållstillstånd (jfr prop. 2005/06:77 s. 150). Bestämmelsen bör förtydligas så att det klart framgår att en person som har ställning som varaktigt bosatt i en annan medlemsstat i EU inte omfattas av bestämmelserna.

7.5 Nationell kontaktpunkt

Regeringens bedömning: Direktivets bestämmelse om kontaktpunkter tillgodoses genom gällande rätt. Direktivet kräver inte några lagändringar i denna del.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen av remissinstanserna har något att invända mot bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning: I den nya lydelsen av artikel 25 i direktivet om varaktigt bosatta hänvisas nu till artiklarna 8, 12, 19, 19 a, 22 och 25 i direktivet i fråga om vilken information som de nationella kontaktpunkterna ska ha ansvar för att ta emot och överföra.

Enligt 8 kap. 14 UtIF ska Migrationsverket vara nationell kontaktpunkt i ärenden som rör varaktigt bosatta. Såsom denna bestämmelse är utformad omfattar den de bestämmelser till vilka det hänvisas i den nya lydelsen av artikel 25. Enligt 3 § 7 förordningen (2007:996) med instruktion för Migrationsverket ska Migrationsverket vara kontaktpunkt för informationsutbyte om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgare enligt 5 a kap. utlänningslagen. Svensk rätt uppfyller kraven i artikel 25 i direktivet om varaktigt bosatta. Några lagändringar krävs inte.

7.6 Säkerhetsärenden

Regeringens förslag: En ansökan om ställning som varaktigt bosatt eller återkallelse av sådan ställning ska kunna utgöra ett säkerhetsärende enligt utlänningslagen. Beslut i sådana ärenden ska kunna överklagas av Säkerhetspolisen.

En ansökan om ställning som varaktigt bosatt ska kunna handläggas enligt lagen om särskild utlänningskontroll. Bestämmelserna i 8 kap. 11 § första stycket UtL om sådana hänsyn som ska tas till anknytningen till det svenska samhället ska gälla i tillämpliga delar om fråga uppkommer om utvisning enligt lagen om särskild utlänningskontroll av en utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen av remissinstanserna har något att invända mot förslaget. *Säkerhetspolisen* tillstyrker förslaget att en ansökan om ställning som varaktigt bosatt eller återkallelse av sådan ställning ska

kunna utgöra ett säkerhetsärende enligt utlänningslagen. *Förvaltningsrätten i Göteborg* anför att det bör övervägas om bestämmelsen i 8 kap. 11 § UtL tillgodoser kravet i artikel 12.3 i direktivet om varaktigt bosatta som anger vad som ska beaktas innan ett beslut fattas om utvisning av en varaktigt bosatt.

Skälen för regeringens förslag: Ärenden med säkerhetsaspekter handläggs enligt både utlänningslagen och lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll (LSU). Säkerhetsärenden enligt utlänningslagen är ärenden där Säkerhetspolisen, av skäl som rör rikets säkerhet eller som annars har betydelse för allmän säkerhet, förordar att en utlänning ska avvisas eller utvisas, att en utlännings ansökan om uppehållstillstånd ska avslås eller att en utlännings uppehållstillstånd ska återkallas, att en utlänning inte ska beviljas statusförklaring eller att en statusförklaring ska återkallas, eller att en utlänning inte ska beviljas resedokument. Frågor som rör ställning som varaktigt bosatt kan således för närvarande inte utgöra säkerhetsärenden. Säkerhetsaspekter kan dock göra sig gällande även i fråga om beviljande eller återkallelse av ställning som varaktigt bosatt. Frågor om ställning som varaktigt bosatt och frågor om uppehållstillstånd hör också nära samman. Det är därför rimligt, inte minst ur handläggningssynpunkt, att även frågan om beviljande eller återkallelse av ställning som varaktigt bosatt kan utgöra ett säkerhetsärende och att beslut i sådana frågor kan överklagas av Säkerhetspolisen. Bestämmelserna i utlänningslagen om säkerhetsärenden bör därför kompletteras så att de även omfattar ansökningar om ställning som varaktigt bosatt och återkallelse av sådan ställning.

En utlänning kan utvisas med stöd av lagen om särskild utlänningskontroll om det är särskilt påkallat av hänsyn till rikets säkerhet, eller om det med hänsyn till vad som är känt om utlänningens tidigare verksamhet och övriga omständigheter kan befaras att han eller hon kommer att begå eller medverka till terroristbrott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott eller försök, förberedelse eller stämpling till sådant brott. Även frågor om uppehållstillstånd, statusförklaring och resedokument kan prövas enligt lagen om särskild utlänningskontroll. För att alla frågor som är aktuella i ett ärende ska kunna handläggas gemensamt bör även ansökningar om ställning som varaktigt bosatt kunna prövas enligt den lagen, liksom frågor om uppehållstillstånd för personer med ställning som varaktigt bosatt.

En person som har ställning som varaktigt bosatt ska åtnjuta ett särskilt skydd mot utvisning. I artikel 12.1 och artikel 12.2 i direktivet föreskrivs att medlemsstaterna får fatta beslut om utvisning av en person med ställning som varaktigt bosatt endast om han eller hon utgör ett reellt och tillräckligt allvarligt hot mot allmän ordning eller säkerhet. I artikel 12.3 anges att medlemsstaterna, innan beslut om utvisning av en varaktigt bosatt fattas, ska beakta hur länge bosättningen varat, den berörda personens ålder, följderna för vederbörande och dennes familjemedlemmar samt banden med bosättningslandet eller avsaknaden av band med ursprungslandet.

I 8 kap. 11 § första stycket UtL anges att en domstol som överväger om en utlänning bör utvisas på grund av brott ska ta hänsyn till utlänningens anknytning till det svenska samhället. Därvid ska domstolen särskilt beakta utlänningens levnadsomständigheter och

familjeförhållanden samt hur länge utlänningen har vistats i Sverige. Av förarbetena till bestämmelsen framgår att bedömningen bör göras utifrån en sammanvägning av vad som är känt om utlänningens personliga förhållanden såsom levnadsomständigheter, familjeförhållanden, vistelsetid i Sverige och eventuella kvarvarande band till hemlandet (prop. 1993/94:159 s. 15). Genom denna bestämmelse har regeringen ansett att kravet i artikel 12.3 i direktivet om varaktigt bosatta tillgodoses såvitt avser beslut om utvisning som fattas enligt utlänningslagen (prop. 2005/06:77 s. 148 f.). *Förvaltningsrätten i Göteborg* framför att artikel 12.3 i direktivet verkar kräva mer än vad som följer av 8 kap. 11 § UtL. Med hänsyn till bl.a. de förarbetsuttalanden som har gjorts avseende 8 kap. 11 § UtL finner regeringen inte skäl att frångå tidigare bedömning att bestämmelsen tillgodoser kraven i artikel 12.3 i direktivet när det gäller beslut om utvisning som fattas enligt utlänningslagen. En person med ställning som varaktigt bosatt kan dock även utvisas enligt lagen om särskild utlänningskontroll. För att nödvändiga hänsyn till den varaktigt bosattes anknytning till Sverige ska tas även vid prövning enligt lagen om särskild utlänningskontroll bör det i den lagen anges att 8 kap. 11 § första stycket UtL ska gälla i tillämpliga delar såvitt avser utläningar med ställning som varaktigt bosatt.

8 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Författningsförslagen ska träda i kraft den 1 maj 2014.

Regeringens bedömning: Det finns inte något behov av övergångsbestämmelser.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer till viss del med regeringens. I promemorian föreslås att författningsförslagen ska träda i kraft den 1 oktober 2013.

Remissinstanserna: Merparten av remissinstanserna har inte något att invända mot förslaget eller bedömningen. *Förvaltningsrätten i Malmö* anser att det bör förtydligas om sådan vistelsetid som har uppstått före ikraftträdandet ska beaktas vid tillämpningen av den nya bestämmelsen om beräkning av den vistelsetid som krävs för att en flykting eller alternativt skyddsbehövande ska kunna beviljas ställning som varaktigt bosatt.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: I artikel 2 anges att medlemsstaterna ska sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa direktivet senast den 20 maj 2013. Det är angeläget att författningsförslagen kan träda i kraft så snart som möjligt. Till skillnad från vad som anges i promemorian föreslår regeringen att författningsförslagen ska träda i kraft den 1 maj 2014.

De föreslagna bestämmelserna ska tillämpas vid prövning som sker från och med den dag då de nya bestämmelserna träder i kraft (jfr

RÅ 1991 ref. 1). Detta innebär bl.a. att sådan vistelsetid som uppstått innan de nya bestämmelserna trätt i kraft ska beaktas vid prövning som sker efter ikraftträdandet. Något behov av övergångsbestämmelser finns inte.

9 Kostnader och andra konsekvenser

Regeringens bedömning: De föreslagna författningsändringarna medför endast marginella kostnadsökningar. Dessa ryms inom befintliga anslagsramar.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Merparten av remissinstanserna har inte något att invända mot bedömningen. *Förvaltningsrätten i Malmö* bedömer att intresset för att ansöka om ställning som varaktigt bosatt i Sverige i stället för svenskt medborgarskap är större än vad som antas i promemorian.

Skälen för regeringens bedömning: Personer som har beviljats flyktingstatus eller status som alternativt skyddsbehövande och som har vistats i Sverige under så lång tid som krävs för att få ställning som varaktigt bosatt, uppfyller i normalfallet även villkoren för att beviljas svenskt medborgarskap. Det kan därför antas att de föreslagna författningsändringarna kommer att medföra endast en mycket begränsad ökning av antalet personer som ansöker om ställning som varaktigt bosatt i Sverige. Det förhållandet att ändringsdirektivet innebär att även personer som beviljats internationellt skydd kan beviljas ställning som varaktigt bosatt kan antas få till följd en viss ökning av antalet personer med ställning som varaktigt bosatt i andra EU-länder som vill utöva sin rätt till bosättning i Sverige. Detta följer dock av de andra ländernas genomförande av ändringsdirektivet och inte av förslagen i denna proposition. Personkretsen som omfattas av en återtagandeskyldighet för svensk del vidgas något, men det kan antas att det i praktiken kommer att vara mycket sällsynt att återtagandeskyldigheten aktualiseras. Det kan vidare antas att Migrationsverket kommer att behöva vidta vissa administrativa åtgärder för att kunna tillämpa bestämmelser om anmärkningar om internationellt skydd i EU-uppehållstillstånden och därtill kan det antas att antalet EU-uppehållstillståndskort som behöver ändras ökar, men sannolikt i mycket begränsad omfattning. Migrationsverket kommer vid prövningen av en ansökan om ställning som varaktigt bosatt att i någon omfattning behöva ställa förfrågningar till andra EU-stater om huruvida sökanden åtnjuter internationellt skydd och verket kan också i någon omfattning behöva svara på motsvarande förfrågningar från andra EU-stater. *Förvaltningsrätten i Malmö* anför att det torde finnas en större grupp flyktingar och alternativt skyddsbehövande vilka har vistats här under fem år som inte uppfyller villkoren för att beviljas svenskt medborgarskap. Intresset för att ansöka om ställning som varaktigt bosatt bedöms därför av förvaltningsrätten vara större än vad som antas i promemorian. Regeringen bedömer dock

att det inte kommer att bli en sådan omfattande ökning av antalet ansökningar om ställning som varaktigt bosatt i Sverige att det finns anledning att göra en annan bedömning av kostnaderna än den som gjorts i promemorian. Sammantaget bedöms att kostnadsökningarna för Migrationsverket endast kommer att bli marginella och rymmas inom befintliga anslagsramar. Förslagen i propositionen bedöms inte heller få annat än marginell effekt på migrationsdomstolarna och bedöms även i det avseendet rymmas inom befintliga anslagsramar.

Det antal ärenden som prövas enligt lagen om särskild utlänningskontroll är mycket begränsat och den omständigheten att också en ansökan om ställning som varaktigt bosatt nu ska kunna prövas enligt denna lag kommer sannolikt inte att leda till några kostnadsökningar alls, eller i vart fall mycket marginella sådana. Eventuella kostnadsökningar bedöms därför rymmas inom befintliga anslagsramar.

10 Författningskommentar

10.1 Förslaget till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

1 kap.

1 § I denna lag finns föreskrifter om

- lagens innehåll, vissa definitioner och allmänna bestämmelser (1 kap.),
- villkor för att en utlänning ska få resa in i samt vistas och arbeta i Sverige (2 kap.),
- visering (3 kap.),
- uppehållsrätt (3 a kap.),
- flyktingar och andra skyddsbehövande (4 kap.),
- uppehållstillstånd (5 kap.),
- ställning som varaktigt *bosatt* i Sverige (5 a kap.),
- arbetstillstånd (6 kap.),
- EU-blåkort (6 a kap.),
- återkallelse av tillstånd (7 kap.),
- avvisning och utvisning (8 kap.),
- kontroll- och tvångsåtgärder (9 kap.),
- förvar och uppsikt avseende utlännningar (10 kap.),
- hur en utlänning som hålls i förvar ska behandlas (11 kap.),
- verkställighet av beslut om avvisning och utvisning (12 kap.),
- handläggningen av ärenden hos förvaltningsmyndigheterna m.m. (13 kap.),
- överklagande av förvaltningsmyndighets beslut (14 kap.),
- nöjdförklaring (15 kap.),
- migrationsdomstolar och Migrationsöverdomstolen (16 kap.),
- skyldighet att lämna uppgifter (17 kap.),
- offentligt biträde (18 kap.),
- kostnadsansvar (19 kap.),
- bestämmelser om straff m.m. (20 kap.),
- tillfälligt skydd (21 kap.),
- tribunalvittnen (22 kap.), och
- särskilda bemyndiganden (23 kap.).

Paragrafen innehåller en innehållsförteckning till lagen. Övervägandena finns i avsnitt 7.1.1.

Paragrafen ändras till följd av att termen tredjelandsmedborgare utgår ur lagen.

7 § Säkerhetsärenden enligt denna lag är ärenden där Säkerhetspolisen av skäl som rör rikets säkerhet eller som annars har betydelse för allmän säkerhet förordar

- att en utlänning ska avvisas eller utvisas,
- att en utlännings ansökan om uppehållstillstånd eller arbetstillstånd ska avslås eller att en utlännings uppehållstillstånd eller arbetstillstånd ska återkallas,
- att en utlänning inte ska beviljas statusförklaring eller att en utlännings statusförklaring ska återkallas,
- att en utlänning inte ska beviljas resedokument, *eller*
- att en utlännings ansökan om ställning som varaktigt bosatt ska avslås eller att en utlännings ställning som varaktigt bosatt ska återkallas.

Ett ärende hos Migrationsverket om huruvida ny prövning ska beviljas enligt 12 kap. 19 eller 19 a § är ett säkerhetsärende om beslutet om avvisning eller utvisning har fattats i ett säkerhetsärende.

Paragrafen anger vilka ärenden som utgör säkerhetsärenden. Övervägandena finns i avsnitt 7.6.

Av ändringen i *första stycket* följer att även ärenden som rör ställning som varaktigt bosatt kan bli säkerhetsärenden. En förutsättning är att Säkerhetspolisen – av skäl som rör rikets säkerhet eller som annars har betydelse för allmän säkerhet – förordar att en utlännings ansökan om ställning som varaktigt bosatt ska avslås eller att en sådan ställning ska återkallas. I och med ändringen får Säkerhetspolisen möjlighet bl.a. att motsätta sig att en person beviljas ställning som varaktigt bosatt.

14 § Om en utlänning har ansökt om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument *eller ställning som varaktigt bosatt* och Säkerhetspolisen har ansökt om att utläningen ska utvisas enligt lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll, ska ansökningarna handläggas tillsammans enligt lagen om särskild utlänningskontroll.

En ansökan om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument *eller ställning som varaktigt bosatt* av en utlänning som är utvisad enligt lagen om särskild utlänningskontroll eller har meddelats motsvarande beslut enligt äldre lag och befinner sig i Sverige, ska handläggas enligt den lagen.

I paragrafen anges att ansökningsärenden i vissa fall ska handläggas enligt lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll. Övervägandena finns i avsnitt 7.6.

Av ändringen i *första stycket* följer att i de fall Säkerhetspolisen har ansökt om utvisning enligt lagen om särskild utlänningskontroll och utläningen har ansökt om ställning som varaktigt bosatt ska ärendet i sin helhet handläggas enligt lagen om särskild utlänningskontroll.

Av ändringen i *andra stycket* följer att en ansökan om ställning som varaktigt bosatt från en utlänning som redan utvisats enligt lagen om särskild utlänningskontroll, eller motsvarande beslut enligt äldre lag, ska handläggas enligt lagen om särskild utlänningskontroll.

2 kap.

3 § En utlännning som reser in i eller vistas i Sverige ska ha Schengenvisering eller nationell visering, om han eller hon inte har uppehållstillstånd, har ställning som varaktigt bosatt i Sverige eller återtas enligt 6 a kap. 14 §.

En utlännning som återtas enligt 4 kap. 5 d § eller 5 a kap. 7 § får resa in i Sverige även om förutsättningarna i första stycket inte är uppfyllda.

Paragrafen behandlar i vilka fall en utlännning ska ha visering för inresa eller vistelse i Sverige. Övervägandena finns i avsnitt 7.3.3 och 7.4. Paragrafen genomför delvis artikel 1.7 a i ändringsdirektivet.

Tillägget i *första stycket* tydliggör att det är den som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige som kan resa in och vistas i Sverige utan visering.

Av *andra stycket*, som är nytt, följer att kravet på visering för inresa i Sverige inte ska gälla när Sverige återtar en utlännning från en annan EU-stat enligt 4 kap. 5 d eller 5 a kap. 7 §.

4 § Upphållstillstånd är ett tillstånd att vistas i Sverige under viss tid (tidsbegränsat uppehållstillstånd) eller utan tidsbegränsning (permanent uppehållstillstånd). Den som har uppehållstillstånd eller ställning som varaktigt bosatt i Sverige får, om villkoret i 1 § är uppfyllt, resa in i Sverige.

Paragrafen behandlar uppehållstillstånd och ställning som varaktigt bosatt. Övervägandena finns i avsnitt 7.4.

Tillägget innebär att motsvarande ändring görs som i 3 § första stycket.

4 kap.***Återtagande av skyddsbehövande som har ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och deras familjemedlemmar***

5 d § *Om en annan EU-stat har ålagt en utlännning som har ställning som varaktigt bosatt i den staten och som har flyktingstatusförklaring eller alternativ skyddsstatusförklaring i Sverige att lämna den staten, ska han eller hon återtas till Sverige. Detsamma gäller hans eller hennes familjemedlemmar, om de har ålagts att lämna den andra EU-staten genom ett beslut som har fattats i samband med beslutet avseende utlännningen.*

Paragrafen, som är ny, behandlar återtagande av varaktigt bosatta i andra EU-stater som har flyktingstatusförklaring eller alternativ skyddsstatusförklaring i Sverige och deras familjemedlemmar. Övervägandena finns i avsnitt 7.3.3. Paragrafen genomför delvis artikel 1.7 a i ändringsdirektivet.

Av paragrafen framgår att en utlännning som har beviljats flyktingstatusförklaring eller alternativ skyddsstatusförklaring i Sverige och som åläggs att lämna en annan EU-stat där han eller hon har ställning som varaktigt bosatt ska återtas till Sverige. Återtagandeskyldigheten gäller även sådana familjemedlemmar som av den andra EU-staten åläggs att lämna denna i anslutning till ett motsvarande beslut avseende den varaktigt bosatte.

Uppehållstillstånd för familjemedlemmar till skyddsbehövande som återtagits enligt 4 kap. 5 d §

2 a § *Om en flykting eller en alternativt skyddsbehövande som har återtagits enligt 4 kap. 5 d § har getts uppehållstillstånd, ska uppehållstillstånd för samma tid ges också till hans eller hennes familjemedlemmar som har återtagits enligt samma bestämmelse.*

Uppehållstillstånd får dock vägras en familjemedlem som utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

Paragrafen, som är ny, behandlar rätten till uppehållstillstånd för de familjemedlemmar som återtagits enligt 4 kap. 5 d §. Övervägandena finns i avsnitt 7.3.3. Paragrafen genomför delvis artikel 1.7 a i ändringsdirektivet.

Av första stycket framgår att familjemedlemmar till flyktingar eller alternativt skyddsbehövande som återtagits enligt 4 kap. 5 d § har rätt till uppehållstillstånd om den person som de återtog tillsammans med beviljas uppehållstillstånd i Sverige. Familjemedlemmens uppehållstillstånd ska då utfärdas för samma tid som för den skyddsbehövande. Vandelsprövning enligt 17 § ska inte göras, men däremot får enligt *andra stycket* uppehållstillstånd vägras om familjemedlemmen utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet. Rätten för familjemedlemmarna att ansöka om uppehållstillstånd efter inresa regleras i 18 §. För det fall familjemedlemmen själv har skyddsbehov ska uppehållstillstånd istället beviljas enligt de vanliga bestämmelserna om skyddsbehov i utlänningslagen.

2 c § *En utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och som på grund av vistelse utanför Sverige förlorat sitt uppehållstillstånd ska, efter anmälan, ges ett nytt uppehållstillstånd om han eller hon återvänder till Sverige för att bosätta sig här.*

Paragrafen behandlar rätten för en varaktigt bosatt att under vissa förutsättningar få ett nytt uppehållstillstånd i Sverige. Övervägandena finns i avsnitt 7.1.1.

Paragrafen ändras till följd av att termen tredjelandsmedborgare utgår ur lagen. Vidare förtydligas att någon ansökan inte krävs för att uppehållstillstånd ska utfärdas.

Uppehållstillstånd för familjemedlemmar till utlännings som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och som återtagits enligt 5 a kap. 7 §

2 d § *Om en utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och som har återtagits enligt 5 a kap. 7 § har getts uppehållstillstånd, ska uppehållstillstånd för samma tid ges också till hans eller hennes familjemedlemmar som har återtagits enligt samma bestämmelse.*

Uppehållstillstånd får dock vägras en familjemedlem som utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

Paragrafen, som är ny, behandlar rätten till uppehållstillstånd för de familjemedlemmar som återtagits enligt 5 a kap. 7 §. Övervägandena finns i avsnitt 7.3.3.

Av *första stycket* framgår att familjemedlemmar till en varaktigt bosatt som återtagits enligt 5 a kap. 7 § har rätt till uppehållstillstånd om den person som de återtog tillsammans med beviljas uppehållstillstånd i Sverige. Familjemedlemmens uppehållstillstånd ska då utfärdas för samma tid som för den varaktigt bosatte. Vandelsprövning enligt 17 § ska inte göras, men däremot får enligt *andra stycket* uppehållstillstånd vägras om familjemedlemmen utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet. Rätten för familjemedlemmarna att ansöka om uppehållstillstånd efter inresa regleras i 18 §. För det fall familjemedlemmen själv har skyddsbehov ska uppehållstillstånd istället beviljas enligt de vanliga bestämmelserna om skyddsbehov i utlänningslagen.

17 § Vid prövningen av en ansökan om uppehållstillstånd enligt detta kapitel ska det, utom i fall som avses i 1, 2, 2 a, 2 d, 3 eller 4 §, särskilt beaktas om den sökande gjort sig skyldig till brottslighet eller brottslighet i förening med annan misskötsamhet. Vid prövning av uppehållstillstånd enligt 3 a § första stycket 1 och andra stycket ska det särskilt beaktas om utlänningen eller utlännings barn kan antas bli utsatt för våld eller för annan allvarlig kränkning av sin frihet eller frid om uppehållstillstånd skulle beviljas.

Uppehållstillstånd enligt 3 § första stycket 2 eller 3 och 3 a § andra stycket får beviljas endast efter medgivande också av den förälder till vilken anknytning inte återopas, om den föräldern har del i vårdnaden av barnet.

Uppehållstillstånd ska inte beviljas en person som har ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat, eller hans eller hennes anhöriga, om personen utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

Paragrafen innehåller bl.a. bestämmelser om att det vid prövning av en ansökan om uppehållstillstånd enligt 5 kap. ska beaktas om den sökande gjort sig skyldig till brottslighet eller brottslighet i förening med annan misskötsamhet, s.k. vandelsprövning. Övervägandena finns i avsnitt 7.3.3. Paragrafen genomför delvis artikel 1.7 a i ändringsdirektivet.

Av ändringen i *första stycket* följer att vid prövningen enligt 2 a eller 2 d § av ansökningar om uppehållstillstånd för familjemedlemmar som återtagits ska någon vandelsprövning enligt denna paragraf inte göras. Som framgår av 2 a och 2 d §§ ska dock enligt dessa bestämmelser prövas om familjemedlemmarna utgör hot mot allmän ordning och säkerhet.

18 § En utlännings som vill ha uppehållstillstånd i Sverige ska ha ansökt om och beviljats ett sådant tillstånd före inresan i landet. En ansökan om uppehållstillstånd får inte bifallas efter inresan.

Det som föreskrivs i första stycket gäller dock inte om

1. utlänningen har rätt till uppehållstillstånd här som flykting eller annan skyddsbehövande enligt 1 § eller kan beviljas uppehållstillstånd här med stöd av 21 kap. 2, 3 eller 4 §,

2. utlänningen med stöd av 6 § bör beviljas uppehållstillstånd här,

3. en ansökan om uppehållstillstånd avser förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som beviljats en utlännings med familjeanknytning med stöd av 3 § första stycket 1 eller 2 b eller 3 a § första stycket 1 eller andra stycket,

4. utlänningen kan beviljas eller har tidsbegränsat uppehållstillstånd här med stöd av 15 §,

5. utlänningen enligt 3 § första stycket 1–4, 3 a § första stycket 1–3 eller andra stycket har stark anknytning till en person som är bosatt i Sverige och det inte skäligen kan krävas att utlänningen reser till ett annat land för att ge in ansökan där,

6. en ansökan om uppehållstillstånd avser förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som med stöd av 10 § har beviljats en utlänning i fall som avses i 6 kap. 2 § första stycket,

7. utlänningen kan beviljas uppehållstillstånd enligt 15 a eller 15 d §,

8. utlänningen med stöd av 10 § har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för studier och antingen slutfört studier som motsvarar 30 högskolepoäng eller fullföljt en termin vid forskarutbildning,

9. utlänningen har rätt till uppehållstillstånd enligt 2 a eller 2 d §, eller

10. det annars finns synnerliga skäl.

Det som föreskrivs i första stycket gäller inte heller om utlänningen har beviljats en visering för att besöka en arbetsgivare i Sverige eller är undantagen från kravet på visering om han eller hon ansöker om ett uppehållstillstånd för arbete inom ett slag av arbete där det råder stor efterfrågan på arbetskraft. En ytterligare förutsättning är att arbetsgivaren skulle förorsakas olägenheter om utlänningen måste resa till ett annat land för att ge in ansökan där eller att det annars finns särskilda skäl.

Vid skälighetsbedömningen enligt andra stycket 5 ska konsekvenserna för ett barn av att skiljas från sin förälder särskilt beaktas, om det står klart att uppehållstillstånd skulle ha beviljats om prövningen gjorts före inresan i Sverige.

I fråga om uppehållstillstånd för en utlänning som ska avvisas eller utvisas enligt ett beslut som har vunnit laga kraft gäller föreskrifterna i 15 a och 20 §§ samt 12 kap. 16 b, 16 c och 18–20 §§.

Paragrafen reglerar i vilka fall en ansökan om uppehållstillstånd som har gjorts i Sverige får beviljas. Övervägandena finns i 7.3.3. Paragrafen genomför delvis artikel 1.7 a i ändringsdirektivet.

Av *andra stycket 9*, som är ny, framgår att en utlänning som har återtagits enligt 4 kap. 5 d § eller 5 a kap. 7 § och som har rätt till uppehållstillstånd enligt 2 a eller 2 d § kan beviljas uppehållstillstånd efter inresa i landet. En utlänning som återtagits och som kan beviljas uppehållstillstånd som flykting eller alternativt skyddsbehövande omfattas av undantaget i andra stycket 1. Den nya undantagsbestämmelsen avser familjemedlemmar till den som är flykting eller alternativt skyddsbehövande i de fall familjemedlemmarna inte kan beviljas uppehållstillstånd på grund av skyddsbehov, samt familjemedlemmar till en person som är varaktigt bosatt i Sverige.

23 § Regeringen får meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för studier eller besök.

Regeringen får meddela föreskrifter om att en ansökan om uppehållstillstånd får bifallas om det följer av en överenskommelse med främmande stat.

Regeringen får meddela föreskrifter om när uppehållstillstånd får ges till en *utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och till anhöriga till en sådan utlänning.*

Regeringen får meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för forskning och för medföljande familjemedlemmar till en utlänning *som har beviljats uppehållstillstånd för forskning.*

Regeringen får meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för familjemedlemmar till en *utlänning* som har beviljats uppehållstillstånd för arbete.

Paragrafen innehåller bemyndiganden för regeringen att meddela föreskrifter om uppehållstillstånd i vissa fall. Övervägandena finns i avsnitt 7.1.1.

Paragrafens *tredje, fjärde och femte stycke* ändras till följd av att termen tredjelandsmedborgare utgår ur lagen.

5 a kap.

1 § En ansökan från en *utlänning* om ställning som varaktigt bosatt i Sverige ska beviljas om sökanden har vistats i Sverige utan avbrott under minst fem år och under denna tid har haft, och vid tiden för ansökan har,

1. permanent uppehållstillstånd,
2. ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och uppehållstillstånd i Sverige, eller
3. uppehållstillstånd i Sverige som anhörig till en person med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat.

Vid beräkningen av vistelsetiden ska tid då sökanden haft uppehållstillstånd syftande till bosättning beaktas. Vid beräkningen av vistelsetiden för en sökande som har flyktingstatusförklaring enligt 4 kap. 3 § eller alternativt skyddsstatusförklaring enligt 4 kap. 3 a § första stycket, beaktas även tiden mellan den dag då ansökan om asyl eller ansökan om ny prövning gavs in och den dag då asyl beviljades.

Vid beräkningen av vistelsetiden ska vistelse i Sverige av tillfälliga skäl eller för studier inte beaktas.

Vistelse utanför Sverige under kortare tid än sex månader i följd och inte mer än tio månader sammanlagt under femårsperioden ska inte anses vara avbrott i vistelsen.

Paragrafen innehåller förutsättningarna för att en *utlänning* ska beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige. Övervägandena finns i avsnitt 7.1.1. och 7.1.2. Paragrafen genomför artikel 1.3 b i ändringsdirektivet.

Paragrafens *första stycke* ändras till följd av att termen tredjelandsmedborgare utgår ur lagen.

Av ändringarna i *andra stycket* framgår hur vistelsetiden ska beräknas för personer som innehar status som flykting eller alternativt skyddsbehövande. Inte bara den tid som den berörda personen har haft uppehållstillstånd syftande till bosättning i Sverige, utan även tiden mellan den dag då ansökan om asyl eller ansökan om ny prövning gavs in och den dag då asyl beviljades, ska beaktas vid beräkningen av vistelsetiden. Det är enbart vistelsetid som uppstått efter den ansökan som lett till att asyl beviljats som ska beaktas. Den tid som sökanden vistats i Sverige mellan två prövningsförfaranden ska inte beaktas och inte heller vistelsetid hänförlig till ett tidigare prövningsförfarande än det som lett fram till att asyl beviljats. För att få räkna in den tid det tagit att få asyl i vistelsetiden krävs att personen vid tidpunkten för ansökan om ställning som varaktigt bosatt fortfarande åtnjuter status som flykting eller alternativt skyddsbehövande.

1 a § En ansökan från en *utlänning* om ställning som varaktigt bosatt i Sverige ska bifallas om sökanden har vistats inom Europeiska unionens medlemsstaters

territorier utan avbrott under minst fem år och under denna tid haft EU-blåkort i en eller flera medlemsstater. Av den angivna tiden ska sökanden de senaste två åren räknat från tiden för ansökan ha haft EU-blåkort enligt 6 a kap. 1 §.

Vid beräkning av vistelsetiden enligt första stycket första meningen ska vistelse i en annan medlemsstat som understiger arton månader inte beaktas.

Vistelse utanför Europeiska unionens medlemsstaters territorier under kortare tid än tolv månader i följd och inte mer än arton månader sammanlagt ska vid beräkning av vistelsetiden enligt första stycket första meningen inte anses vara avbrott i vistelsen.

Paragrafen anger förutsättningarna för den som har ett EU-blåkort att beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige. Övervägandena finns i avsnitt 7.1.1.

Paragrafens *första stycke* ändras till följd av att termen tredjelandsmedborgare utgår ur lagen.

4 § Ställning som varaktigt bosatt i Sverige ska inte beviljas

- 1. medborgare i en EU-stat, eller*
- 2. övriga skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 a §.*

Paragrafen begränsar den personkrets som kan beviljas ställning som varaktigt bosatt. Övervägandena finns i avsnitt 7.1.1. Paragrafen genomför artikel 1.2 a i ändringsdirektivet.

Som en följd av att termen tredjelandsmedborgare utgår ur lagen behöver en uttrycklig bestämmelse tas in i punkt 1 som anger att EU-medborgare inte kan beviljas ställning som varaktigt bosatt. Vidare ändras paragrafen så att personer som är flyktingar eller alternativt skyddsbehövande inte längre undantas från möjligheten att beviljas ställning som varaktigt bosatt.

Återtagande av utlänningar som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och deras familjemedlemmar

7 § Om en annan EU-stat har ålagt en utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige att lämna den staten, ska han eller hon återtas till Sverige. Detsamma gäller hans eller hennes familjemedlemmar, om de har ålagts att lämna den andra EU-staten genom ett beslut som har fattats i samband med beslutet avseende utlänningen.

Paragrafen, som är ny, behandlar återtagande av varaktigt bosatta och deras familjemedlemmar. Övervägandena finns i avsnitt 7.3.3.

Av paragrafen framgår att en utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och som åläggs att lämna en annan EU-stat ska återtas till Sverige. Återtagandeskyldigheten gäller även sådana familjemedlemmar som av den andra EU-staten åläggs att lämna denna i anslutning till ett motsvarande beslut avseende den varaktigt bosatte.

7 kap.

9 § Regeringen får meddela föreskrifter om att uppehållstillstånd får återkallas i andra fall än som anges i detta kapitel för de utlänningar som omfattas av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller avtalet mellan

Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer.

Regeringen får meddela föreskrifter om att uppehållstillstånd får återkallas i andra fall än som anges i detta kapitel för *utlänningar som har ställning som varaktigt bosatt* i en annan EU-stat.

Paragrafen innehåller bemyndiganden för regeringen att i vissa fall meddela föreskrifter om återkallelse av uppehållstillstånd. Övervägandena finns i avsnitt 7.1.1.

Paragrafens *andra stycke* ändras till följd av att termen tredjelandsmedborgare utgår ur lagen.

8 kap.

Utvisning av en utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige

7 b § *En utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och som har internationellt skydd i en annan EU-stat får utvisas endast till den staten.*

Paragrafen, som är ny, anger till vilken stat en utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige får utvisas om utlänningen har internationellt skydd i en annan EU-stat. Övervägandena finns i avsnitt 7.3.2. Paragrafen genomför delvis artikel 1.7 a i ändringsdirektivet.

Av paragrafen framgår att utvisning av en utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och som har internationellt skydd i en annan EU-stat får ske endast till den staten där han eller hon har internationellt skydd. Med internationellt skydd avses flyktingstatus och status som alternativt skyddsbehövande, se Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU av den 13 december 2011 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet (omarbetning)⁷.

13 kap.

9 § I ärenden om visering, tidsbegränsat uppehållstillstånd, arbetstillstånd och återkallelse av permanent uppehållstillstånd eller ställning som varaktigt bosatt i Sverige tillämpas bestämmelserna i 17 § förvaltningslagen (1986:223) om rätt för en part att få del av uppgifter endast när utlänningen är bosatt eller annars vistas i Sverige.

Paragrafen behandlar parts rätt att få del av uppgifter i vissa fall. Övervägandena finns i avsnitt 7.1.1.

Paragrafen ändras till följd av att termen tredjelandsmedborgare utgår ur lagen.

10 § Ett beslut ska vara skriftligt och innehålla de skäl som ligger till grund för beslutet om det avser

⁷ EUT L 337, 20.12.2011, s. 9 (Celex 320011L0095).

- resedokument,
- uppehållstillstånd,
- arbetstillstånd,
- statusförklaring,
- ställning som varaktigt bosatt i Sverige,
- avvisning eller utvisning,
- återreseförbud,
- upphävande av allmän domstols beslut om utvisning på grund av brott,
- förlängning eller upphävande av tidsfrist för frivillig avresa,
- förvar eller uppsikt, eller
- kroppsvisitation.

Vid beslut i fråga om nationell visering får skälen som ligger till grund för beslutet utelämnas. En utlänning har dock alltid rätt till motivering av ett beslut i fråga om nationell visering, om beslutet går utlänningen emot och utlänningen omfattas av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller av avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer, utan att vara medborgare i en EES-stat eller i Schweiz.

Paragrafen behandlar skriftlig motivering av beslut. Övervägandena finns i avsnitt 7.1.1.

Paragrafens *första stycke* ändras till följd av att termen tredjelandsmedborgare utgår ur lagen.

14 kap.

3 § Migrationsverkets beslut får överklagas till en migrationsdomstol, om beslutet innebär

- avvisning eller utvisning,
- avslag på en ansökan om upphävande av allmän domstols beslut om utvisning på grund av brott,
- avslag på en ansökan om uppehållstillstånd, arbetstillstånd eller ställning som varaktigt bosatt i Sverige, eller
- återkallelse av ett uppehållstillstånd, arbetstillstånd eller ställning som varaktigt bosatt i Sverige.

I paragrafen anges i vilka fall Migrationsverkets beslut får överklagas till en migrationsdomstol. Övervägandena finns i avsnitt 7.1.1.

Paragrafen ändras till följd av att termen tredjelandsmedborgare utgår ur lagen.

11 § Migrationsverkets beslut i fråga om avvisning, utvisning, uppehållstillstånd, arbetstillstånd, statusförklaring, resedokument, *ställning som varaktigt bosatt* och förvar i ett säkerhetsärende får överklagas av Säkerhetspolisen.

Paragrafen behandlar överklagande av Migrationsverkets beslut i säkerhetsärenden. Övervägandena finns i avsnitt 7.6.

Paragrafen ändras till följd av att ärenden om ställning som varaktigt bosatt nu kan vara säkerhetsärenden.

17 kap.

1 § Socialnämnden ska lämna ut uppgifter om en utlännings personliga förhållanden, om en polismyndighet, Säkerhetspolisen, Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen begär det och uppgifterna behövs för att avgöra ett ärende om uppehållstillstånd eller ett ärende om

ställning som varaktigt bosatt i Sverige eller för att verkställa ett beslut om avvísning eller utvisning. Detsamma gäller när fråga har uppkommit om utlänningen har uppehålls rätt.

Paragrafen behandlar socialnämndens uppgiftsskyldighet. Övervägandena finns i avsnitt 7.1.1.

Paragrafen ändras till följd av att termen tredjelandsmedborgare utgår ur lagen.

10.2 Förslaget om lag till ändring i lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll

2 § Beslut om utvisning enligt denna lag meddelas av Migrationsverket. Frågan om utvisning tas upp på ansökan av Säkerhetspolisen.

Om en polismyndighet, en länsstyrelse eller Migrationsverket finner anledning att anta att ett beslut om utvisning enligt 1 § bör meddelas, ska myndigheten anmäla detta till Säkerhetspolisen.

Om Säkerhetspolisen har ansökt om utvisning enligt 1 § och utlänningen har ansökt om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument *eller ställning som varaktigt bosatt*, ska ansökningarna handläggas tillsammans enligt denna lag. Detsamma gäller om utlänningen ansöker om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument *eller ställning som varaktigt bosatt* under handläggningen av ärendet om utvisning.

Även en ansökan om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument *eller ställning som varaktigt bosatt* som görs av en utlänning som är utvisad enligt 1 § eller har meddelats motsvarande beslut enligt äldre lag ska handläggas enligt denna lag om utlänningen befinner sig i Sverige.

Paragrafen innehåller bestämmelser om bl.a. behörig myndighet och lagens tillämpningsområde. Övervägandena finns i avsnitt 7.6.

Tredje stycket ändras så att även en ansökan om ställning som varaktigt bosatt ska handläggas enligt lagen om särskild utlänningskontroll om en utlänning har ansökt eller ansöker om en sådan ställning och Säkerhetspolisen har ansökt om utvisning enligt 1 §.

Ändringen i *fjärde stycket* innebär att om en utlänning som utvisats enligt 1 § ansöker om ställning som varaktigt bosatt ska hans eller hennes ansökan handläggas enligt denna lag. Detta gäller även om utlänningen utvisats eller meddelats motsvarande beslut enligt äldre lag.

2 a § Migrationsverkets beslut enligt denna lag i fråga om utvisning, uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument *eller ställning som varaktigt bosatt* får överklagas till regeringen. I övrigt får beslut som meddelas av en förvaltningsmyndighet enligt denna lag överklagas endast i de fall som anges i denna lag.

Säkerhetspolisen får överklaga Migrationsverkets beslut enligt denna lag, om det kan överklagas och går Säkerhetspolisen emot.

Paragrafen innehåller regler om överklagande. Övervägandena finns i avsnitt 7.6.

I *första stycket* görs ett tillägg som innebär att Migrationsverkets beslut enligt denna lag om ställning som varaktigt bosatt får överklagas till regeringen.

2 b § Har Migrationsverket beslutat att en utlänning som har ansökt om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument *eller ställning som varaktigt bosatt* inte ska utvisas enligt denna lag, ska ett överklagande från utlänningen handläggas enligt utlänningslagen (2005:716), om inte Säkerhetspolisen överklagar Migrationsverkets beslut.

Paragrafen innehåller bestämmelser om handläggningen vid överklagande av Migrationsverkets beslut att avslå en ansökan om utvisning. Övervägandena finns i avsnitt 7.6.

I paragrafen görs ett tillägg som innebär att ett överklagande från en utlänning avseende ett avslag på hans eller hennes ansökan om ställning som varaktigt bosatt ska handläggas enligt utlänningslagen om Migrationsverket har beslutat att utvisning inte ska ske enligt lagen om särskild utlänningskontroll och Säkerhetspolisen inte överklagar detta beslut.

3 a § Om regeringen handlägger ett ärende om utvisning och utlänningen ansöker om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument *eller ställning som varaktigt bosatt* ska regeringen upphäva det överklagade beslutet och överlämna ärendet till Migrationsverket för handläggning.

Paragrafen behandlar den situationen att utlänningen ansöker om t.ex. uppehållstillstånd när utvisningsärendet handläggs hos regeringen. Övervägandena finns i avsnitt 7.6.

Ändringen i paragrafen innebär att även i den situationen att en utlänning ansöker om ställning som varaktigt bosatt ska regeringen undanröja Migrationsverkets beslut och återförvisa ärendet till Migrationsverket.

3 b § Beslutar regeringen att en utlänning inte ska utvisas enligt denna lag och har utlänningen ansökt om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument *eller ställning som varaktigt bosatt*, får regeringen överlämna ärendet i dessa delar till Migrationsverket för prövning enligt utlänningslagen (2005:716).

Paragrafen innehåller regler om handläggningen av en ansökan om t.ex. uppehållstillstånd om ansökan om utvisning avslås. Övervägandena finns i avsnitt 7.6.

Ändringen innebär att om regeringen beslutar att en utlänning inte ska utvisas enligt lagen om särskild utlänningskontroll och utlänningen har ansökt om ställning som varaktigt bosatt får regeringen överlämna ärendet i dessa delar till Migrationsverket för prövning enligt utlänningslagen.

5 § I ärenden enligt denna lag gäller följande föreskrifter i utlänningslagen (2005:716) i tillämpliga delar:

1 kap. 3 b § om EES-medborgare,

1 kap. 13 § om skyndsamt handläggning,

3 a kap. 2 § om familjemedlemmar till EES-medborgare,

4 kap. 1–4 §§ om flyktingar och andra skyddsbehövande,
 5 kap. 1–1 c, 2 a–d, 3–10, 12–16 och 17–19 §§ om uppehållstillstånd,
 5 a kap. 1–4 och 6 §§ om ställning som varaktigt bosatt,
 6 a kap. 1–11 §§ om EU-blåkort,
 8 kap. 7 a § om utvisning av utlänningar med permanent uppehållsrätt, EES-medborgare som har vistats i Sverige under de tio närmast föregående åren och EES-medborgare som är barn,
 8 kap. 11 § första stycket om sådana hänsyn som ska tas till anknytningen till det svenska samhället, om fråga uppkommit om utvisning av en utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige,
 8 kap. 17 a § om sådana hänsyn som ska tas till anknytningen till Sverige, om fråga uppkommit om utvisning av en EES-medborgare eller en sådan medborgares familjemedlem,
 9 kap. 8 § om fotografi och fingeravtryck,
 10 kap. 1, 2, 4–11 och 17 §§ om förvar och uppsikt,
 12 kap. 1–5, 13 a och 21–23 §§ om verkställighet av beslut om utvisning,
 13 kap. 1–7 §§ om muntlig handläggning hos förvaltningsmyndighet,
 13 kap. 10 § om motivering av beslut,
 13 kap. 11 § om tolkersättning,
 13 kap. 12 § om rättelse av beslut på grund av oriktig uppgift,
 13 kap. 15 och 16 §§ om DNA-analys,
 16 kap. 1 § andra stycket om Migrationsöverdomstolen,
 17 kap. 1 och 2 §§ om skyldighet att lämna uppgifter,
 18 kap. 1 § andra stycket om offentligt biträde för barn, och
 19 kap. 1–4 §§ om kostnadsansvar.
 Skyldigheten enligt 17 kap. 1 § utlänningslagen att lämna uppgifter gäller vid tillämpningen av denna lag även i förhållande till regeringen.

Paragrafen hänvisar till de bestämmelser i utlänningslagen som ska tillämpas vid handläggningen av ärenden enligt lagen om särskild utlänningskontroll. Övervägandena finns i avsnitt 7.6.

Som en följd av att även ansökningar om ställning som varaktigt bosatt, liksom frågor om uppehållstillstånd för personer med ställning som varaktigt bosatt, ska kunna prövas enligt lagen om särskild utlänningskontroll införs en hänvisning till relevanta bestämmelser i utlänningslagen i paragrafen. Vidare anges att 8 kap. 11 § första stycket UtL om sådana hänsyn som ska tas till anknytningen till det svenska samhället ska gälla i tillämpliga delar när fråga uppkommit om utvisning enligt lagen om särskild utlänningskontroll av en utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige.

10.3 Förslaget till lag om ändring i studiestödslagen (1999:1395)

1 kap.

6 § Utländska medborgare som kan härleda rättigheter i fråga om sociala förmåner från EU-rätten ska, när det gäller rätt till studiestöd enligt denna lag, jämföras med svenska medborgare vid studier i Sverige, om de har

1. ställning som varaktigt bosatt i Sverige,
2. ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat men har uppehållstillstånd i Sverige, eller
3. ett EU-blåkort enligt 6 a kap. 1 § utlänningslagen (2005:716).

Prop. 2013/14:83

Paragrafen behandlar rätt till studiestöd för vissa utländska medborgare som kan härleda rättigheter i fråga om sociala förmåner från EU-rätten.

I paragrafen görs språkliga ändringar för att uppnå begreppsmässig överensstämmelse mellan studiestödslagen och utlänningslagen.

RÅDETS DIREKTIV 2003/109/EG
av den 25 november 2003
om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 63.3 och 63.4 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag ⁽¹⁾,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande ⁽²⁾,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽³⁾,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande ⁽⁴⁾, och

av följande skäl:

(1) För att gradvis upprätta ett område med frihet, säkerhet och rättvisa föreskrivs i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen dels att det skall vidtas åtgärder som syftar till att säkerställa den fria rörligheten för personer, och i samband därmed direkt relaterade stödåtgärder avseende kontroller vid yttre gränser, asyl och invandring, dels att det skall vidtas åtgärder som rör asyl, invandring och skydd av rättigheter för tredjelandsmedborgare.

(2) Vid sitt extra möte i Tammerfors den 15–16 oktober 1999 konstaterade rådet att den rättsliga ställningen för tredjelandsmedborgare bör tillnärmas den som medlemsstaternas medborgare åtnjuter och att en person som har vistats lagligen i en medlemsstat under en tid som skall fastställas och som har uppehållstillstånd för längre tid bör i den medlemsstaten beviljas en uppsättning enhetliga rättigheter som ligger så nära EU-medborgarnas rättigheter som möjligt.

(3) Detta direktiv respekterar de grundläggande rättigheter och iakttar de principer som erkänns särskilt i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna och i Europeiska unionens stadga om grundläggande rättigheter.

(4) Varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares integration i medlemsstaterna är en nyckelfaktor för att stärka den ekonomiska och sociala sammanhållningen, vilket är ett av gemenskapens grundläggande mål enligt fördraget.

(5) Medlemsstaterna bör sätta i kraft bestämmelserna i detta direktiv utan diskriminering med avseende på kön, ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska egenskaper, språk, religion eller övertygelse, politiska eller andra åsikter, tillhörighet till en nationell minoritet, förmögenhet, födelseort, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning.

(6) Det viktigaste kriteriet för att kunna förvärva ställning som varaktigt bosatt bör vara bosättnings tiden inom en medlemsstats territorium. Bosättningen bör ha varit laglig och oavbruten för att vittna om personens förankring i landet. En viss flexibilitet bör dock finnas med tanke på omständigheter som kan tvinga en person att tillfälligt lämna territoriet.

(7) För att förvärva ställning som varaktigt bosatt bör tredjelandsmedborgare kunna visa att de förfogar över tillräckliga medel för sin försörjning och en sjukförsäkring, så att de inte blir en belastning för medlemsstaten. När medlemsstaterna bedömer innehav av stabila och regelbundna försörjningsmedel får de beakta faktorer såsom avgifter till pensionssystemet och fullgörande av skattskyldighet.

(8) Tredjelandsmedborgare som önskar förvärva och bevara ställning som varaktigt bosatta bör inte utgöra ett hot mot allmän ordning och säkerhet. Begreppet allmän ordning får inbegripa fällande dom för allvarligt brott.

(9) Ekonomiska överväganden bör inte utgöra skäl för vägran att bevilja ställning som varaktigt bosatt och skall inte anses inverka på de relevanta villkoren.

(10) Det bör inrättas ett system med förfaranderegler för prövning av ansökningar om ställning som varaktigt bosatt. Dessa förfaranden bör vara effektiva och genomförbara i förhållande till den normala arbetsbelastningen vid medlemsstaternas myndigheter, samt tillåta insyn och vara rättvisa för att ge de berörda personerna adekvat rättssäkerhet.

⁽¹⁾ EGT C 240 E, 28.8.2001, s. 79.

⁽²⁾ EGT C 284 E, 21.11.2002, s. 102.

⁽³⁾ EGT C 36, 8.2.2002, s. 59.

⁽⁴⁾ EGT C 19, 22.1.2002, s. 18.

- (11) Ställningen som varaktigt bosatt bör komma till konkret uttryck genom ett uppehållstillstånd, så att personen i fråga snabbt och lätt kan styrka sin rättsliga ställning. Detta uppehållstillstånd bör också uppfylla höga tekniska krav, särskilt när det gäller garantier mot förfalskning och efterbildning, för att undvika missbruk i den medlemsstat där ställningen förvärvats och i de medlemsstater där rätten till bosättning utövas.
- (12) För att kunna fungera praktiskt som ett instrument för integration av varaktigt bosatta i det samhälle där de är bosatta, bör ställningen som varaktigt bosatt garantera innehavaren samma behandling som medlemsstatens medborgare i en rad ekonomiska och sociala sammanhang, i enlighet med relevanta villkor i detta direktiv.
- (13) I fråga om socialt bistånd skall möjligheten att begränsa förmånerna för varaktigt bosatta till att gälla endast grundläggande förmåner förstås så att detta begrepp omfattar åtminstone minimiinkomst, bistånd vid sjukdom, graviditet, föräldrabistånd och långtidsvård. Villkoren för att bevilja dessa förmåner bör fastställas i nationell lagstiftning.
- (14) Medlemsstaterna bör vara skyldiga att ge underåriga barn tillgång till utbildningsväsendet på liknande villkor som för egna medborgare.
- (15) Begreppet bidrag och stipendier för studier inom yrkesutbildningsområdet omfattar inte åtgärder som finansieras som socialt bistånd. Därtill kommer att tillträde till bidrag och stipendier för studier kan vara avhängigt av det faktum att den person som ansöker om sådana bidrag eller stipendier i sig uppfyller villkoren för erhållande av ställning som varaktigt bosatt. I fråga om att bevilja bidrag och stipendier för studier får medlemsstaterna beakta det faktum att unionsmedborgarna kan utnyttja denna förmån i hemlandet.
- (16) Varaktigt bosatta bör åtnjuta förstärkt skydd mot utvisning. Detta skydd är baserat på kriterier som fastställts i praxis från Europadomstolen för de mänskliga rättigheterna. För att säkerställa skyddet mot utvisning bör medlemsstaterna erbjuda effektiva rättsmedel.
- (17) En harmonisering av villkoren för förvärv av ställning som varaktigt bosatt främjar ömsesidigt förtroende mellan medlemsstaterna. Vissa medlemsstater utfärdar uppehållstillstånd som gäller permanent eller tills vidare på förmånligare villkor än de som följer av detta direktiv. Fördraget utesluter inte att medlemsstaterna tillämpar förmånligare bestämmelser. I detta direktiv bör det dock föreskrivas att tillstånd som utfärdas på förmånligare villkor inte skall grunda rätt till bosättning i andra medlemsstater.
- (18) Att det ställs upp villkor för varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares rätt att bosätta sig i en annan medlemsstat bör bidra till att förverkliga den inre marknaden som ett område med fri rörlighet för personer. Det skulle också i betydande grad kunna medverka till ökad rörlighet, särskilt på arbetsmarknaden inom unionen.
- (19) Det bör fastställas att rätten till bosättning i en annan medlemsstat får gälla såväl för anställda som för egenföretagare, liksom för att studera eller etablera sig utan att bedriva ekonomisk verksamhet.
- (20) Familjemedlemmar bör även kunna bosätta sig tillsammans med den varaktigt bosatte i en annan medlemsstat för fortsatt familjesammanhållning och för att den varaktigt bosatte inte skall hindras från att utnyttja sin rätt till bosättning. När det gäller familjemedlemmar som kan tillåtas medfölja eller förena sig med varaktigt bosatta, bör medlemsstaterna särskilt beakta situationen för vuxna barn med funktionshinder samt släktingar i rakt uppstigande led av första graden som är beroende av dem för sin försörjning.
- (21) Den medlemsstat där den varaktigt bosatte avser att utöva sin rätt till bosättning bör kunna kontrollera om personen i fråga uppfyller villkoren för bosättning på dess territorium. Den bör också kunna kontrollera att personen inte utgör ett hot mot allmän ordning, säkerhet och hälsa.
- (22) För att inte göra det omöjligt att i praktiken utöva rätten till bosättning, bör den varaktigt bosatte åtnjuta samma behandling i den andra medlemsstaten, i enlighet med villkoren i detta direktiv, som i den medlemsstat där han förvärvat ställning som varaktigt bosatt. Beviljandet av förmåner inom ramen för det sociala biståndet skall inte påverka medlemsstaternas möjligheter att återkalla uppehållstillståndet om den berörda personen inte längre uppfyller kraven i detta direktiv.
- (23) Tredjelandsmedborgare bör beviljas möjligheten att förvärva ställning som varaktigt bosatt i den medlemsstat dit de flyttat och beslutat sig för att slå sig ned i, i enlighet med villkor som är jämförbara med dem som gäller för förvärvande av ställning som varaktigt bosatt i den första medlemsstaten.

- (24) Eftersom målen för den föreslagna åtgärden, nämligen att införa villkor för beviljande och återkallelse av ställning som varaktigt bosatt, rättigheter förbundna med denna ställning samt införande av villkor för utövande av rätt till bosättning i andra medlemsstater, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och de därför, på grund av åtgärdens omfattning eller verkningar, bättre kan uppnås på gemenskapsnivå, kan gemenskapen vidta åtgärder i enlighet med proportionalitetsprincipen i artikel 5 i fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.
- (25) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i det till Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen fogade protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning, och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 4 i nämnda protokoll, deltar dessa medlemsstater inte i antagandet av detta direktiv, som inte är bindande för eller tillämpligt i dem.
- (26) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i det till Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen fogade protokollet om Danmarks ställning deltar Danmark inte i antagandet av detta direktiv, som inte är bindande för eller tillämpligt i Danmark.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Innehåll

I detta direktiv fastställs

- a) villkoren för en medlemsstats beviljande och återkallande av ställning som varaktigt bosatt för tredjelandsmedborgare som är lagligen bosatta på dess territorium, inklusive de rättigheter som är förbundna med denna ställning, och
- b) villkoren för bosättning i andra medlemsstater än den som beviljat dem varaktig bosättning för tredjelandsmedborgare som har beviljats denna ställning.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv avses med

- a) *tredjelandsmedborgare*: personer som inte är unionsmedborgare enligt artikel 17.1 i fördraget,
- b) *varaktigt bosatt*: tredjelandsmedborgare som har ställning som varaktigt bosatt i enlighet med artiklarna 4–7,
- c) *första medlemsstat*: den medlemsstat som först beviljade tredjelandsmedborgaren ställning som varaktigt bosatt,
- d) *andra medlemsstat*: andra medlemsstater än den som först beviljade tredjelandsmedborgaren ställning som varaktigt bosatt och där den varaktigt bosatte utövar sin rätt till bosättning,
- e) *familjemedlemmar*: de tredjelandsmedborgare som vistas i den berörda medlemsstaten i enlighet med rådets direktiv 2003/86/EG av den 22 september 2003 om rätt till familjeåterförening ⁽¹⁾,
- f) *flykting*: tredjelandsmedborgare som beviljats flyktingstatus enligt Genèvekonventionen av den 28 juli 1951 angående flyktingars rättsliga ställning, ändrad genom New York-protokollet av den 31 januari 1967,
- g) *EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta*: uppehållstillstånd som utfärdas av den berörda medlemsstaten när en sökande förvärvat ställning som varaktigt bosatt.

Artikel 3

Räckvidd

1. Detta direktiv skall tillämpas på tredjelandsmedborgare som är lagligen bosatta på en medlemsstats territorium.
2. Detta direktiv skall inte tillämpas på tredjelandsmedborgare som
  - a) är bosatta för att ägna sig åt studier eller genomgå yrkesutbildning,
  - b) har rätt till bosättning i en medlemsstat på grundval av tillfälligt skydd eller som har ansökt om rätt till bosättning på den grunden och väntar på beslut om sin ställning,
  - c) har rätt till bosättning i en medlemsstat på grundval av alternativa skyddsformer, i enlighet med internationella åtaganden, nationell lagstiftning eller praxis i medlemsstaterna eller som har ansökt om rätt till bosättning på den grunden och väntar på ett beslut om sin ställning.

⁽¹⁾ EUT L 251, 3.10.2003, s. 12.

- d) är flyktingar eller har ansökt om flyktingstatus men ännu inte fått slutligt besked,
- e) är bosatta uteslutande av tillfälliga skäl som "au pair" eller säsongarbetare, eller som arbetstagare som utstationerats av en tjänsteleverantör för att tillhandahålla gränsöverskridande tjänster, eller som leverantör av gränsöverskridande tjänster eller i de fall då deras uppehållstillstånd formellt begränsats,
- f) har en rättslig ställning som omfattas av bestämmelserna i 1961 års Wienkonvention om diplomatiska förbindelser, 1963 års Wienkonvention om konsulära förbindelser, 1969 års konvention om särskilda delegationer eller 1975 års Wienkonvention om staters representation i deras förbindelser med internationella organisationer av universell karaktär.
3. Detta direktiv skall inte påverka tillämpningen av förmånligare bestämmelser i
- a) bilaterala och multilaterala avtal mellan gemenskapen eller gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och tredje land, å den andra,
- b) bilaterala avtal som redan ingåtts mellan en medlemsstat och ett tredje land före den dag då detta direktiv träder i kraft,
- c) Europeiska bosättningskonventionen av den 13 december 1955, Europeiska sociala stadgan av den 18 oktober 1961, den reviderade Europeiska sociala stadgan av den 3 maj 1987, och Europeiska konventionen om migrerande arbetstagens rättsställning av den 24 november 1977.

KAPITEL II

STÄLLNING SOM VARAKTIGT BOSATT I EN MEDLEMSSTAT

Artikel 4

Bosättningsperiod

1. En medlemsstat skall bevilja ställning som varaktigt bosatt till tredjelandsmedborgare som varit lagligen och oavbrutet bosatta inom dess territorium i fem år omedelbart före inlämnandet av den relevanta ansökningsen.
2. Bosättningsperioder som grundar sig på de skäl som anges i artikel 3.2 e och f, skall inte beaktas vid beräkningen av den period som avses i punkt 1.

I de fall som omfattas av artikel 3.2 a, där den berörda tredjelandsmedborgaren har erhållit ett uppehållstillstånd som gör det möjligt för honom/henne att beviljas ställning som varaktigt bosatt, får bosättningsperioderna för studieändamål eller yrkesutbildning räknas till endast hälften vid beräkningen av den period som avses i punkt 1.

3. Perioder av frånvaro från den berörda medlemsstatens territorium skall inte utgöra något avbrott i den period som avses i punkt 1 och skall beaktas vid beräkningen av denna förutsatt att de är kortare än sex månader i följd och inte överstiger tio månader totalt inom den period som avses i punkt 1.

Om det finns särskilda och exceptionella orsaker av tillfällig karaktär får medlemsstaterna i överensstämmelse med sin nationella lagstiftning godta att en längre period av frånvaro än den som avses i första stycket inte skall utgöra något avbrott i den period som avses i punkt 1. I sådana fall skall medlemsstaterna inte beakta de relevanta perioderna av frånvaro vid beräkningen av den period som avses i punkt 1.

Med avvikelse från det andra stycket får medlemsstaterna vid beräkningen av den totala period som avses i punkt 1 beakta perioder av frånvaro när det gäller utstationering på grund av arbete, inklusive tillhandahållande av gränsöverskridande tjänster.

Artikel 5

Villkor för att förvärva ställning som varaktigt bosatt

1. Medlemsstaterna skall kräva att tredjelandsmedborgarna styrker att de för egen räkning och för de familjemedlemmar gentemot vilka de har försörjningsansvar förfogar över följande:
- a) Stabila och regelbundna försörjningsmedel som är tillräckliga för att de skall kunna försörja sig själva och sina familjemedlemmar utan hjälp från systemet för socialt bistånd i den berörda medlemsstaten. Medlemsstaterna skall bedöma dessa försörjningsmedel med hänsyn till vilken typ av medel det rör sig om och inkomsternas regelbundenhet, och får beakta nivån för minimilöner och -pensioner, innan ansökan om ställning som varaktigt bosatt lämnades in.
- b) En sjukförsäkring avseende alla risker som de egna medborgarna i den berörda medlemsstaten normalt omfattas av.
2. Medlemsstaterna får kräva att tredjelandsmedborgare följer villkoren för integrering i enlighet med nationell lagstiftning.

Artikel 6

Allmän ordning och säkerhet

1. Medlemsstaterna får vägra att bevilja ställning som varaktigt bosatt av skäl som rör allmän ordning eller säkerhet.

När medlemsstaten fattar beslutet i fråga skall den beakta allvaret i eller typen av brott mot allmän ordning eller säkerhet, eller den fara som den berörda person utgör, och samtidigt ta vederbörlig hänsyn till bosättningsstiden och befintliga band med bosättningslandet.

2. Den vägran som avses i punkt 1 får inte grundas på ekonomiska överväganden.

Artikel 7

Förvärv av ställning som varaktigt bosatt

1. För att förvärva ställning som varaktigt bosatt skall tredjelandsmedborgaren lämna in en ansökan till de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där han/hon är bosatt. Ansökan skall åtföljas av dokumentation i enlighet med nationell lagstiftning som styrker att han/hon uppfyller villkoren i artiklarna 4 och 5 samt, i förekommande fall, av en giltig resehandling eller en bestyrkt kopia av denna.

Den dokumentation som avses i det första stycket får även inbegripa dokumentation i fråga om lämplig bostad.

2. De behöriga nationella myndigheterna skall skriftligen underrätta den sökande om beslutet så snart som möjligt och under alla omständigheter senast sex månader från det att ansökan lämnades in. Ett sådant beslut skall meddelas den berörda tredjelandsmedborgaren enligt förfarandena för detta i den nationella lagstiftningen.

Om prövningen av ansökan är av komplicerad natur, får tidsfristen i första stycket i undantagsfall förlängas.

Den berörda personen skall dessutom underrättas om sina rättigheter och skyldigheter enligt detta direktiv.

Följderna av att ett beslut inte har fattats när tidsfristen i denna bestämmelse löper ut skall regleras av den berörda medlemsstatens nationella lagstiftning.

3. Om villkoren i artiklarna 4 och 5 är uppfyllda och om personen inte utgör ett hot i den mening som avses i artikel 6, skall den berörda medlemsstaten bevilja tredjelandsmedborgaren i fråga ställning som varaktigt bosatt.

Artikel 8

EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta

1. Ställning som varaktigt bosatt skall vara permanent om inte annat följer av artikel 9.

2. Medlemsstaterna skall till en varaktigt bosatt utfärda ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta. Tillståndet skall gälla i minst fem år. Det skall, i förekommande fall på ansökan, förnyas automatiskt när det löper ut.

3. EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta kan utfärdas i form av ett klistermärke eller en separat handling. Det skall utfärdas i enlighet med reglerna och standardmodellen i rådets förordning (EG) nr 1030/2002 av den 13 juni 2002 om en enhetlig utformning av uppehållstillstånd för medborgare i tredje land⁽¹⁾. Under rubriken "typ av tillstånd" skall medlemsstaterna ange "varaktigt bosatt inom EG".

Artikel 9

Återkallande eller förlust av ställning som varaktigt bosatt

1. Varaktigt bosatta skall inte längre ha rätt att behålla ställning som varaktigt bosatta i följande fall:

- Om det har upptäckts att ställningen som varaktigt bosatt har förvärvats genom bedrägeri.
- Om ett utvisningsbeslut har fattats enligt villkoren i artikel 12.
- Vid bortovaro från gemenskapens territorium under en period om tolv månader i följd.

2. Med avvikelse från punkt 1 c får medlemsstaterna föreskriva att bortovaro som överstiger tolv månader i följd eller som motiveras av särskilda eller exceptionella orsaker inte skall medföra återkallande eller förlust av ställning som varaktigt bosatt.

3. Medlemsstaterna får föreskriva att en varaktigt bosatt person inte längre skall ha rätt att behålla sin ställning som varaktigt bosatt om han/hon utgör ett hot mot den allmänna ordningen, med beaktande av hur allvarliga de brott är som han/hon har begått, men detta inte är ett skäl för utvisning enligt artikel 12.

4. En varaktigt bosatt person som varit bosatt i en annan medlemsstat i enlighet med kapitel III skall inte längre ha rätt att behålla sin ställning som varaktigt bosatt som förvärvats i den första medlemsstaten om en sådan ställning beviljats i en annan medlemsstat i enlighet med artikel 23.

Efter sex års bortovaro från territoriet för den medlemsstat som beviljade ställning som varaktigt bosatt, skall den berörda personen under inga omständigheter längre ha rätt att behålla sin ställning som varaktigt bosatt i den medlemsstaten.

Med avvikelse från det andra stycket får den berörda medlemsstaten fastställa att den varaktigt bosatta personen av särskilda skäl får behålla sin ställning i den medlemsstaten vid bortovaro under en period som överstiger sex år.

5. När det gäller de fall som avses i punkt 1 c och i punkt 4 får de medlemsstater som har beviljat ställning som varaktigt bosatt föreskriva ett förenklat förfarande för att återfå denna ställning.

⁽¹⁾ EGT L 157, 15.6.2002, s. 1.

Detta förfarande skall särskilt tillämpas på personer som har varit bosatta i en annan medlemsstat på grund av studier.

Villkoren och förfarandet för att återfå ställning som varaktigt bosatt skall fastställas i den nationella lagstiftningen.

6. Återkallande eller förlust av ställning som varaktigt bosatt får aldrig grunda sig på att ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta har löpt ut.

7. Om återkallandet eller förlusten av ställning som varaktigt bosatt inte leder till återsändande skall medlemsstaten tillåta den berörda personen att stanna på dess territorium om han/hon uppfyller villkoren enligt den nationella lagstiftningen och/eller inte utgör ett hot mot allmän ordning eller säkerhet.

Artikel 10

Förfarandegarantier

1. Varje beslut om avslag på en ansökan om ställning som varaktigt bosatt eller om återkallande av sådan ställning skall vara vederbörligen motiverat. Ett sådant beslut skall meddelas den berörda tredjelandsmedborgaren enligt förfarandena för detta i den nationella lagstiftningen. Av underrättelsen skall framgå vilka möjligheter den berörda personen har att överklaga och inom vilken tid överklagande kan ske.

2. Om en ansökan om ställning som varaktigt bosatt avslås, eller om denna ställning återkallas eller förloras eller uppehållstillståndet inte förnyas, skall den berörda personen ha rätt att ansöka om rättslig prövning i den berörda medlemsstaten.

Artikel 11

Likabehandling

1. Varaktigt bosatta skall åtnjuta den behandling som en medlemsstats egna medborgare får i fråga om följande:

- Tillträde till arbetsmarknaden och verksamhet som egenföretagare, under förutsättning att dessa verksamheter inte medför någon som helst offentlig myndighetsutövning, liksom anställnings- och arbetsvillkor, inklusive uppsägnings- och lönevillkor.
- Utbildning och yrkesutbildning, inklusive möjligheterna att få bidrag och stipendier för studier i enlighet med nationell lagstiftning.
- Erkännande av yrkesutbildningsbevis, utbildningsbevis för teoretiska utbildningar och andra kvalifikationer i enlighet med relevanta nationella förfaranden.
- Social trygghet, socialt bistånd och socialt skydd såsom dessa definierats i nationell lagstiftning.
- Skatteförmåner.
- Tillgång till varor och tjänster och leveranser av allmänt tillgängliga varor och tjänster samt förfaranden för att erhålla bostad.

g) Föreningsfrihet och frihet att tillhöra en arbetstagar- eller arbetsgivarorganisation eller någon annan organisation vars medlemmar utövar ett visst yrke, inklusive de förmåner som dessa typer av organisationer tillhandahåller, utan att åsidosätta nationella bestämmelser om allmän ordning och säkerhet.

h) Fritt tillträde till hela den berörda medlemsstatens territorium, inom de gränser som fastställs i nationell lagstiftning av säkerhetsskäl.

2. När det gäller bestämmelserna i punkt 1 b, 1 d, 1 e, 1 f och 1 g får de berörda medlemsstaterna begränsa likabehandling till att gälla fall där den registrerade eller stadigvarande hemvisten för den varaktigt bosatta personen eller familjemedlemmar för vilka han/hon söker bidrag befinner sig inom den berörda medlemsstatens territorium.

3. Medlemsstaterna får begränsa likabehandling i förhållande till egna medborgare i följande fall:

a) Medlemsstaterna får upprätthålla begränsat tillträde till anställning och verksamhet som egenföretagare i de fall där denna verksamhet i enlighet med befintlig nationell lagstiftning eller gemenskapslagstiftning förbehålls egna medborgare, EU- eller EES-medborgare.

b) Medlemsstaterna får begära bevis på lämpliga språkkunskaper för tillträde till utbildning och yrkesutbildning. Tillträde till universitet får underkastas uppfyllande av särskilda utbildningskrav.

4. Medlemsstaterna får begränsa likabehandlingen i fråga om socialt bistånd och social trygghet till grundläggande förmåner.

5. Medlemsstaterna får besluta att bevilja kompletterande förmåner på de områden som avses i punkt 1.

Medlemsstaterna får även besluta att bevilja likabehandling på områden som inte omfattas av punkt 1.

Artikel 12

Skydd mot utvisning

1. Medlemsstaterna får fatta beslut om utvisning av en varaktigt bosatt tredjelandsmedborgare endast om han/hon utgör ett reellt och tillräckligt allvarligt hot mot allmän ordning eller säkerhet.

2. Beslutet i punkt 1 får inte grundas på ekonomiska överväganden.

3. Innan beslut om utvisning av en varaktigt bosatt fattas skall medlemsstaterna beakta

- hur länge bosättningen i medlemsstaten har varat,
- den berörda personens ålder,

- c) följderna för vederbörande och dennes familjemedlemmar,
  - d) banden med bosättningslandet eller avsaknaden av band med ursprungslandet.
4. Om ett beslut om utvisning har fattats skall den varaktigt bosatte ha möjlighet att överklaga beslutet i den aktuella medlemsstaten.
5. Rättshjälp skall ges till varaktigt bosatta som saknar tillräckliga medel på samma villkor som till medborgare i den stat där de är bosatta.

Artikel 13

Förmånligare nationella bestämmelser

Medlemsstaterna får utfärda uppehållstillstånd som gäller permanent eller tills vidare på förmånligare villkor än de som anges i detta direktiv. Sådana uppehållstillstånd skall inte ge rätt till bosättning i andra medlemsstater enligt kapitel III i detta direktiv.

KAPITEL III

BOSÄTTNING I ANDRA MEDLEMSSTATER

Artikel 14

Huvudregel

1. Varaktigt bosatta skall ha rätt att bosätta sig i andra medlemsstater än den som beviljade ställning som varaktigt bosatt under längre tid än tre månader förutsatt att villkoren i detta kapitel är uppfyllda.
2. Varaktigt bosatta får bosätta sig i en annan medlemsstat på följande grunder:
  - a) För att bedriva ekonomisk verksamhet som anställd eller egenföretagare.
  - b) För att studera eller följa en yrkesutbildning.
  - c) För andra syften.
3. När det rör sig om ekonomisk verksamhet som anställd eller egenföretagare i enlighet med punkt 2 a får medlemsstaterna granska situationen på sina respektive arbetsmarknader och tillämpa sina nationella förfaranden när det gäller kraven för att tillträda en ledig plats respektive bedriva sådan verksamhet.

Av arbetsmarknadspolitiska skäl får medlemsstaterna ge företräde åt unionsmedborgare, tredjelandsmedborgare om detta föreskrivs i gemenskapslagstiftningen, samt till tredjelandsmedborgare som är lagligt bosatta och som får arbetslöshetsunderstöd i den berörda staten.

4. Genom undantag från bestämmelserna i punkt 1 får medlemsstaterna begränsa det totala antalet personer som skall ha rätt till bosättning, under förutsättning att sådana begränsningar redan fastställts för tredjelandsmedborgarnas tillträde i den befintliga lagstiftningen vid tidpunkten för antagandet av detta direktiv.

5. Detta kapitel gäller inte varaktigt bosatta personers bosättning i medlemsstaterna

- a) i egenskap av anställda som utstationerats av en tjänsteleverantör inom ramen för tillhandahållande av tjänster över gränserna,
- b) i egenskap av leverantörer av tjänster över gränserna.

Medlemsstaterna får i enlighet med nationell lagstiftning besluta på vilka villkor varaktigt bosatta som önskar flytta till en andra medlemsstat och vara ekonomiskt verksamma som säsonganställda, får vistas i den medlemsstaten. Gränsarbetare får också omfattas av särskilda bestämmelser i den nationella lagstiftningen.

6. Detta kapitel påverkar inte tillämpningen av relevant gemenskapslagstiftning om social trygghet för tredjelandsmedborgare.

Artikel 15

Villkor för bosättning i en annan medlemsstat

1. Så snart som möjligt och senast tre månader efter inresan i den andra medlemsstaten skall varaktigt bosatta lämna in en ansökan om uppehållstillstånd hos den berörda medlemsstatens behöriga myndigheter.

Medlemsstaterna får godta att varaktigt bosatta lämnar in ansökan om uppehållstillstånd till de behöriga myndigheterna i den andra medlemsstaten medan personen fortfarande är bosatt i den första medlemsstaten.

2. Medlemsstaterna får anmoda de berörda personerna att visa upp bevis

- a) på stabila och regelbundna försörjningsmedel som är tillräckliga för att de skall kunna försörja sig själva och sina familjemedlemmar utan hjälp från systemet för socialt bistånd i den berörda medlemsstaten. För var och en av de kategorier som anges i artikel 14.2 skall medlemsstaterna bedöma dessa försörjningsmedel med hänsyn till vilken typ av medel det rör sig om och inkomsternas regelbundenhet, och får beakta nivån för minimilöner och -pensioner,
- b) på en sjukförsäkring avseende alla risker i den andra medlemsstaten som de egna medborgarna i den berörda medlemsstaten normalt omfattas av.

3. Medlemsstaterna får kräva att tredjelandsmedborgare följer villkoren för integrering i enlighet med nationell lagstiftning.

Detta villkor skall inte gälla när de berörda tredjelandsmedborgarna har anmodats att följa integreringsvillkor för att få ställning som varaktigt bosatt, i enlighet med bestämmelserna i artikel 5.2.

Om inte annat föreskrivs i det andra stycket får de berörda personerna anmodas att följa språkkurser.

4. Ansökan skall åtföljas av dokumentation, som skall fastställas i den nationella lagstiftningen, som visar att de berörda personerna uppfyller villkoren i fråga samt av uppehållstillståndet som varaktigt bosatt och giltig resehandling eller bestyrkta kopior av resehandling.

Den dokumentation som avses i det första stycket får även inbegripa dokumentation som rör lämplig bostad.

I synnerhet gäller följande:

- a) Om personen bedriver ekonomisk verksamhet får den andra medlemsstaten anmoda de berörda personerna att visa upp bevis om följande:
  - i) Om de är anställda, att de har ett anställningskontrakt, ett intyg från arbetsgivaren om anställning eller ett erbjudande om anställningskontrakt enligt villkoren i den nationella lagstiftningen. Medlemsstaterna skall fastställa vilket av de ovannämnda bevisen som krävs.
  - ii) Om de är egenföretagare, att de har tillräckliga medel, i enlighet med nationell lagstiftning, för att kunna bedriva verksamhet som egenföretagare, tillsammans med nödvändiga handlingar och tillstånd.
- b) Om personerna studerar eller följer en yrkesutbildning får den andra medlemsstaten anmoda de berörda personerna att visa upp bevis för att de har skrivit in sig vid en godkänd utbildningsanstalt för att studera där eller följa en yrkesutbildning.

Artikel 16

Familjemedlemmar

1. Om varaktigt bosatta utövar sin rätt till bosättning i en andra medlemsstat och om familjen redan var bildad i den första medlemsstaten, skall sådana familjemedlemmar som uppfyller villkoren i artikel 4.1 i direktiv 2003/86/EG tillåtas medfölja eller förena sig med varaktigt bosatta.
2. Om varaktigt bosatta utövar sin rätt till bosättning i en andra medlemsstat och om familjen redan var bildad i den första medlemsstaten, får sådana familjemedlemmar som ej omfattas av artikel 4.1 i direktiv 2003/86/EG tillåtas medfölja eller förena sig med varaktigt bosatta.
3. Med beaktande av ansökan om uppehållstillstånd skall bestämmelserna i artikel 15.1 gälla.
4. Den andra medlemsstaten får anmoda familjemedlemmar till varaktigt bosatta att samtidigt med ansökan om uppehållstillstånd visa upp
  - a) sitt EG-uppehållstillstånd som varaktigt bosatt eller annat uppehållstillstånd och giltig resehandling eller bestyrkta kopior av resehandling,
  - b) bevis för att de har varit bosatta i den första medlemsstaten i egenskap av familjemedlemmar till varaktigt bosatta,

c) bevis för att de har stabila och regelbundna försörjningsmedel som är tillräckliga för att de skall kunna försörja sig själva och sina familjemedlemmar utan hjälp från systemet för socialt bistånd i den berörda medlemsstaten, eller att de varaktigt bosatta har sådana tillgångar och försäkringar för dem, samt en sjukförsäkring som omfattar alla risker i den andra medlemsstaten. Medlemsstaterna skall bedöma dessa tillgångar med hänsyn till vilken typ av medel det rör sig om och inkomsternas regelbundenhet, och får beakta nivån för minimilöner och -pensioner.

5. Om familjen inte redan var bildad i den första medlemsstaten skall bestämmelserna i direktiv 2003/86/EG gälla.

Artikel 17

Allmän ordning och säkerhet

1. Medlemsstaterna får vägra ansökningar om uppehållstillstånd från varaktigt bosatta eller deras familjemedlemmar om personen utgör ett hot mot allmän ordning eller säkerhet.

När beslutet fattas skall medlemsstaten beakta hur grovt brottet är eller vilken typ av brott mot allmän ordning och allmän säkerhet som har begåtts av den varaktigt bosatta personen, eller personens familjemedlem eller familjemedlemmar, eller den fara som personen utgör.

2. Det beslut som avses i punkt 1 får inte grundas på ekonomiska överväganden.

Artikel 18

Folkhälsa

1. Medlemsstaterna får vägra ansökningar om uppehållstillstånd från varaktigt bosatta eller deras familjemedlemmar om personen utgör ett hot mot folkhälsan.

2. De enda sjukdomar som får motivera vägrad inresa och vägrad rätt till bosättning i den andra medlemsstaten skall vara de sjukdomar som definieras av Världshälsoorganisationens relevanta och tillämpliga instrument samt andra smittsamma infektions- och parasitsjukdomar om dessa i mottagarlandet omfattas av bestämmelser till skydd för medborgarna. Medlemsstaterna får inte införa nya bestämmelser och ny praxis som är mer långtgående.

3. Sjukdomar som uppstår efter det att det första uppehållstillståndet har utfärdats i den andra medlemsstaten får inte ligga till grund för en vägran att förnya tillståndet eller för utvisning.

4. En medlemsstat får kräva att personer som avses i detta direktiv undergår en hälsoundersökning, för att fastställa att de inte lider av någon av de sjukdomar som anges i punkt 2. Dessa hälsoundersökningar, som får vara avgiftsfria, får inte genomföras systematiskt.

Artikel 19

Prövning av ansökan om och utfärdande av uppehållstillstånd

1. De behöriga nationella myndigheterna skall handlägga en ansökan inom fyra månader efter inlämnandet.

Om en ansökan inte åtföljs av de bevishandlingar som räknas upp i artiklarna 15 och 16, eller i undantagsfall om behandlingen av ansökan är komplicerad, får den tidsfrist som anges i första stycket förlängas med högst tre månader. I sådana fall skall de behöriga nationella myndigheterna underrätta den sökande om detta.

2. Om villkoren i artiklarna 14, 15 och 16 är uppfyllda skall den andra medlemsstaten, om inget annat föreskrivs i bestämmelserna om allmän ordning, säkerhet och hälsa i artiklarna 17 och 18, utfärda ett förnybart uppehållstillstånd åt den varaktigt bosatte. Detta uppehållstillstånd skall, efter ansökan om så erfordras, förnyas när det går ut. Den andra medlemsstaten skall underrätta den första medlemsstaten om sitt beslut.

3. Den andra medlemsstaten skall för den varaktigt bosattes familjemedlemmar utfärda uppehållstillstånd som kan förnyas med samma giltighetstid som det som utfärdades till den varaktigt bosatte.

Artikel 20

Förfarandegarantier

1. Beslut om avslag på en ansökan om uppehållstillstånd skall vara vederbörligen motiverat. Den berörda tredjelandsmedborgaren skall underrättas om beslutet enligt förfarandena för detta i den nationella lagstiftningen. Av beslutet skall framgå vilka möjligheter som finns att överklaga och inom vilken tid överklagande kan göras.

Följderna av att ett beslut inte har fattats vid utgången av den tidsfrist som anges i artikel 19.1 skall regleras i den berörda medlemsstatens nationella lagstiftning.

2. Om ansökan om uppehållstillstånd avslås eller om uppehållstillståndet återkallas eller inte förnyas, skall den berörda personen ha rätt att ansöka om rättslig prövning i den berörda medlemsstaten.

Artikel 21

Garanterad behandling i den andra medlemsstaten

1. Så snart som varaktigt bosatta har fått uppehållstillstånd i den andra medlemsstaten i enlighet med artikel 19 skall de i den medlemsstaten åtnjuta likabehandling på de områden, och i enlighet med de villkor, som anges i artikel 11.

2. Varaktigt bosatta skall ha tillträde till arbetsmarknaden i enlighet med bestämmelserna i punkt 1.

Medlemsstaterna får fastslå att de personer som avses i artikel 14.2 a skall ha begränsad tillgång till andra anställningar än de anställningar som de har beviljats uppehållstillstånd för enligt villkoren i nationell lagstiftning för en period som inte överstiger tolv månader.

Medlemsstaterna får, i enlighet med nationell lagstiftning, bestämma på vilka villkor de personer som avses i artikel 14.2 b och 14.2 c får tillträde till verksamhet som anställda eller egenföretagare.

3. Så snart som varaktigt bosatta har fått uppehållstillstånd i den andra medlemsstaten i enlighet med artikel 19 skall deras familjemedlemmar åtnjuta de rättigheter som räknas upp i artikel 14 i direktiv 2003/86/EG i den medlemsstaten.

Artikel 22

Återkallande av uppehållstillståndet och återtagandeskyldighet

1. Till dess att tredjelandsmedborgare har uppnått ställning som varaktigt bosatta får den andra medlemsstaten vägra förnya eller återkalla uppehållstillståndet samt, i enlighet med förfarandena i den nationella lagstiftningen, inklusive förfaranden för utvisning, ålägga varaktigt bosatta och familjemedlemmar att lämna dess territorium i följande fall:

- Av hänsyn till allmän ordning och säkerhet i enlighet med artikel 17.
- Om villkoren i artiklarna 14, 15 och 16 inte längre uppfylls.
- När tredjelandsmedborgaren inte lagligen är bosatt i den medlemsstaten.

2. Om den andra medlemsstaten antar någon av de åtgärder som anges i punkt 1 skall den första medlemsstaten omedelbart och utan formaliteter återta den varaktigt bosatte och dennes familjemedlemmar. Den andra medlemsstaten skall underrätta den första medlemsstaten om sitt beslut.

3. Till dess att en tredjelandsmedborgare uppnått ställning som varaktigt bosatt och oavsett den skyldighet till återtagande som föreskrivs i punkt 2, får den andra medlemsstaten fatta beslut om att utvisa tredjelandsmedborgaren från unionens territorium, i enlighet med artikel 12 och enligt garantierna i den artikeln, på grund av allvarligt hot mot allmän ordning eller säkerhet.

Den andra medlemsstaten skall samråda med den första medlemsstaten när ett sådant beslut fattas.

Om den andra medlemsstaten antar ett beslut om att utvisa den berörda tredjelandsmedborgaren, skall den vidta alla åtgärder som är lämpliga för att effektivt kunna genomföra detta. Den andra medlemsstaten skall tillhandahålla relevant information till första medlemsstaten för genomförandet av utvisningsbeslutet.

4. Beslut om utvisning får inte kombineras med permanent bosättningsförbud i de fall som anges i punkterna 1 b och 1 c.

5. Återtagandeskyldigheten enligt punkt 2 skall gälla oavsett möjligheten för varaktigt bosatta och familjemedlemmar att flytta till en tredje medlemsstat.

Artikel 23

Förvärv av ställning som varaktigt bosatt i den andra medlemsstaten

1. Efter ansökan skall den andra medlemsstaten bevilja varaktigt bosatta den ställning som anges i artikel 7, under förutsättning att bestämmelserna i artiklarna 3, 4, 5 och 6 är uppfyllda. Den andra medlemsstaten skall underrätta den första medlemsstaten om sitt beslut.

2. Förfarandet i artikel 7 skall tillämpas vid inlämnande och prövning av ansökan om ställning som varaktigt bosatt i den andra medlemsstaten. För utfärdande av uppehållstillstånd skall bestämmelserna i artikel 8 gälla. Om ansökan avslås, skall förfarandegarantierna i artikel 10 gälla.

KAPITEL IV

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 24

Rapporteringskyldighet och "rendez-vous"-klausul

Kommissionen skall med jämna mellanrum, och första gången senast den 23 januari 2011 rapportera till Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av detta direktiv i medlemsstaterna, och vid behov föreslå nödvändiga ändringar. Dessa ändringsförslag skall vara prioriterade enligt artiklarna 4, 5, 9, 11 och kapitel III.

Artikel 25

Kontaktpunkter

Medlemsstaterna skall upprätta kontaktpunkter med ansvar för att ta emot och överföra den information som anges i artiklarna 19.2, 22.2 och 23.1.

Medlemsstaterna skall upprätta ett lämpligt samarbete om det informations- och dokumentationsutbyte som anges i det första stycket.

Artikel 26

Införlivande

Medlemsstaterna skall sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 23 januari 2006. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

Artikel 27

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft samma dag som det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 28

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna i enlighet med Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Utfärdat i Bryssel den 25 november 2003.

På rådets vägnar

G. TREMONTI

Ordförande

I

(Lagstiftningsakter)

DIREKTIV

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2011/51/EU

av den 11 maj 2011

om ändring av rådets direktiv 2003/109/EG i syfte att utöka dess räckvidd till att omfatta även personer som beviljats internationellt skydd

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR
ANTAGIT DETTA DIREKTIVmed beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktions-
sätt, särskilt artikel 79.2 a och b,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽¹⁾, och

av följande skäl:

(1) Rådets direktiv 2003/109/EG av den 25 november 2003 om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning ⁽²⁾ är inte tillämpligt på personer som beviljats internationellt skydd, enligt definitionen i rådets direktiv 2004/83/EG av den 29 april 2004 om miniminormer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer skall betraktas som flyktingar eller som personer som av andra skäl behöver internationellt skydd samt om dessa personers rättsliga ställning och om innehållet i det beviljade skyddet ⁽³⁾.

(2) Möjligheten att erhålla ställning som varaktigt bosatt i en medlemsstat efter en viss tid är en viktig förutsättning för att personer som beviljats internationellt skydd ska kunna integrera sig till fullo i den medlemsstat där de är bosatta.

⁽¹⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 14 december 2010 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 11 april 2011.

⁽²⁾ EUT L 16, 23.1.2004, s. 44.

⁽³⁾ EUT L 304, 30.9.2004, s. 12.

(3) Ställning som varaktigt bosatt för personer som beviljats internationellt skydd är dessutom en viktig faktor när det gäller att främja ekonomisk och social sammanhållning, vilket är ett grundläggande mål för unionen enligt fördraget om Europeiska unionens funktions sätt (EUF-fördraget).

(4) Personer som beviljats internationellt skydd bör därför ha möjlighet att förvärva ställning som varaktigt bosatta i den medlemsstat som beviljat dem internationellt skydd på samma villkor som andra tredjelandsmedborgare.

(5) Eftersom personer som beviljats internationellt skydd har rätt att bosätta sig i andra medlemsstater än den som beviljade dem internationellt skydd, måste det säkerställas att dessa andra medlemsstater underrättas om bakgrunden till att den berörda personen beviljats skydd för att göra det möjligt för dem att uppfylla sina skyldigheter avseende principen om *non-refoulement*.

(6) Personer som beviljats internationellt skydd och som är varaktigt bosatta bör, på vissa villkor, garanteras samma behandling som bosättningsmedlemsstatens medborgare i en rad ekonomiska och sociala sammanhang så att ställning som varaktigt bosatt kan fungera praktiskt som ett instrument för integration av varaktigt bosatta i det samhälle där de lever.

(7) Likabehandling av personer som beviljats internationellt skydd i den medlemsstat som beviljat detta skydd bör inte inverka på de rättigheter och förmåner som garanteras enligt direktiv 2004/83/EG och enligt konventionen av den 28 juli 1951 om flyktingars rättsliga ställning, ändrad genom New York-protokollet av den 31 januari 1967 (nedan kallad *Genèvekonventionen*).

- (8) De villkor som anges i direktiv 2003/109/EG för att varaktigt bosatta ska erhålla rätt att bosätta sig och förvärva ställning som varaktigt bosatt i en annan medlemsstat bör vara desamma för alla tredjelandsmedborgare som erhållit ställning som varaktigt bosatta.
- (9) Överförande av ansvaret att skydda personer som beviljats internationellt skydd faller utanför detta direktivs tillämpningsområde.
- (10) Om en medlemsstat har för avsikt att i enlighet med direktiv 2003/109/EG utvisa en person som beviljats internationellt skydd och som förvärvat ställning som varaktigt bosatt i den medlemsstaten, bör den personen omfattas av det skydd mot utvisning eller avvisning som garanteras i direktiv 2004/83/EG och i artikel 33 i Genèvekonventionen. I de fall där personen beviljats internationellt skydd i en annan medlemsstat än den där personen för närvarande har ställning som varaktigt bosatt måste det därför föreskrivas att den berörda personen endast får utvisas till den medlemsstat som beviljat internationellt skydd och att den medlemsstaten har en skyldighet att återta den personen, såvida inte utvisning eller avvisning är tillåtet enligt direktiv 2004/83/EG. Samma skyddsåtgärder bör tillämpas för en person som beviljats internationellt skydd och som bosatt sig, men ännu inte förvärvat ställning som varaktigt bosatt, i en andra medlemsstat.
- (11) Om det, enligt direktiv 2004/83/EG, är tillåtet att utvisa en person som beviljats internationellt skydd från unionens territorium, bör medlemsstaterna försäkra sig om att all information kommer från relevanta källor, däribland, i tillämpliga fall, från den medlemsstat som beviljade internationellt skydd, och att den bedöms noggrant för att säkerställa att utvisningsbeslutet överensstämmer med artikel 4 och artikel 19.2 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.
- (12) Detta direktiv står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheterna och de principer som fastställs i artikel 6 i fördraget om Europeiska unionen och i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, särskilt artikel 7.
- (13) I enlighet med punkt 34 i det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning⁽¹⁾ uppmuntras medlemsstaterna att för egen del och i unionens intresse upprätta egna

tabeller som så långt det är möjligt visar överensstämmelsen mellan detta direktiv och införlivandeåtgärderna samt att offentliggöra dessa tabeller.

- (14) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 21 om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till fördraget om Europeiska unionen och EUF-fördraget, och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 4 i det protokollet, deltar dessa medlemsstater inte i antagandet av detta direktiv, som inte är bindande för eller tillämpligt på dem.
- (15) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 22 om Danmarks ställning, fogat till fördraget om Europeiska unionen och EUF-fördraget, deltar Danmark inte i antagandet av detta direktiv, som inte är bindande för eller tillämpligt på Danmark.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Direktiv 2003/109/EG ska ändras på följande sätt:

1. I artikel 2 ska led f ersättas med följande:

"f) *internationellt skydd*: internationellt skydd enligt definitionen i artikel 2 a i rådets direktiv 2004/83/EG av den 29 april 2004 om miniminormer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer skall betraktas som flyktingar eller som personer som av andra skäl behöver internationellt skydd samt om dessa personers rättsliga ställning och om innehållet i det beviljade skyddet (*).

(*) EUT L 304, 30.9.2004, s. 12.",

2. Artikel 3 ska ändras på följande sätt:

- a) I punkt 2 ska leden c och d ersättas med följande:

"c) har beviljats rätt till bosättning i en medlemsstat på grundval av någon annan form av skydd än internationellt skydd eller som har ansökt om rätt till bosättning på den grunden och väntar på ett beslut om sin ställning,

d) har ansökt om internationellt skydd men ännu inte fått slutligt besked",

⁽¹⁾ EUT C 321, 31.12.2003, s. 1.

b) I punkt 3 ska led c ersättas med följande:

"c) den europeiska bosättningskonventionen av den 13 december 1955, den europeiska sociala stadgan av den 18 oktober 1961, den reviderade europeiska sociala stadgan av den 3 maj 1987 och den europeiska konventionen av den 24 november 1977 om migrerande arbetstagares rättsställning samt punkt 11 i bilagan till konventionen av den 28 juli 1951 om flyktingar, ändrad genom New York-protokollet av den 31 januari 1967, och den europeiska överenskommelsen av den 16 oktober 1980 om överförande av ansvaret för flyktingar."

3. Artikel 4 ska ändras på följande sätt:

a) Följande punkt ska införas:

"1a. Medlemsstaterna ska inte bevilja ställning som varaktigt bosatt på grundval av beviljat internationellt skydd i fall av återkallande eller upphävande av eller vägran att förnya ett internationellt skydd enligt artiklarna 14.3 och 19.3 i direktiv 2004/83/EG."

b) I punkt 2 ska följande stycke läggas till:

"När det gäller personer som beviljats internationellt skydd ska man vid beräkningen av den period som avses i punkt 1 beakta minst halva tidsperioden mellan den dag då den ansökan om internationellt skydd ingavs vilken ligger till grund för att detta skydd beviljades och den dag då det uppehållstillstånd som avses i artikel 24 i direktiv 2004/83/EG beviljades, eller hela denna period, om den överstiger 18 månader."

4. I artikel 8 ska följande punkter läggas till:

"4. Om en medlemsstat utfärdar ett EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta till en tredjelandsmedborgare som den beviljat internationellt skydd ska den under rubriken 'Anmärkningar' i det EU-uppehållstillståndet för varaktigt bosatta föra in följande anmärkning: 'Internationellt skydd beviljat av [namnet på medlemsstaten] den [datum]'.

5. Om en andra medlemsstat utfärdar ett EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta till en tredjelandsmedborgare som redan har ett EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta, utfärdat av en annan medlemsstat, som innehåller den anmärkning som avses i punkt 4, ska den andra medlemsstaten föra in samma anmärkning i EU-uppehållstillståndet för varaktigt bosatta.

Innan den andra medlemsstaten för in den anmärkning som avses i punkt 4 ska den göra en framställning till den medlemsstat som nämns i den anmärkningen om

uppgift om huruvida den varaktigt bosatte fortfarande åtnjuter internationellt skydd. Den medlemsstat som nämns i anmärkningen ska svara senast en månad efter mottagandet av framställningen. Om det internationella skyddet har återkallats genom ett slutligt beslut ska den andra medlemsstaten inte föra in den anmärkningen.

6. Om ansvaret för den varaktigt bosatta personens internationella skydd överförs till den andra medlemsstaten, i enlighet med relevanta internationella instrument eller nationell lagstiftning, efter utfärdandet av det uppehållstillståndet för varaktigt bosatta som avses i punkt 5, ska den andra medlemsstaten senast tre månader efter överförandet av ansvaret ändra den anmärkning som avses i punkt 4 i enlighet med detta."

5. I artikel 9 ska följande punkt införas:

"3a. Medlemsstaterna får upphäva ställning som varaktigt bosatt i fall av återkallande eller upphävande av eller vägran att förnya internationellt skydd enligt artiklarna 14.3 och 19.3 i direktiv 2004/83/EG, om ställningen som varaktigt bosatt erhållits på grundval av internationellt skydd."

6. I artikel 11 ska följande punkt införas:

"4a. När det gäller den medlemsstat som beviljat det internationella skyddet ska punkterna 3 och 4 inte påverka tillämpningen av direktiv 2004/83/EG."

7. Artikel 12 ska ändras på följande sätt:

a) Följande punkter ska införas:

"3a. Om en medlemsstat beslutar att utvisa en varaktigt bosatt person vars EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta innehåller den anmärkning som avses i artikel 8.4, ska den anmoda den medlemsstat som nämns i den anmärkningen att bekräfta huruvida personen i fråga fortfarande åtnjuter internationellt skydd i den medlemsstaten. Den medlemsstat som nämns i anmärkningen ska svara senast en månad efter det att den har mottagit begäran om information.

3b. Om den varaktigt bosatta personen fortfarande åtnjuter internationellt skydd i den medlemsstat som nämns i anmärkningen, ska den personen utvisas till den medlemsstaten, som omedelbart och utan formaliteter, utan att det påverkar tillämplig unionslagstiftning eller nationell lagstiftning och principen om familjens enhet, ska återta denna person som åtnjuter internationellt skydd samt dennes familjemedlemmar.

3c. Genom undantag från punkt 3b ska den medlemsstat som beslutade att utvisa en varaktigt bosatt person behålla rätten att, i överensstämmelse med sina internationella förpliktelser, avvisa den varaktigt bosatta personen till ett annat land än den medlemsstat som beviljade internationellt skydd om den personen uppfyller villkoren i artikel 21.2 i direktiv 2004/83/EG.”

b) Följande punkt ska läggas till:

”6. Denna artikel påverkar inte tillämpningen av artikel 21.1 i direktiv 2004/83/EG.”

8. Följande artikel ska införas:

”Artikel 19a

Ändringar av EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta

1. Om ett EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta innehåller den anmärkning som avses i artikel 8.4 och om ansvaret för den varaktigt bosatta personens internationella skydd, i enlighet med relevanta internationella instrument eller nationell lagstiftning, överförs till en andra medlemsstat innan den medlemsstaten utfärdar det EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta som avses i artikel 8.5, ska den andra medlemsstaten be den medlemsstat som har utfärdat EU-uppehållstillståndet för varaktigt bosatta att ändra den anmärkningen i enlighet med detta.

2. Om en varaktigt bosatt person beviljas internationellt skydd i den andra medlemsstaten innan den medlemsstaten utfärdade det EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta som avses i artikel 8.5, ska den medlemsstaten be den medlemsstat som har utfärdat EU-uppehållstillståndet för varaktigt bosatta att ändra detta genom att föra in den anmärkning som avses i artikel 8.4 i detta direktiv.

3. Efter den framställning som avses i punkterna 1 och 2 ska den medlemsstat som har utfärdat EU-uppehållstillståndet för varaktigt bosatta utfärda det ändrade EU-uppehållstillståndet för varaktigt bosatta senast tre månader efter mottagandet av framställningen från den andra medlemsstaten.”

9. I artikel 22 ska följande punkt införas:

”3a. Såvida inte det internationella skyddet under tiden har återkallats eller personen i fråga tillhör någon av de kategorier som beskrivs i artikel 21.2 i direktiv 2004/83/EG, ska punkt 3 i den här artikeln inte tillämpas på tredjelandsmedborgare vars EU-uppehållstillstånd för

varaktigt bosatta som utfärdats av den första medlemsstaten innehåller den anmärkning som avses i artikel 8.4.

Denna punkt påverkar inte tillämpningen av artikel 21.1 i direktiv 2004/83/EG.”

10. I artikel 25 ska första stycket ersättas med följande:

”Medlemsstaterna ska upprätta kontaktpunkter med ansvar för att ta emot och överföra den information och dokumentation som avses i artiklarna 8, 12, 19, 19a, 22 och 23.”

Artikel 2

1. Medlemsstaterna ska sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 20 maj 2013. De ska genast underrätta kommissionen om detta.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 3

Detta direktiv träder i kraft dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 4

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna i enlighet med fördragen.

Utfärdat i Strasbourg den 11 maj 2011.

På Europaparlamentets vägnar
J. BUZEK
Ordförande

På rådets vägnar
GYŐRI E.
Ordförande

Sammanfattning av departementspromemorian Genomförande av det ändrade direktivet om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning (Ds 2013:32)

Prop. 2013/14:83
Bilaga 3

I denna promemoria behandlas genomförandet i svensk rätt av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/51/EU av den 11 maj 2011 om ändring av rådets direktiv 2003/109/EG om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning i syfte att utöka dess räckvidd till att omfatta även personer som beviljats internationellt skydd.

I promemorian föreslås att flyktingar och alternativt skyddsbehövande ska kunna beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige. Det föreslås att tiden mellan den dag då ansökan om asyl gjordes och den dag då asyl beviljades ska beaktas vid beräkningen av den vistelsetid som krävs för att beviljas ställning som varaktigt bosatt. Vidare föreslås att det ska införas en bestämmelse som föreskriver till vilket land utvisning ska ske av en person som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och som åtnjuter internationellt skydd i en annan EU-stat. Det föreslås också att det ska införas en bestämmelse som föreskriver att Sverige ska återta personer som har flyktingstatusförklaring eller alternativ skyddsstatusförklaring i Sverige och som utvisas från en annan EU-stat i vilken de har ställning som varaktigt bosatt samt deras familjemedlemmar. Dessutom föreslås att det på förordningsnivå införs bestämmelser om bl.a. anmärkningar om internationellt skydd i EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta. Det föreslås också att definitionen av tredjelandsmedborgare i utlänningslagen ska utgå.

Promemorians lagförslag (Ds 2013:32)

Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om utlänningslagen (2005:716)

dels att 1 kap. 3 c § ska upphöra att gälla,

dels att rubrikerna närmast före 1 kap. 3 c § och 5 kap. 2 a och 16 c §§ ska utgå,

dels att nuvarande 5 kap. 2 a § ska betecknas 5 kap. 2 b §, nuvarande 5 kap. 16 c § ska betecknas 5 kap. 2 c § och nuvarande 5 a kap. 7 § ska betecknas 5 a kap. 8 §,

dels att den nya 5 kap. 2 c § ska ha följande lydelse,

dels att 1 kap. 1, 7 och 14 §§, 2 kap. 3 §, 5 kap. 17, 18 och 23 §§, 5 a kap. 1 och 4 §§, 7 kap. 9 §, 13 kap. 9 och 10 §§, 14 kap. 3 och 11 §§ samt 17 kap. 1 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken till 5 a kap. ska lyda ”Ställning som varaktigt bosatt i Sverige”,

dels att 5 a kap. 1 a § i stället för dess lydelse enligt prop. 2012/13:148 ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före nuvarande 5 a kap. 7 § ska sättas närmast före 5 a kap. 8 §,

dels att det i lagen ska införas fem nya paragrafer, 4 kap. 5 d §, 5 kap. 2 a och 2 d §§, 5 a kap. 7 § och 8 kap. 7 b § samt närmast före 4 kap. 5 d §, 5 kap. 2 a och 2 d §§, 5 a kap. 7 § och 8 kap. 7 b § nya rubriker av följande lydelse,

dels att det närmast före 5 kap. 2 b § ska införas en ny rubrik som ska lyda ”Uppehållstillstånd för utlänningar med ställning som varaktigt bosatt i Sverige”.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §²

I denna lag finns föreskrifter om

- lagens innehåll, vissa definitioner och allmänna bestämmelser (1 kap.),
- villkor för att en utlänning ska få resa in i samt vistas och arbeta i Sverige (2 kap.),
- visering (3 kap.),
- uppehållsrätt (3a kap.),
- flyktingar och andra skyddsbehövande (4 kap.),
- uppehållstillstånd (5 kap.),
- *tredjelandssmedborgares* – ställning som varaktigt *bosatt* i ställning som varaktigt *bosatta* i Sverige (5 a kap.),

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/51/EU av den 11 maj 2011 om ändring av rådets direktiv 2003/109/EG i syfte att utöka dess räckvidd till att omfatta även personer som beviljats internationellt skydd (EUT L 132, 19.5.2011, s. 1, Celex 32011L0051).

² Senaste lydelse 2009:1542.

- Sverige (5 a kap.),
- arbetstillstånd (6 kap.),
  - återkallelse av tillstånd (7 kap.),
  - avvisning och utvisning (8 kap.),
  - kontroll- och tvångsåtgärder (9 kap.),
  - förvar och uppsikt avseende utlänningar (10 kap.),
  - hur en utlänning som hålls i förvar ska behandlas (11 kap.),
  - verkställighet av beslut om avvisning och utvisning (12 kap.),
  - handläggningen av ärenden hos förvaltningsmyndigheterna m.m. (13 kap.),
  - överklagande av förvaltningsmyndighets beslut (14 kap.),
  - nöjdförklaring (15 kap.),
  - migrationsdomstolar och Migrationsöverdomstolen (16 kap.),
  - skyldighet att lämna uppgifter (17 kap.),
  - offentligt biträde (18 kap.),
  - kostnadsansvar (19 kap.),
  - bestämmelser om straff m.m. (20 kap.),
  - tillfälligt skydd (21 kap.),
  - tribunalvittnen (22 kap.), och
  - särskilda bemyndiganden (23 kap.).

7 §³

Säkerhetsärenden enligt denna lag är ärenden där Säkerhetspolisen av skäl som rör rikets säkerhet eller som annars har betydelse för allmän säkerhet förordar

- att en utlänning ska avvisas eller utvisas,
- att en utlännings ansökan om uppehållstillstånd ska avslås eller att en utlännings uppehållstillstånd ska återkallas,
- att en utlänning inte ska beviljas statusförklaring eller att en utlännings statusförklaring ska återkallas, *eller*
- att en utlänning inte ska beviljas resedokument.

– att en utlänning inte ska beviljas statusförklaring eller att en utlännings statusförklaring ska återkallas,

– att en utlänning inte ska beviljas resedokument, *eller*

– att en utlännings ansökan om ställning som varaktigt bosatt ska avslås eller att en utlännings ställning som varaktigt bosatt ska återkallas.

Ett ärende hos Migrationsverket om huruvida ny prövning ska beviljas enligt 12 kap. 19 eller 19 a § är ett säkerhetsärende om beslutet om avvisning eller utvisning har fattats i ett säkerhetsärende.

14 §⁴

Om en utlänning har ansökt om   Om en utlänning har ansökt om

³ Senaste lydelse 2009:1542.

⁴ Senaste lydelse 2009:1542.

uppehållstillstånd, statusförklaring eller resedokument och Säkerhetspolisen har ansökt om att utlännningen ska utvisas enligt lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll ska ansökningarna handläggas tillsammans enligt lagen om särskild utlänningskontroll.

En ansökan om uppehållstillstånd, statusförklaring eller resedokument av en utlänning som är utvisad enligt lagen om särskild utlänningskontroll eller har meddelats motsvarande beslut enligt äldre lag och befinner sig i Sverige, ska handläggas enligt den lagen.

uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument eller ställning som varaktigt bosatt och Säkerhetspolisen har ansökt om att utlännningen ska utvisas enligt lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll ska ansökningarna handläggas tillsammans enligt lagen om särskild utlänningskontroll.

En ansökan om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument eller ställning som varaktigt bosatt av en utlänning som är utvisad enligt lagen om särskild utlänningskontroll eller har meddelats motsvarande beslut enligt äldre lag och befinner sig i Sverige, ska handläggas enligt den lagen.

2 kap.

3 §⁵

En utlänning som reser in i eller vistas i Sverige ska ha Schengenvisering eller nationell visering, om han eller hon inte har uppehållstillstånd eller har ställning som varaktigt bosatt.

En utlänning som återtars enligt 4 kap. 5 d § eller 5 a kap. 7 § får resa in i Sverige även om förutsättningarna i första stycket inte är uppfyllda.

4 kap.

Återtagande av skyddsbehövande som har ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och deras familjemedlemmar

5 d §

Har en annan EU-stat ålagt en utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i den staten och som har flyktningstatusförklaring eller alternativt skyddsstatusförklaring i Sverige och dennes

⁵ Senaste lydelse 2011:705.

5 kap.

Uppehållstillstånd för familjemedlemmar till skyddsbehövande som återtagits enligt 4 kap. 5 d

2 a §

Om en flykting eller en alternativt skyddsbehövande som har återtagits enligt 4 kap. 5 d § har getts uppehållstillstånd ska uppehållstillstånd för samma tid också ges till hans eller hennes familjemedlemmar som har återtagits enligt samma bestämmelse.

Uppehållstillstånd får dock vägras en familjemedlem som utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

16 c §

En tredjelandsmedborgare som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och som på grund av vistelse utanför Sverige förlorat sitt uppehållstillstånd *skall* ges ett nytt uppehållstillstånd om han eller hon återvänder till Sverige för att bosätta sig här.

2 c §⁶

En utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och som på grund av vistelse utanför Sverige förlorat sitt uppehållstillstånd *ska efter anmälan* ges ett nytt uppehållstillstånd om han eller hon återvänder till Sverige för att bosätta sig här.

Uppehållstillstånd för familjemedlemmar till utlänningar som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige som återtagits enligt 5 a kap. 7 §

2 d §

Om en utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och som har återtagits

⁶ Senaste lydelse av tidigare 16 c § 2012:322.

enligt 5 a kap. 7 § har getts uppehållstillstånd, ska uppehållstillstånd för samma tid också ges till hans eller hennes familjemedlemmar som har återtagits enligt samma bestämmelse.

Upphållstillstånd får dock vägras en familjemedlem som utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

17 §⁷

Vid prövningen av en ansökan om uppehållstillstånd enligt detta kapitel *skall* det, utom i fall som avses i 1, 2, 3 eller 4 §, särskilt beaktas om den sökande gjort sig skyldig till brottslighet eller brottslighet i förening med annan misskötsamhet. Vid prövning av uppehållstillstånd enligt 3 a § första stycket 1 och andra stycket *skall* det särskilt beaktas om utlänningen eller utlänningens barn kan antas bli utsatt för våld eller för annan allvarlig kränkning av sin frihet eller frid, om uppehållstillstånd skulle beviljas.

Upphållstillstånd enligt 3 § första stycket 2 eller 3 och 3 a § andra stycket får beviljas endast efter medgivande också av den förälder till vilken anknytning inte åberopas, om den föräldern har del i vårdnaden av barnet.

Upphållstillstånd *skall* inte beviljas en person *med* ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat, eller hans eller hennes anhöriga, om personen utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

Vid prövningen av en ansökan om uppehållstillstånd enligt detta kapitel *ska* det, utom i fall som avses i 1, 2, 2 a, 2 d, 3 eller 4 §, särskilt beaktas om den sökande gjort sig skyldig till brottslighet eller brottslighet i förening med annan misskötsamhet. Vid prövning av uppehållstillstånd enligt 3 a § första stycket 1 och andra stycket *ska* det särskilt beaktas om utlänningen eller utlänningens barn kan antas bli utsatt för våld eller för annan allvarlig kränkning av sin frihet eller frid, om uppehållstillstånd skulle beviljas.

Upphållstillstånd *ska* inte beviljas en person *som har* ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat, eller hans eller hennes anhöriga, om personen utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

⁷ Senaste lydelse 2006:220.

En utlänning som vill ha uppehållstillstånd i Sverige ska ha ansökt om och beviljats ett sådant tillstånd före inresan i landet. En ansökan om uppehållstillstånd får inte bifallas efter inresan.

Det som föreskrivs i första stycket gäller dock inte om

1. utlänningen har rätt till uppehållstillstånd här som flyktning eller annan skyddsbehövande enligt 1 § eller kan beviljas uppehållstillstånd här med stöd av 21 kap. 2, 3 eller 4 §,

2. utlänningen med stöd av 6 § bör beviljas uppehållstillstånd här,

3. en ansökan om uppehållstillstånd avser förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som beviljats en utlänning med familjeanknytning med stöd av 3 § första stycket 1 eller 2 b eller 3 a § första stycket 1 eller andra stycket,

4. utlänningen kan beviljas eller har tidsbegränsat uppehållstillstånd här med stöd av 15 §,

5. utlänningen enligt 3 § första stycket 1–4, 3 a § första stycket 1–3 eller andra stycket har stark anknytning till en person som är bosatt i Sverige och det inte skäligen kan krävas att utlänningen reser till ett annat land för att ge in ansökan där,

6. en ansökan om uppehållstillstånd avser förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som med stöd av 10 § har beviljats en utlänning i fall som avses i 6 kap. 2 § första stycket,

7. utlänningen kan beviljas uppehållstillstånd enligt 15 a §,

8. utlänningen med stöd av 10 § har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för studier och antingen slutfört studier som motsvarar 30 högskolepoäng eller fullföljt en termin vid forskarutbildning, *eller*

8. utlänningen med stöd av 10 § har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för studier och antingen slutfört studier som motsvarar 30 högskolepoäng eller fullföljt en termin vid forskarutbildning,

9. utlänningen har rätt till uppehållstillstånd enligt 2 a eller 2 d §, eller

9. det annars finns synnerliga skäl.

10. det annars finns synnerliga skäl.

Det som föreskrivs i första stycket gäller inte heller om utlänningen har beviljats en visering för att besöka en arbetsgivare i Sverige eller är undantagen från kravet på visering om han eller hon ansöker om ett uppehållstillstånd för arbete inom ett slag av arbete där det råder stor efterfrågan på arbetskraft. En ytterligare förutsättning är att arbetsgivaren skulle förorsakas olägenheter om utlänningen måste resa till ett annat land för att ge in ansökan där eller att det annars finns särskilda skäl.

Vid skälighetsbedömningen enligt andra stycket 5 ska konsekvenserna för ett barn av att skiljas från sin förälder särskilt beaktas, om det står klart att uppehållstillstånd skulle ha beviljats om prövningen gjorts före inresan i Sverige.

⁸ Senaste lydelse 2010:440.

I fråga om uppehållstillstånd för en utlänning som ska avvisas eller utvisas enligt dom eller beslut som har vunnit laga kraft gäller föreskrifterna i 15 a §, 8 kap. 14 § och 12 kap. 18–20 §§.

23 §⁹

Regeringen får meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för studier eller besök.

Regeringen får meddela föreskrifter om att en ansökan om uppehållstillstånd får bifallas om det följer av en överenskommelse med främmande stat.

Regeringen får meddela föreskrifter om när uppehållstillstånd får ges till en *tredjelandsmedborgare med* ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och till anhöriga till en sådan utlänning.

Regeringen får meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för forskning *till en tredjelandsmedborgare* och till medföljande familjemedlemmar till en *sådan* utlänning.

Regeringen får meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för familjemedlemmar till en *tredjelandsmedborgare* som har beviljats uppehållstillstånd för arbete.

Regeringen får meddela föreskrifter om när uppehållstillstånd får ges till en *utlänning som har* ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och till anhöriga till en sådan utlänning.

Regeringen får meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för forskning och om *uppehållstillstånd* till medföljande familjemedlemmar till en utlänning *som har beviljats uppehållstillstånd för forskning*.

Regeringen får meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för familjemedlemmar till en *utlänning* som har beviljats uppehållstillstånd för arbete.

5 a kap.

1 §¹⁰

En ansökan från en *tredjelandsmedborgare* om ställning som varaktigt bosatt i Sverige *skall* beviljas om sökanden har vistats i Sverige utan avbrott under minst fem år och under denna tid har haft, och vid tiden för ansökan har,

1. permanent uppehållstillstånd,
2. ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och uppehållstillstånd i Sverige, eller

En ansökan från en *utlänning* om ställning som varaktigt bosatt i Sverige *ska* beviljas om sökanden har vistats i Sverige utan avbrott under minst fem år och under denna tid har haft, och vid tiden för ansökan har,

⁹ Senaste lydelse 2008:884.

¹⁰ Senaste lydelse 2006:219.

3. uppehållstillstånd i Sverige som anhörig till en person med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat.

Vid beräkningen av vistelsetiden *skall* tid under vilken sökanden haft uppehållstillstånd syftande till bosättning beaktas.

Vid beräkningen av vistelsetiden *ska* tid under vilken sökanden haft uppehållstillstånd syftande till bosättning beaktas. *Vid beräkningen av vistelsetiden för en sökande som har flyktingstatusförklaring enligt 4 kap. 3 § eller alternativ skyddsstatusförklaring enligt 4 kap. 3 a § första stycket, ska även tiden mellan den dag då ansökan om asyl gavs in och den dag då asyl beviljades beaktas.*

Vid beräkningen av vistelsetiden *skall* vistelse i Sverige av tillfälliga skäl eller för studier inte beaktas.

Vid beräkningen av vistelsetiden *ska* vistelse i Sverige av tillfälliga skäl eller för studier inte beaktas.

Vistelse utanför Sverige under kortare tid än sex månader i följd och inte mer än tio månader sammanlagt under femårsperioden *skall* inte anses vara avbrott i vistelsen.

Vistelse utanför Sverige under kortare tid än sex månader i följd och inte mer än tio månader sammanlagt under femårsperioden *ska* inte anses vara avbrott i vistelsen.

*Lydelse enligt
prop. 2012/13:148*

Föreslagen lydelse

1 a §

En ansökan från en *terdjelandsmedborgare* om ställning som varaktigt bosatt i Sverige ska bifallas om sökanden har vistats inom Europeiska unionens medlemsstaters territorier utan avbrott under minst fem år och under denna tid haft EU-blåkort i en eller flera medlemsstater. Av den angivna tiden ska sökanden de senaste två åren räknat från tiden för ansökan ha haft EU-blåkort enligt 6 a kap. 1 §.

En ansökan från en *utlänning* om ställning som varaktigt bosatt i Sverige ska bifallas om sökanden har vistats inom Europeiska unionens medlemsstaters territorier utan avbrott under minst fem år och under denna tid haft EU-blåkort i en eller flera medlemsstater. Av den angivna tiden ska sökanden de senaste två åren räknat från tiden för ansökan ha haft EU-blåkort enligt 6 a kap. 1 §.

Vid beräkning av vistelsetiden enligt första stycket första meningen ska vistelse i en annan medlemsstat som understiger arton månader inte beaktas.

Vistelse utanför Europeiska unionens medlemsstaters territorier under kortare tid än tolv månader i följd och inte mer än arton månader sammanlagt ska vid beräkning av vistelsetiden enligt första stycket första meningen inte anses vara avbrott i vistelsen.

Flyktingar enligt 4 kap. 1 § och andra skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 eller 2 a §§ ska inte beviljas ställning som varaktigt bosatta i Sverige.

4 §¹¹

Ställning som varaktigt bosatt i Sverige ska inte beviljas

1. medborgare i en EU-stat, eller

2. övriga skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 a §.

Återtagande av utlänningar som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och deras familjemedlemmar

7 §

Har en annan EU-stat ålagt en utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och dennes familjemedlemmar att lämna den staten, ska de återtas till Sverige.

7 kap.

9 §¹²

Regeringen får meddela föreskrifter om att uppehållstillstånd får återkallas i andra fall än som anges i detta kapitel för de utlänningar som omfattas av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer.

Regeringen får meddela föreskrifter om att uppehållstillstånd får återkallas i andra fall än som anges i detta kapitel för tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatta i en annan EU-stat.

Regeringen får meddela föreskrifter om att uppehållstillstånd får återkallas i andra fall än som anges i detta kapitel för utlänningar som har ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat.

¹¹ Senaste lydelse 2009:1542.

¹² Senaste lydelse 2006:219.

Utvisning av utlänningar som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige

7 b §

En utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och som har internationellt skydd i en annan EU-stat får endast utvisas till den staten.

13 kap.

9 §¹³

I ärenden om visering, tidsbegränsat uppehållstillstånd, arbetstillstånd och återkallelse av permanent uppehållstillstånd eller *tredjelandsmedborgares* ställning som varaktigt bosatt i Sverige tillämpas bestämmelserna i 17 § förvaltningslagen (1986:223) om rätt för en part att få del av uppgifter endast när utlänningen är bosatt eller annars vistas i Sverige.

I ärenden om visering, tidsbegränsat uppehållstillstånd, arbetstillstånd och återkallelse av permanent uppehållstillstånd eller ställning som varaktigt bosatt i Sverige tillämpas bestämmelserna i 17 § förvaltningslagen (1986:223) om rätt för en part att få del av uppgifter endast när utlänningen är bosatt eller annars vistas i Sverige.

10 §¹⁴

Ett beslut ska vara skriftligt och innehålla de skäl som ligger till grund för beslutet om det avser

- resedokument,
- uppehållstillstånd,
- statusförklaring,
- *tredjelandsmedborgares* ställning som varaktigt bosatt i Sverige, – ställning som varaktigt bosatt i Sverige,
- avvisning eller utvisning,
- återreseförbud,
- förlängning eller upphävande av tidsfrist för frivillig avresa,
- förvar eller uppsikt, eller
- kroppsvisitation.

Vid beslut i fråga om nationell visering eller arbetstillstånd får skälen som ligger till grund för beslutet utelämnas. En utlänning har dock alltid rätt till motivering av ett beslut i fråga om nationell visering, om beslutet går utlänningen emot och utlänningen omfattas av avtalet om Europeiska

¹³ Senaste lydelse 2006:219.

¹⁴ Senaste lydelse 2012:129.

ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller av avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer, utan att vara medborgare i en EES-stat eller i Schweiz.

14 kap.

3 §¹⁵

Migrationsverkets beslut får överklagas till en migrationsdomstol, om beslutet innebär

- avvísning eller utvisning,
  - avslag på en ansökan om uppehållstillstånd eller om *tredjelandsmedborgares* ställning som varaktigt bosatt i Sverige, eller
  - återkallelse av ett uppehållstillstånd eller av *tredjelandsmedborgares* ställning som varaktigt bosatt i Sverige.
- avslag på en ansökan om uppehållstillstånd eller om ställning som varaktigt bosatt i Sverige, eller
  - återkallelse av ett uppehållstillstånd eller av ställning som varaktigt bosatt i Sverige.

Migrationsverkets beslut om avslag på en ansökan om arbetstillstånd eller beslut om återkallelse av arbetstillstånd får överklagas till en migrationsdomstol, om frågan om tillstånd har behandlats i samband med ett beslut om avvísning eller utvisning.

11 §¹⁶

Migrationsverkets beslut i fråga om avvísning, utvisning, uppehållstillstånd, arbetstillstånd, statusförklaring, resedokument och förvar i ett säkerhetsärende får överklagas av Säkerhetspolisen.

Migrationsverkets beslut i fråga om avvísning, utvisning, uppehållstillstånd, arbetstillstånd, statusförklaring, resedokument, *ställning som varaktigt bosatt* och förvar i ett säkerhetsärende får överklagas av Säkerhetspolisen.

17 kap.

1 §¹⁷

Socialnämnden *skall* lämna ut uppgifter angående en utlännings personliga förhållanden, om en polismyndighet, Säkerhetspolisen, Migrationsverket, en migrationsdomstol, Migrationsöverdomstolen eller regeringen begär det och uppgifterna behövs för att avgöra ett

Socialnämnden *ska* lämna ut uppgifter angående en utlännings personliga förhållanden, om en polismyndighet, Säkerhetspolisen, Migrationsverket, en migrationsdomstol, Migrationsöverdomstolen eller regeringen begär det och uppgifterna behövs för att avgöra

¹⁵ Senaste lydelse 2011:705.

¹⁶ Senaste lydelse 2009:1542.

¹⁷ Senaste lydelse 2006:219.

ärende om uppehållstillstånd eller ett ärende om *tredjelandsmedborgares* ställning som varaktigt bosatt i Sverige eller för att verkställa ett beslut om avvisning eller utvisning. Detsamma gäller när fråga har uppkommit om utlännen har uppehållsrätt.

ett ärende om uppehållstillstånd eller ett ärende om ställning som varaktigt bosatt i Sverige eller för att verkställa ett beslut om avvisning eller utvisning. Detsamma gäller när fråga har uppkommit om utlännen har uppehållsrätt.

Prop. 2013/14:83
Bilaga 4

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2013.

Förslag till lag om ändring i lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen om särskild utlänningskontroll (1991:572) att 2–2 b, 3 a, 3 b och 5 §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Beslut om utvisning enligt denna lag meddelas av Migrationsverket. Frågan om utvisning tas upp på ansökan av Säkerhetspolisen.

Om en polismyndighet, en länsstyrelse eller Migrationsverket finner anledning att anta att ett beslut om utvisning enligt 1 § bör meddelas, ska myndigheten anmäla detta till Säkerhetspolisen.

Om Säkerhetspolisen har ansökt om utvisning enligt 1 § och utlänningen har ansökt om uppehållstillstånd, statusförklaring *eller* resedokument, ska ansökningarna handläggas tillsammans enligt denna lag. Detsamma gäller om utlänningen ansöker om uppehållstillstånd, statusförklaring *eller* resedokument under handläggningen av ärendet om utvisning.

Om Säkerhetspolisen har ansökt om utvisning enligt 1 § och utlänningen har ansökt om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument *eller ställning som varaktigt bosatt*, ska ansökningarna handläggas tillsammans enligt denna lag. Detsamma gäller om utlänningen ansöker om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument *eller ställning som varaktigt bosatt* under handläggningen av ärendet om utvisning.

Även en ansökan om uppehållstillstånd, statusförklaring *eller* resedokument som görs av en utlänning som är utvisad enligt 1 § eller har meddelats motsvarande beslut enligt äldre lag ska handläggas enligt denna lag om utlänningen befinner sig i Sverige.

Även en ansökan om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument *eller ställning som varaktigt bosatt* som görs av en utlänning som är utvisad enligt 1 § eller har meddelats motsvarande beslut enligt äldre lag ska handläggas enligt denna lag om utlänningen befinner sig i Sverige.

2 a §²

Migrationsverkets beslut enligt denna lag i fråga om utvisning, uppehållstillstånd, statusförklaring *eller* resedokument får överklagas

Migrationsverkets beslut enligt denna lag i fråga om utvisning, uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument *eller ställning*

¹ Senaste lydelse 2009:1545.

² Senaste lydelse 2009:1545.

till regeringen. I övrigt får beslut som meddelas av en förvaltningsmyndighet enligt denna lag överklagas endast i de fall som anges i denna lag.

som varaktigt bosatt får överklagas till regeringen. I övrigt får beslut som meddelas av en förvaltningsmyndighet enligt denna lag överklagas endast i de fall som anges i denna lag.

Säkerhetspolisen får överklaga Migrationsverkets beslut enligt denna lag, om det kan överklagas och går Säkerhetspolisen emot.

2 b §³

Har Migrationsverket beslutat att en utlänning som har ansökt om uppehållstillstånd, statusförklaring *eller* resedokument inte ska utvisas enligt denna lag, ska ett överklagande från utlänningen handläggas enligt utlänningslagen (2005:716), om inte Säkerhetspolisen överklagar Migrationsverkets beslut.

Har Migrationsverket beslutat att en utlänning som har ansökt om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument *eller ställning som varaktigt bosatt* inte ska utvisas enligt denna lag, ska ett överklagande från utlänningen handläggas enligt utlänningslagen (2005:716), om inte Säkerhetspolisen överklagar Migrationsverkets beslut.

3 a §⁴

Om regeringen handlägger ett ärende om utvisning och utlänningen ansöker om uppehållstillstånd, statusförklaring *eller* resedokument ska regeringen upphäva det överklagade beslutet och överlämna ärendet till Migrationsverket för handläggning.

Om regeringen handlägger ett ärende om utvisning och utlänningen ansöker om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument *eller ställning som varaktigt bosatt* ska regeringen upphäva det överklagade beslutet och överlämna ärendet till Migrationsverket för handläggning.

3 b §⁵

Beslutar regeringen att en utlänning inte ska utvisas enligt denna lag och har utlänningen ansökt om uppehållstillstånd, statusförklaring *eller* resedokument, får regeringen överlämna ärendet i dessa delar till Migrationsverket för prövning

Beslutar regeringen att en utlänning inte ska utvisas enligt denna lag och har utlänningen ansökt om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument *eller ställning som varaktigt bosatt* får regeringen överlämna ärendet i dessa delar till Migrationsverket

³ Senaste lydelse 2009:1545.

⁴ Senaste lydelse 2009:1545.

⁵ Senaste lydelse 2009:1545.

5 §⁶

I ärenden enligt denna lag gäller följande föreskrifter i utlänningslagen (2005:716) i tillämpliga delar:

- 1 kap. 3 b § om EES-medborgare,
- 1 kap. 13 § om skyndsam handläggning,
- 3 a kap. 2 § om familjemedlemmar till EES-medborgare,
- 4 kap. 1–4 §§ om flyktingar och andra skyddsbehövande,
- 5 kap. 1–1 c, 3–10, 12–16 och 17–19 §§ om uppehållstillstånd, 5 kap. 1–1 c, 2 a–d, 3–10, 12–16 och 17–19 §§ om uppehållstillstånd,
5 a kap. 1–4 och 6 §§ om ställning som varaktigt bosatt,
- 8 kap. 7 a § om utvisning av utlänningsmedlemmar med permanent uppehållsrätt, EES-medborgare som har vistats i Sverige under de tio närmast föregående åren och EES-medborgare som är barn,
8 kap. 11 § första stycket om sådana hänsyn som ska tas till anknytningen till det svenska samhället, om fråga uppkommit om utvisning av en utlänningsmedlem som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige,
- 8 kap. 17 a § om sådana hänsyn som ska tas till anknytningen till Sverige, om fråga uppkommit om utvisning av en EES-medborgare eller en sådan medborgares familjemedlem,
- 9 kap. 8 § om fotografi och fingeravtryck,
- 10 kap. 1, 2, 4, 5–10 §§, 11 § första och andra styckena och 17 § om förvar och uppsikt,
- 12 kap. 1–5, 13 a och 21–23 §§ om verkställighet av beslut om utvisning,
- 13 kap. 1–7 §§ om muntlig handläggning hos förvaltningsmyndighet,
- 13 kap. 10 § om motivering av beslut,
- 13 kap. 11 § om tolkersättning,
- 13 kap. 12 § om rättelse av beslut på grund av oriktig uppgift,
- 13 kap. 15 och 16 §§ om DNA-analys,
- 16 kap. 1 § andra stycket om Migrationsöverdomstolen,
- 17 kap. 1 och 2 §§ om skyldighet att lämna uppgifter,
- 18 kap. 1 § andra stycket om offentligt biträde för barn, samt
- 19 kap. 1–4 §§ om kostnadsansvar.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2013.

⁶ Senaste lydelse 2012:130.

Härigenom föreskrivs i fråga om studiestödslagen (1999:1395) att 1 kap. 6 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

6 §¹

Utländska medborgare som kan härleda rättigheter i fråga om sociala förmåner från EU-rätten ska, när det gäller rätt till studiestöd enligt denna lag, jämföras med svenska medborgare vid studier i Sverige

1. om de har ställning som varaktigt <i>bosatta</i> i Sverige, eller	1. om de har ställning som varaktigt <i>bosatt</i> i Sverige, eller
2. om de har ställning som varaktigt <i>bosatta</i> i en annan EU-stat men har uppehållstillstånd i Sverige.	2. om de har ställning som varaktigt <i>bosatt</i> i en annan EU-stat men har uppehållstillstånd i Sverige.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter i anslutning till bestämmelserna i första stycket.

I 2 kap. 4 § andra–fjärde styckena och 3 kap. 4 § andra–fjärde styckena finns ytterligare bestämmelser om rätt till studiestöd för utländska medborgare.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2013.

¹ Senaste lydelse 2010:441.

Förteckning över remissinstanserna (Ds 2013:32)

Efter remiss har yttrande över departementspromemorian Genomförande av det ändrade direktivet om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning (Ds 2013:32) avgetts av Kammarrätten i Stockholm, Förvaltningsrätten i Stockholm, Förvaltningsrätten i Göteborg, Förvaltningsrätten i Malmö, Justitiekanslern, Domstolsverket, Migrationsverket, Rikspolisstyrelsen, Säkerhetspolisen, Stockholms universitet (Juridiska fakulteten), Universitets- och högskolerådet, Vetenskapsrådet, Centrala studiestödsnämnden, Diskrimineringsombudsmannen, Sveriges advokatsamfund, UNHCR:s regionkontor för de baltiska och nordiska länderna och Rädda barnen.

Följande instanser har inbjudits men avstått från att yttra sig: Riksdagens ombudsmän.

Följande instanser har erbjudits att lämna yttrande men inte inkommit med något: Amnesty International, Caritas Sverige, Flyktinggruppernas och asylkommittéernas riksråd (FARR), Rådgivningsbyrån för flyktingar och asylsökande och Svenska Röda korset.

Swera – Svensk flyktinghjälp har upphört med sin verksamhet, varför remissbrevet inte har kunnat delas ut.

Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

Härigenom föreskrivs i fråga om utlänningslagen (2005:716)

dels 2 kap. 3 och 4 §§, 5 kap. 3 a och 8 §§, 8 kap. 1 §, 9 kap. 1 och 2 §§, 20 kap. 4 § samt rubriken närmast före 9 kap. 1 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas tre nya paragrafer, 1 kap. 6 a och 9 a §§, 9 kap. 8 c § samt närmast före 1 kap. 6 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

---

2 kap.

3 §¹

En utlännings som reser in i eller vistas i Sverige ska ha Schengenvisering eller nationell visering om han eller hon inte har uppehållstillstånd eller *har* ställning som varaktigt bosatt.

En utlännings som reser in i eller vistas i Sverige ska ha Schengenvisering eller nationell visering om han eller hon inte har uppehållstillstånd eller ställning som varaktigt bosatt *i Sverige*.

4 §²

Uppehållstillstånd är ett tillstånd att vistas i Sverige under viss tid (tidsbegränsat uppehållstillstånd) eller utan tidsbegränsning (permanent uppehållstillstånd). Den som har uppehållstillstånd eller *har* ställning som varaktigt bosatt får, om villkoret i 1 § är uppfyllt, resa in i Sverige.

Uppehållstillstånd är ett tillstånd att vistas i Sverige under viss tid (tidsbegränsat uppehållstillstånd) eller utan tidsbegränsning (permanent uppehållstillstånd). Den som har uppehållstillstånd eller ställning som varaktigt bosatt *i Sverige* får, om villkoret i 1 § är uppfyllt, resa in i Sverige.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2012.

¹ Senaste lydelse 2011:705.

² Senaste lydelse 2006:219.

Förteckning över remissinstanserna (Ds 2011:28)

Efter remiss har yttrande över departementspromemorian EU:s gränskodex (Ds 2011:28) avgetts av Riksdagens ombudsmän, Kammarrätten i Stockholm, Förvaltningsrätten i Stockholm, Förvaltningsrätten i Malmö, Justitiekanslern, Domstolsverket, Rikspolisstyrelsen, Säkerhetspolisen, Migrationsverket, Kustbevakningen, Tullverket, Datainspektionen, Sjöfartsverket, Transportstyrelsen, Barnombudsmannen, Juridiska fakulteten vid Stockholms universitet, Diskrimineringsombudsmannen, Sveriges advokatsamfund och Flyktinggruppernas och asylkommittéernas riksråd (FARR).

Följande instanser har inbjudits men avstått från att yttra sig: Ambassaden Bangkok, Ambassaden Damaskus och Ambassaden Moskva.

Följande instanser har erbjudits att lämna yttrande men inte inkommit med något: Amnesty International, Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar, Rädda barnen, Svenska Röda Korset och UNHCR, regionkontoret Norden/Baltikum.

Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om utlänningslagen (2005:716)²

dels att 1 kap. 3 c § ska upphöra att gälla,

dels att rubrikerna närmast före 1 kap. 3 c § och 5 kap. 2 a och 16 c §§ ska utgå,

dels att nuvarande 5 kap. 2 a § ska betecknas 5 kap. 2 b §, nuvarande 5 kap. 16 c § ska betecknas 5 kap. 2 c § och nuvarande 5 a kap. 7 § ska betecknas 5 a kap. 8 §,

dels att den nya 5 kap. 2 c § ska ha följande lydelse,

dels att 1 kap. 1, 7 och 14 §§, 2 kap. 3 och 4 §§, 5 kap. 17, 18 och 23 §§, 5 a kap. 1, 1 a och 4 §§, 7 kap. 9 §, 13 kap. 9 och 10 §§, 14 kap. 3 och 11 §§ samt 17 kap. 1 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken till 5 a kap. ska lyda ”Ställning som varaktigt bosatt i Sverige”,

dels att rubriken närmast före nuvarande 5 a kap. 7 § ska sättas närmast före 5 a kap. 8 §,

dels att det i lagen ska införas fem nya paragrafer, 4 kap. 5 d §, 5 kap. 2 a och 2 d §§, 5 a kap. 7 § och 8 kap. 7 b § samt närmast före 4 kap. 5 d §, 5 kap. 2 a och 2 d §§, 5 a kap. 7 § och 8 kap. 7 b § nya rubriker av följande lydelse,

dels att det närmast före 5 kap. 2 b § ska införas en ny rubrik som ska lyda ”Uppehållstillstånd för utlänningar med ställning som varaktigt bosatt i Sverige”.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***1 kap.**1 §³

I denna lag finns föreskrifter om

– lagens innehåll, vissa definitioner och allmänna bestämmelser (1 kap.),

– villkor för att en utlänning ska få resa in i samt vistas och arbeta i Sverige (2 kap.),

– visering (3 kap.),

– uppehållsrätt (3 a kap.),

– flyktingar och andra skyddsbehövande (4 kap.),

– uppehållstillstånd (5 kap.),

– *tredjelandsmedborgares*

– ställning som varaktigt *bosatt* i

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/51/EU av den 11 maj 2011 om ändring av rådets direktiv 2003/109/EG i syfte att utöka dess räckvidd till att omfatta även personer som beviljats internationellt skydd (EUT L 132, 19.5.2011, s. 1, Celex 32011L0051).

² Senaste lydelse av

1 kap. 3 c § 2006:219

rubriken till 1 kap. 3 c § 2006:219

rubriken till 5 kap. 2 a § 2009:1542

rubriken till 5 kap. 16 c § 2012:322.

³ Senaste lydelse 2013:606.

- ställning som varaktigt *bosatta* i Sverige (5 a kap.),
Sverige (5 a kap.),
- arbetstillstånd (6 kap.),
  - EU-blåkort (6 a kap.),
  - återkallelse av tillstånd (7 kap.),
  - avvisning och utvisning (8 kap.),
  - kontroll- och tvångsåtgärder (9 kap.),
  - förvar och uppsikt avseende utlänningar (10 kap.),
  - hur en utlänning som hålls i förvar ska behandlas (11 kap.),
  - verkställighet av beslut om avvisning och utvisning (12 kap.),
  - handläggningen av ärenden hos förvaltningsmyndigheterna m.m. (13 kap.),
  - överklagande av förvaltningsmyndighets beslut (14 kap.),
  - nöjdförklaring (15 kap.),
  - migrationsdomstolar och Migrationsöverdomstolen (16 kap.),
  - skyldighet att lämna uppgifter (17 kap.),
  - offentligt biträde (18 kap.),
  - kostnadsansvar (19 kap.),
  - bestämmelser om straff m.m. (20 kap.),
  - tillfälligt skydd (21 kap.),
  - tribunalvittnen (22 kap.), och
  - särskilda bemyndiganden (23 kap.).

7 §⁴

Säkerhetsärenden enligt denna lag är ärenden där Säkerhetspolisen av skäl som rör rikets säkerhet eller som annars har betydelse för allmän säkerhet förordar

- att en utlänning ska avvisas eller utvisas,
- att en utlännings ansökan om uppehållstillstånd eller arbetstillstånd ska avslås eller att en utlännings uppehållstillstånd eller arbetstillstånd ska återkallas,
- att en utlänning inte ska beviljas statusförklaring eller att en utlännings statusförklaring ska återkallas, *eller*
- att en utlänning inte ska beviljas resedokument, *eller*
  - att en utlännings ansökan om ställning som varaktigt bosatt ska avslås eller att en utlännings ställning som varaktigt bosatt ska återkallas.

Ett ärende hos Migrationsverket om huruvida ny prövning ska beviljas enligt 12 kap. 19 eller 19 a § är ett säkerhetsärende om beslutet om avvisning eller utvisning har fattats i ett säkerhetsärende.

⁴ Senaste lydelse 2013:606.

14 §⁵

Om en utlänning har ansökt om uppehållstillstånd, statusförklaring eller resedokument och Säkerhetspolisen har ansökt om att utlänningen ska utvisas enligt lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll ska ansökningarna handläggas tillsammans enligt lagen om särskild utlänningskontroll.

En ansökan om uppehållstillstånd, statusförklaring eller resedokument av en utlänning som är utvisad enligt lagen om särskild utlänningskontroll eller har meddelats motsvarande beslut enligt äldre lag och befinner sig i Sverige, ska handläggas enligt den lagen.

Om en utlänning har ansökt om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument eller ställning som varaktigt bosatt och Säkerhetspolisen har ansökt om att utlänningen ska utvisas enligt lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll, ska ansökningarna handläggas tillsammans enligt lagen om särskild utlänningskontroll.

En ansökan om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument eller ställning som varaktigt bosatt av en utlänning som är utvisad enligt lagen om särskild utlänningskontroll eller har meddelats motsvarande beslut enligt äldre lag och befinner sig i Sverige, ska handläggas enligt den lagen.

2 kap.

3 §⁶

En utlänning som reser in i eller vistas i Sverige ska ha Schengenvisering eller nationell visering, om han eller hon inte har uppehållstillstånd, har ställning som varaktigt bosatt eller återtas enligt 6 a kap. 14 §.

En utlänning som reser in i eller vistas i Sverige ska ha Schengenvisering eller nationell visering, om han eller hon inte har uppehållstillstånd, har ställning som varaktigt bosatt i Sverige eller återtas enligt 6 a kap. 14 §.

En utlänning som återtas enligt 4 kap. 5 d § eller 5 a kap. 7 § får resa in i Sverige även om förutsättningarna i första stycket inte är uppfyllda.

4 §⁷

Upphållstillstånd är ett tillstånd att vistas i Sverige under viss tid (tidsbegränsat uppehållstillstånd) eller utan tidsbegränsning (permanent uppehållstillstånd).

Upphållstillstånd är ett tillstånd att vistas i Sverige under viss tid (tidsbegränsat uppehållstillstånd) eller utan tidsbegränsning (permanent uppehållstillstånd).

⁵ Senaste lydelse 2009:1542.

⁶ Senaste lydelse 2013:606.

⁷ Senaste lydelse 2006:219.

Den som har uppehållstillstånd eller *har* ställning som varaktigt bosatt får, om villkoret i 1 § är uppfyllt, resa in i Sverige.

Den som har uppehållstillstånd eller ställning som varaktigt bosatt *i Sverige* får, om villkoret i 1 § är uppfyllt, resa in i Sverige.

4 kap.

Återtagande av skyddsbehövande som har ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och deras familjemedlemmar

5 d §

Om en annan EU-stat har ålagt en utlännings som har ställning som varaktigt bosatt i den staten och som har flyktingstatusförklaring eller alternativ skyddsstatusförklaring i Sverige samt hans eller hennes familjemedlemmar att lämna den staten, ska de återtas till Sverige.

5 kap.

Upphållstillstånd för familjemedlemmar till skyddsbehövande som återtagits enligt 4 kap. 5 d §

2 a §

Om en flykting eller en alternativt skyddsbehövande som har återtagits enligt 4 kap. 5 d § har getts uppehållstillstånd, ska uppehållstillstånd för samma tid också ges till hans eller hennes familjemedlemmar som har återtagits enligt samma bestämmelse.

Upphållstillstånd får dock vägras en familjemedlem som utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

16 c §

En *trejdjlandsmedborgare* som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och som på grund av vistelse utanför Sverige förlorat sitt uppehållstillstånd *skall* ges ett nytt uppehållstillstånd om han eller hon återvänder till Sverige för att bosätta sig här.

2 c §⁸

En *utlänning* som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och som på grund av vistelse utanför Sverige förlorat sitt uppehållstillstånd *ska, efter anmälan,* ges ett nytt uppehållstillstånd om han eller hon återvänder till Sverige för att bosätta sig här.

Uppehållstillstånd för familjemedlemmar till utlänningar som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och som återtagits enligt 5 a kap. 7 §

2 d §

Om en utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och som har återtagits enligt 5 a kap. 7 § har getts uppehållstillstånd, ska uppehållstillstånd för samma tid också ges till hans eller hennes familjemedlemmar som har återtagits enligt samma bestämmelse.

Uppehållstillstånd får dock vägras en familjemedlem som utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

17 §⁹

Vid prövningen av en ansökan om uppehållstillstånd enligt detta kapitel *skall* det, utom i fall som avses i 1, 2, 3 eller 4 §, särskilt beaktas om den sökande gjort sig skyldig till brottslighet eller brottslighet i förening med annan misskötsamhet. Vid prövning av uppehållstillstånd enligt 3 a § första stycket 1 och andra stycket *skall* det särskilt beaktas om utlänningen eller utlänningens barn kan antas bli utsatt för våld

Vid prövningen av en ansökan om uppehållstillstånd enligt detta kapitel *ska* det, utom i fall som avses i 1, 2, 2 a, 2 d, 3 eller 4 §, särskilt beaktas om den sökande gjort sig skyldig till brottslighet eller brottslighet i förening med annan misskötsamhet. Vid prövning av uppehållstillstånd enligt 3 a § första stycket 1 och andra stycket *ska* det särskilt beaktas om utlänningen eller utlänningens barn kan antas bli

⁸ Senaste lydelse av tidigare 16 c § 2012:322.

⁹ Senaste lydelse 2006:220.

eller för annan allvarlig kränkning av sin frihet eller frid, om uppehållstillstånd skulle beviljas. utsatt för våld eller för annan allvarlig kränkning av sin frihet eller frid om uppehållstillstånd skulle beviljas.

Uppehållstillstånd enligt 3 § första stycket 2 eller 3 och 3 a § andra stycket får beviljas endast efter medgivande också av den förälder till vilken anknytning inte åberopas, om den föräldern har del i vårdnaden av barnet.

Uppehållstillstånd *skall* inte beviljas en person *med* ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat, eller hans eller hennes anhöriga, om personen utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet. Uppehållstillstånd *ska* inte beviljas en person *som har* ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat, eller hans eller hennes anhöriga, om personen utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

18 §¹⁰

En utlänning som vill ha uppehållstillstånd i Sverige ska ha ansökt om och beviljats ett sådant tillstånd före inresan i landet. En ansökan om uppehållstillstånd får inte bifallas efter inresan.

Det som föreskrivs i första stycket gäller dock inte om

1. utlänningen har rätt till uppehållstillstånd här som flykting eller annan skyddsbehövande enligt 1 § eller kan beviljas uppehållstillstånd här med stöd av 21 kap. 2, 3 eller 4 §,

2. utlänningen med stöd av 6 § bör beviljas uppehållstillstånd här,

3. en ansökan om uppehållstillstånd avser förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som beviljats en utlänning med familjeanknytning med stöd av 3 § första stycket 1 eller 2 b eller 3 a § första stycket 1 eller andra stycket,

4. utlänningen kan beviljas eller har tidsbegränsat uppehållstillstånd här med stöd av 15 §,

5. utlänningen enligt 3 § första stycket 1–4, 3 a § första stycket 1–3 eller andra stycket har stark anknytning till en person som är bosatt i Sverige och det inte skäligen kan krävas att utlänningen reser till ett annat land för att ge in ansökan där,

6. en ansökan om uppehållstillstånd avser förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som med stöd av 10 § har beviljats en utlänning i fall som avses i 6 kap. 2 § första stycket,

7. utlänningen kan beviljas uppehållstillstånd enligt 15 a eller 15 d §,

8. utlänningen med stöd av 10 § har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för studier och antingen slutfört studier som motsvarar 30 högskolepoäng eller fullföljt en termin vid forskarutbildning, *eller* 8. utlänningen med stöd av 10 § har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för studier och antingen slutfört studier som motsvarar 30 högskolepoäng eller fullföljt en termin vid forskarutbildning,

9. utlänningen har rätt till

¹⁰ Senaste lydelse 2013:648.

9. det annars finns synnerliga skäl.   10. det annars finns synnerliga skäl.

Det som föreskrivs i första stycket gäller inte heller om utlänningen har beviljats en visering för att besöka en arbetsgivare i Sverige eller är undantagen från kravet på visering om han eller hon ansöker om ett uppehållstillstånd för arbete inom ett slag av arbete där det råder stor efterfrågan på arbetskraft. En ytterligare förutsättning är att arbetsgivaren skulle förorsakas olägenheter om utlänningen måste resa till ett annat land för att ge in ansökan där eller att det annars finns särskilda skäl.

Vid skälighetsbedömningen enligt andra stycket 5 ska konsekvenserna för ett barn av att skiljas från sin förälder särskilt beaktas, om det står klart att uppehållstillstånd skulle ha beviljats om prövningen gjorts före inresan i Sverige.

I fråga om uppehållstillstånd för en utlänning som ska avvisas eller utvisas enligt ett beslut som har vunnit laga kraft gäller föreskrifterna i 15 a och 20 §§ samt 12 kap. 16 b, 16 c och 18–20 §§.

23 §¹¹

Regeringen får meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för studier eller besök.

Regeringen får meddela föreskrifter om att en ansökan om uppehållstillstånd får bifallas om det följer av en överenskommelse med främmande stat.

Regeringen får meddela föreskrifter om när uppehållstillstånd får ges till en *tredjelandsmedborgare med* ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och till anhöriga till en sådan utlänning.

Regeringen får meddela föreskrifter om när uppehållstillstånd får ges till en *utlänning som har* ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och till anhöriga till en sådan utlänning.

Regeringen får meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för forskning *till en tredjelandsmedborgare* och till medföljande familjemedlemmar till en *sådan* utlänning.

Regeringen får meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för forskning och *för* medföljande familjemedlemmar till en utlänning *som har beviljats uppehållstillstånd för forskning.*

Regeringen får meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för familjemedlemmar till en *tredjelandsmedborgare* som har beviljats uppehållstillstånd för arbete.

Regeringen får meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för familjemedlemmar till en *utlänning* som har beviljats uppehållstillstånd för arbete.

¹¹ Senaste lydelse 2008:884.

5 a kap.

1 §¹²

En ansökan från en *tredjelandsmedborgare* om ställning som varaktigt bosatt i Sverige *skall* beviljas om sökanden har vistats i Sverige utan avbrott under minst fem år och under denna tid har haft, och vid tiden för ansökan har,

1. permanent uppehållstillstånd,
2. ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och uppehållstillstånd i Sverige, eller
3. uppehållstillstånd i Sverige som anhörig till en person med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat.

Vid beräkningen av vistelsetiden *skall* tid *under vilken* sökanden haft uppehållstillstånd syftande till bosättning beaktas.

Vid beräkningen av vistelsetiden *skall* vistelse i Sverige av tillfälliga skäl eller för studier inte beaktas.

Vistelse utanför Sverige under kortare tid än sex månader i följd och inte mer än tio månader sammanlagt under femårsperioden *skall* inte anses vara avbrott i vistelsen.

En ansökan från en *utlänning* om ställning som varaktigt bosatt i Sverige *ska* beviljas om sökanden har vistats i Sverige utan avbrott under minst fem år och under denna tid har haft, och vid tiden för ansökan har,

Vid beräkningen av vistelsetiden *ska* tid *då* sökanden haft uppehållstillstånd syftande till bosättning beaktas. *Vid beräkningen av vistelsetiden för en sökande som har flyktningstatusförklaring enligt 4 kap. 3 § eller alternativ skyddsstatusförklaring enligt 4 kap. 3 a § första stycket, beaktas även tiden mellan den dag då ansökan om asyl eller ansökan om ny prövning gavs in och den dag då asyl beviljades.*

Vid beräkningen av vistelsetiden *ska* vistelse i Sverige av tillfälliga skäl eller för studier inte beaktas.

Vistelse utanför Sverige under kortare tid än sex månader i följd och inte mer än tio månader sammanlagt under femårsperioden *ska* inte anses vara avbrott i vistelsen.

1 a §¹³

En ansökan från en *tredjelandsmedborgare* om ställning som varaktigt bosatt i Sverige *ska* bifallas om sökanden har vistats inom Europeiska

En ansökan från en *utlänning* om ställning som varaktigt bosatt i Sverige *ska* bifallas om sökanden har vistats inom Europeiska unionens medlemsstaters

¹² Senaste lydelse 2006:219.

¹³ Senaste lydelse 2013:606.

unionens medlemsstaters territorier utan avbrott under minst fem år och under denna tid haft EU-blåkort i en eller flera medlemsstater. Av den angivna tiden ska sökanden de senaste två åren räknat från tiden från ansökan ha haft EU-blåkort enligt 6 a kap. 1 §.

Vid beräkning av vistelsetiden enligt första stycket första meningen ska vistelse i en annan medlemsstat som understiger arton månader inte beaktas.

Vistelse utanför Europeiska unionens medlemsstaters territorier under kortare tid än tolv månader i följd och inte mer än arton månader sammanlagt ska vid beräkning av vistelsetiden enligt första stycket första meningen inte anses vara avbrott i vistelsen.

4 §¹⁴

Flyktingar enligt 4 kap. 1 § och andra skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 eller 2 a §§ ska inte beviljas ställning som varaktigt bosatta i Sverige.

Ställning som varaktigt bosatt i Sverige ska inte beviljas

1. medborgare i en EU-stat, eller

2. övriga skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 a §.

Återtagande av utlänningar som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och deras familjemedlemmar

7 §

Om en annan EU-stat har ålagt en utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och hans eller hennes familjemedlemmar att lämna den staten, ska de återtas till Sverige.

7 kap.

9 §¹⁵

Regeringen får meddela föreskrifter om att uppehållstillstånd får återkallas i andra fall än som anges i detta kapitel för de utlänningar som omfattas av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES)

¹⁴ Senaste lydelse 2009:1542.

¹⁵ Senaste lydelse 2006:219.

eller avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer.

Regeringen får meddela föreskrifter om att uppehållstillstånd får återkallas i andra fall än som anges i detta kapitel för *tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatta* i en annan EU-stat.

Regeringen får meddela föreskrifter om att uppehållstillstånd får återkallas i andra fall än som anges i detta kapitel för *utlänningar som har ställning som varaktigt bosatt* i en annan EU-stat.

8 kap.

Utvisning av en utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige

7 b §

En utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige och som har internationellt skydd i en annan EU-stat får endast utvisas till den staten.

13 kap.

9 §¹⁶

I ärenden om visering, tidsbegränsat uppehållstillstånd, arbetstillstånd och återkallelse av permanent uppehållstillstånd eller *tredjelandsmedborgares ställning som varaktigt bosatt i Sverige* tillämpas bestämmelserna i 17 § förvaltningslagen (1986:223) om rätt för en part att få del av uppgifter endast när utlänningen är bosatt eller annars vistas i Sverige.

I ärenden om visering, tidsbegränsat uppehållstillstånd, arbetstillstånd och återkallelse av permanent uppehållstillstånd eller ställning som varaktigt bosatt i Sverige tillämpas bestämmelserna i 17 § förvaltningslagen (1986:223) om rätt för en part att få del av uppgifter endast när utlänningen är bosatt eller annars vistas i Sverige.

10 §¹⁷

Ett beslut ska vara skriftligt och innehålla de skäl som ligger till grund för beslutet om det avser

- resedokument,
- uppehållstillstånd,
- arbetstillstånd,
- statusförklaring,

¹⁶ Senaste lydelse 2006:219.

¹⁷ Senaste lydelse 2013:648.

– *tredjelandsmedborgares* – ställning som varaktigt bosatt i Sverige,
ställning som varaktigt bosatt i Sverige,

- avvisning eller utvisning,
- återreseförbud,
- upphävande av allmän domstols beslut om utvisning på grund av brott,
- förlängning eller upphävande av tidsfrist för frivillig avresa,
- förvar eller uppsikt, eller
- kroppsvisitation.

Vid beslut i fråga om nationell visering får skälen som ligger till grund för beslutet utelämnas. En utlänning har dock alltid rätt till motivering av ett beslut i fråga om nationell visering, om beslutet går utlänningen emot och utlänningen omfattas av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller av avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer, utan att vara medborgare i en EES-stat eller i Schweiz.

14 kap.

3 §¹⁸

Migrationsverkets beslut får överklagas till en migrationsdomstol, om beslutet innebär

- avvisning eller utvisning,
- avslag på en ansökan om upphävande av allmän domstols beslut om utvisning på grund av brott,
- avslag på en ansökan om uppehållstillstånd, arbetstillstånd eller *tredjelandsmedborgares* ställning som varaktigt bosatt i Sverige, eller
- återkallelse av ett uppehållstillstånd, arbetstillstånd eller *tredjelandsmedborgarens* ställning som varaktigt bosatt i Sverige.
- avslag på en ansökan om uppehållstillstånd, arbetstillstånd eller ställning som varaktigt bosatt i Sverige, eller
- återkallelse av ett uppehållstillstånd, arbetstillstånd eller ställning som varaktigt bosatt i Sverige.

11 §¹⁹

Migrationsverkets beslut i fråga om avvisning, utvisning, uppehållstillstånd, arbetstillstånd, statusförklaring, resedokument och förvar i ett säkerhetsärende får överklagas av Säkerhetspolisen.

Migrationsverkets beslut i fråga om avvisning, utvisning, uppehållstillstånd, arbetstillstånd, statusförklaring, resedokument, *ställning som varaktigt bosatt* och förvar i ett säkerhetsärende får överklagas av Säkerhetspolisen.

¹⁸ Senaste lydelse 2013:648.

¹⁹ Senaste lydelse 2009:1542.

17 kap.

1 §²⁰

Socialnämnden ska lämna ut uppgifter om en utlännings personliga förhållanden, om en polismyndighet, Säkerhetspolisen, Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen begär det och uppgifterna behövs för att avgöra ett ärende om uppehållstillstånd eller ett ärende om *tredjelandsmedborgares* ställning som varaktigt bosatt i Sverige eller för att verkställa ett beslut om avvisning eller utvisning. Detsamma gäller när fråga har uppkommit om utlännings har uppehållsrätt.

Socialnämnden ska lämna ut uppgifter om en utlännings personliga förhållanden, om en polismyndighet, Säkerhetspolisen, Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen begär det och uppgifterna behövs för att avgöra ett ärende om uppehållstillstånd eller ett ärende om ställning som varaktigt bosatt i Sverige eller för att verkställa ett beslut om avvisning eller utvisning. Detsamma gäller när fråga har uppkommit om utlännings har uppehållsrätt.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2014.

²⁰ Senaste lydelse 2013:648.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll att 2–2 b, 3 a, 3 b och 5 §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Beslut om utvisning enligt denna lag meddelas av Migrationsverket. Frågan om utvisning tas upp på ansökan av Säkerhetspolisen.

Om en polismyndighet, en länsstyrelse eller Migrationsverket finner anledning att anta att ett beslut om utvisning enligt 1 § bör meddelas, ska myndigheten anmäla detta till Säkerhetspolisen.

Om Säkerhetspolisen har ansökt om utvisning enligt 1 § och utlänningsen har ansökt om uppehållstillstånd, statusförklaring *eller* resedokument, ska ansökningarna handläggas tillsammans enligt denna lag. Detsamma gäller om utlänningsen ansöker om uppehållstillstånd, statusförklaring *eller* resedokument under handläggningen av ärendet om utvisning.

Om Säkerhetspolisen har ansökt om utvisning enligt 1 § och utlänningsen har ansökt om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument *eller ställning som varaktigt bosatt*, ska ansökningarna handläggas tillsammans enligt denna lag. Detsamma gäller om utlänningsen ansöker om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument *eller ställning som varaktigt bosatt* under handläggningen av ärendet om utvisning.

Även en ansökan om uppehållstillstånd, statusförklaring *eller* resedokument som görs av en utlänningsen som är utvisad enligt 1 § eller har meddelats motsvarande beslut enligt äldre lag ska handläggas enligt denna lag om utlänningsen befinner sig i Sverige.

Även en ansökan om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument *eller ställning som varaktigt bosatt* som görs av en utlänningsen som är utvisad enligt 1 § eller har meddelats motsvarande beslut enligt äldre lag ska handläggas enligt denna lag om utlänningsen befinner sig i Sverige.

2 a §²

Migrationsverkets beslut enligt denna lag i fråga om utvisning, uppehållstillstånd, statusförklaring *eller* resedokument får överklagas till regeringen. I övrigt får beslut som meddelas av en förvaltningsmyndighet enligt denna lag

Migrationsverkets beslut enligt denna lag i fråga om utvisning, uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument *eller ställning som varaktigt bosatt* får överklagas till regeringen. I övrigt får beslut som meddelas av

¹ Senaste lydelse 2009:1545.

² Senaste lydelse 2009:1545.

överklagas endast i de fall som anges i denna lag.

en förvaltningsmyndighet enligt denna lag överklagas endast i de fall som anges i denna lag.

Säkerhetspolisen får överklaga Migrationsverkets beslut enligt denna lag, om det kan överklagas och går Säkerhetspolisen emot.

2 b §³

Har Migrationsverket beslutat att en utlänning som har ansökt om uppehållstillstånd, statusförklaring *eller* resedokument inte ska utvisas enligt denna lag, ska ett överklagande från utlänningen handläggas enligt utlänningslagen (2005:716), om inte Säkerhetspolisen överklagar Migrationsverkets beslut.

Har Migrationsverket beslutat att en utlänning som har ansökt om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument *eller ställning som varaktigt bosatt* inte ska utvisas enligt denna lag, ska ett överklagande från utlänningen handläggas enligt utlänningslagen (2005:716), om inte Säkerhetspolisen överklagar Migrationsverkets beslut.

3 a §⁴

Om regeringen handlägger ett ärende om utvisning och utlänningen ansöker om uppehållstillstånd, statusförklaring *eller* resedokument ska regeringen upphäva det överklagade beslutet och överlämna ärendet till Migrationsverket för handläggning.

Om regeringen handlägger ett ärende om utvisning och utlänningen ansöker om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument *eller ställning som varaktigt bosatt* ska regeringen upphäva det överklagade beslutet och överlämna ärendet till Migrationsverket för handläggning.

3 b §⁵

Beslutar regeringen att en utlänning inte ska utvisas enligt denna lag och har utlänningen ansökt om uppehållstillstånd, statusförklaring *eller* resedokument, får regeringen överlämna ärendet i dessa delar till Migrationsverket för prövning enligt utlänningslagen (2005:716).

Beslutar regeringen att en utlänning inte ska utvisas enligt denna lag och har utlänningen ansökt om uppehållstillstånd, statusförklaring, resedokument *eller ställning som varaktigt bosatt*, får regeringen överlämna ärendet i dessa delar till Migrationsverket för prövning enligt utlänningslagen (2005:716).

³ Senaste lydelse 2009:1545.

⁴ Senaste lydelse 2009:1545.

⁵ Senaste lydelse 2009:1545.

I ärenden enligt denna lag gäller följande föreskrifter i utlänningslagen (2005:716) i tillämpliga delar:

1 kap. 3 b § om EES-medborgare,
1 kap. 13 § om skyndsam handläggning,
3 a kap. 2 § om familjemedlemmar till EES-medborgare,
4 kap. 1–4 §§ om flyktingar och andra skyddsbehövande,
5 kap. 1–1 c, 3–10, 12–16 och 17–19 §§ om uppehållstillstånd,
5 kap. 1–1 c, 2 a–d, 3–10, 12–16 och 17–19 §§ om uppehållstillstånd,
5 a kap. 1–4 och 6 §§ om ställning som varaktigt bosatt,

6 a kap. 1–11 §§ om EU-blåkort,

8 kap. 7 a § om utvisning av utlänningar med permanent uppehållsrätt, EES-medborgare som har vistats i Sverige under de tio närmast föregående åren och EES-medborgare som är barn,

8 kap. 11 § första stycket om sådana hänsyn som ska tas till anknytningen till det svenska samhället, om fråga uppkommit om utvisning av en utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige,

8 kap. 17 a § om sådana hänsyn som ska tas till anknytningen till Sverige, om fråga uppkommit om utvisning av en EES-medborgare eller en sådan medborgares familjemedlem,

9 kap. 8 § om fotografi och fingeravtryck,

10 kap. 1, 2, 4–11 och 17 §§ om förvar och uppsikt,

12 kap. 1–5, 13 a och 21–23 §§ om verkställighet av beslut om utvisning,

13 kap. 1–7 §§ om muntlig handläggning hos förvaltningsmyndighet,

13 kap. 10 § om motivering av beslut,

13 kap. 11 § om tolkersättning,

13 kap. 12 § om rättelse av beslut på grund av oriktig uppgift,

13 kap. 15 och 16 §§ om DNA-analys,

16 kap. 1 § andra stycket om Migrationsöverdomstolen,

17 kap. 1 och 2 §§ om skyldighet att lämna uppgifter,

18 kap. 1 § andra stycket om offentligt biträde för barn, och

19 kap. 1–4 §§ om kostnadsansvar.

Skyldigheten enligt 17 kap. 1 § utlänningslagen att lämna uppgifter gäller vid tillämpningen av denna lag även i förhållande till regeringen.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2014.

⁶ Senaste lydelse 2013:651.

Förslag till lag om ändring i studiestödslagen (1999:1395)

Härigenom föreskrivs i fråga om studiestödslagen (1999:1395) att 1 kap. 6 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

6 §¹

Utländska medborgare som kan härleda rättigheter i fråga om sociala förmåner från EU-rätten ska, när det gäller rätt till studiestöd enligt denna lag, jämföras med svenska medborgare vid studier i Sverige, om de har

1. ställning som varaktigt *bosatta* i Sverige, 1. ställning som varaktigt *bosatt* i Sverige,

2. ställning som varaktigt *bosatta* i en annan EU-stat men har uppehållstillstånd i Sverige, 2. ställning som varaktigt *bosatt* i en annan EU-stat men har uppehållstillstånd i Sverige, eller

3. ett EU-blåkort enligt 6 a kap. 1 § utlänningslagen (2005:716).

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2014.

¹ Senaste lydelse 2013:608.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2013-12-18

Närvarande: F.d. justitieråden Torgny Håstad och Sten Heckscher samt justitierådet Göran Lambertz.

Genomförande av det ändrade direktivet om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning

Enligt en lagrådsremiss den 12 december 2013 (Justitiedepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i utlänningslagen (2005:716),
2. lag om ändring i lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll,
3. lag om ändring i studiestödslagen (1999:1395).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunniga Helena Tyni.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.

Justitiedepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 30 januari 2014

Närvarande: Statsministern Reinfeldt, ordförande, och statsråden Björklund, Bildt, Ask, Larsson, Erlandsson, Hägglund, Borg, Billström, Adelsohn Liljeroth, Björling, Ohlsson, Attefall, Engström, Kristersson, Elmsäter-Svärd, Ullenhag, Hatt, Ek, Lööf, Enström, Arnholm, Svantesson

Föredragande: statsrådet Billström

Regeringen beslutar proposition 2013/14:83 Genomförande av det ändrade direktivet om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning.

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EU-regler
Utlänningslag (2005:716)	5 kap. 23 § 7 kap. 9 §	32011L0051
